

**ECEABAT'A BAĞLI BAZI MERKEZLERDEKİ
TÜRK-İSLAM DÖNEMİ MEZAR TAŞLARI**

(Yüksek Lisans Tezi)

Korkmaz ŞEN

2010

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT TARİHİ ANABİLİM DALI

ECEABAT'A BAĞLI BAZI MERKEZLERDEKİ
TÜRK-İSLAM DÖNEMİ MEZAR TAŞLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Korkmaz ŞEN

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Zekiye UYSAL

Çanakkale - 2010

TAAHHÜTNAME

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “ *Eceabat’a Bağlı Bazı Merkezlerdeki Türk-İslam Dönemi Mezar Taşları*” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

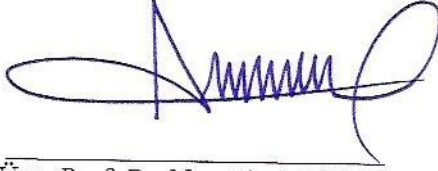
15/06/2010

Korkmaz ŞEN

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne ait
“Eceabat’a Bağlı Bazı Merkezlerdeki Türk-İslam Dönemi Mezar Taşları”
adlı çalışma, jürimiz tarafından Sanat Tarihi
Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak
oybirliği /oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Ali Osman UYSAL
Akademik Ünvanı, Adı Soyadı

Üye: Prof. Dr. Nurettin ARSLAN
Akademik Ünvanı, Adı Soyadı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Zekiye UYSAL
Akademik Ünvanı, Adı, Soyadı

Tez No : 371977
Tez Savunma Tarihi : 15.06.2010

ONAY

Doç. Dr. Yücel ACER
Enstitü Müdürü
24.6.2010

ÖZET

ECEABAT'A BAĞLI BAZI MERKEZLERDEKİ TÜRK-İSLAM DÖNEMİ MEZAR TAŞLARI

“Eceabat’a Bağlı Bazı Merkezlerdeki Türk-İslam Dönemi Mezar Taşları”, adı altında sürdürülen çalışma toplam dört merkez ile sınırlandırılmıştır. Konumuzu oluşturan mezar taşlarının iki örneği hariç(Res. 26,151) 18. ve 19. yy ile 20. yy ilk yarısın’ a tarihlenmektedirler. Türk mezar taşı geleneği Hunlardan başlayıp, Göktürkler, Uygurlar, Selçuklular, Beylikler ve Osmanlı dönemi şeklinde süre gelen bir gelenektir. Bu gelenek Türk toplumunun karşılaştığı medeniyetler ile birlikte değişime uğrayarak günümüze kadar farklı şekillerde gelmiştir. Kurgan geleneğiyle başlamış, balbal, türbe ve mezar taşı geleneği şeklinde devam etmiştir. Belli dönemlerde türbe ile mezar taşının birlikte geliştiğini ve değerlendirildiğini görmekteyiz.

Araştırmaya konu olan bu dört merkezdeki mezar taşları dönemleri itibariyle özellikle süsleme açısından batı sanatından etkilendikleri görülür. Bu bakımdan incelendiğinde süsleme açısından kendi dönem özelliği olan barok tarzı batı süsleme özellikleriyle paralellik gösterdiği görülmektedir. Süslemeler genellikle ayak taşında yer aldığı gibi her ikisinde de bezemeler görülebiliyor. Motifler, daha çok stilize edilmiş bitkilerdir. Burada ‘‘ C ve S’’ kıvrımları dikkati çekmektedirler.

Daha önceden çalışma alanımızda konumuzu oluşturan mezar taşları hakkında herhangi bir çalışma yapılmadığından, bu mezar taşları bir katalog haline getirilip Türk sanatı içerisindeki yeri ve önemi ortaya konmaya çalışılmıştır. Netice itibariyle, Orta Asya’ dan başlayıp Anadolu’nun en ücra köşesine kadar mezar taşlarının gelişimini takip edebildiğimiz gibi, yüzyıllar içerisinde meydana gelen estetik değer yargılarını, kullanılan yazı stillerini, edebi yönleri, önemli şahsiyetleri, Moda isimleri veya kullanılan isim sıfatlarını, ziynet eşyalarını, giyimine kadar daha bir çok konuda mezar taşları sayesinde rahatlıkla fikir sahibi olabilmekteyiz.

ABSTRACT

**TURKISH-ISLAMIC TOMBSTONES IN SOME PROVINCES OF
ECEABAT**

Research about the tombstones from the Turkish Islamic Era in and around Eceabat is limited to a total of four locations. The tombstones which this paper is about date back to the 18 and 19 centuries. The Turkish tradition of tombstones can be traced back to the Huns. This tradition was later continued by the Gok Turks, the Uyghurs, the Seljuks, and the Ottomans. Occasional encounters of the Turkish communities with different societies have modified the tradition as well. Although it first originated as a building component of the cairns, it was later developed into forms appropriate for building gravestones and shrines. We can see in certain periods of time that gravestones were developed simultaneously with tombstones.

The study of the tombstones in these four locations shows the western baroque influence on the way they were ornamented. The ornamentations are usually inscribed on the pumice stone, although both can be ornamented. The motives are often the stylized plants. Here, the C- and S-shaped curves are especially noteworthy to see.

Since any sort of study had not been done about the tombstones that constitute our subject in our study domain earlier, the importance and the place of the tombstones in Turkish art were tried to be explained by turning them into a catalogue. Eventually, as we can follow the developments of the tombstones starting from Central Asia to remote places of Anatolia, we can also have idea about numerous subjects ranging from the morale values that take place for ages to the writing styles, the literary aspects, the prominent figures, the trend names, the jewelries and dressing.

ÖNSÖZ

Tarihi vesika niteliği taşıyan kültür unsurları içerisinde değerlendirilen mezar taşları, insanların duygu ve düşüncelerini yansıtır. Türk mezar taşları estetik değeri yüksek bir o kadar da derin anlam ifade ederler. Batılı anlamda heykelcilik yapımı hoş karşılanmadığından mezar taşlarında heykelcilik bir nevi farklı şekilde tezahür etmiştir. Bir taraftan İslam referanslı kültürün mirasçuları olmaları, diğer yandan İslam öncesi inançların etkisi ve İslam kültürünü batı kültürüyle harmanlaştırıp, mezar taşlarına yansıttıklarını söyleyebiliriz. Mezarlıklara ve mezar taşlarına gereken önem verilmediğinden son zamanlara kadar hak ettikleri yeri bulamamışlardır. Kimi zaman kendi kaderine terk edildikleri gibi, hazine avcıları tarafından tahrip edilmeleri veya bazı kimseler tarafından çalınmaları ise işi daha da hassaslaştırmaktadır. Fakat son yıllarda hazireler ve dolayısıyla mezar taşları hakkında bilimsel çalışmalar yoğunlaştırılmıştır. Araştırma konumuz olan “Eceabat’a Bağlı Bazı Merkezlerdeki Türk İslam Dönemi Mezar Taşları” Yukarıda bahsettiğimiz tarihi değerleri içerisinde barındırmaları açısından önem arz etmektedirler. Bu bağlamda tarihi vesika değerindeki mezar taşları, gelecek nesillere bilimsel araştırma yöntemiyle aktarılmaya çalışılmıştır.

Bu yüksek lisans tez çalışmasını gerçekleştirmemi sağladıklarından dolayı öncelikle Prof. Dr. A. Osman UYSAL’a ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Zekiye UYSAL’a Yüksek Lisans tez jürimde bulunan ve görüşleriyle destek veren Prof. Dr. Nurettin ARSLAN’a teşekkürlerimi sunmak isterim. Ayrıca bu tez çalışmalarım sırasında yardımlarını esirgemeyen tüm hocalarım başta olmak üzere; özellikle fotoğraf çekiminde ve ölçümlerde yardım eden Arkeolog Abdulkadir ÖZDEMİR’ e, çizimlerde yardımlarını esirgemeyen Arkeolog Çilem YAVSAN ile Sanat Tarihçisi Aliye YILMAZ’a ve her zaman desteklerini üzerimden eksik etmeyen anne ve babama ayrıca teşekkürlerimi sunmak isterim.

Korkmaz ŞEN

15.06.2010

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	vi
TABLO VE ŞEKİLLER	vii
RESİMLER LİSTESİ	viii
SÖZLÜK	xvii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Niteliği ve Kapsamı.....	1
1.2. Yöntem.....	2
1.3. Yayınlar.....	4
1.4. Eceabat'ın Tarihçesi.....	7
2. TÜRKLERDE MEZAR KÜLTÜ VE MEZAR TAŞI GELENEĞİ	9
2.1. Türklerde Ölü Gömme Geleneği.....	9
2.2. Türklerde Mezar Taşı Geleneği.....	10
2.3. Anadolu'da Erken Dönem Türk Mezar Taşı Geleneği.....	11
2.4. Osmanlı Dönemi Mezar Taşı Geleneği.....	11
2.5. Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerinde Mezar Taşı Yapım Tekniği ve Genel form Özellikleri	14
2.5.1. Mezar Taşı Bölümleri.....	15
2.5.2. Mezar Taşı Formları.....	16

2.5.2.1 Sanduka Tarzı.....	16
2.5.2.2. Şahide Tarzı.....	16
3. KATALOG.....	17
4. ECEBAT VE ÇEVRESİNDEKİ MEZAR TAŞLARININ GENEL ÖZELLİKLERİ.....	156
4.1. Tipoloji.....	156
4.1.1. Erkek Mezar Taşları.....	156
4.1.2. Kadın Mezar Taşları.....	169
4.2. Süsleme.....	176
4.2.1. Süsleme Teknikleri.....	176
4.2.1.1. Oyma.....	176
4.2.1.2. Kabartma.....	177
4.2.1.3. Kazıma.....	177
4.2.1.4. Boyama.....	177
4.2.2. Süsleme Türleri.....	178
4.2.2.1. Bitkisel Süsleme.....	178
4.2.2.2. Nesneli Süsleme.....	181
4.2.2.3. Geometrik Süsleme.....	182
4.2.2.4. Yazı.....	182
5. SONUÇ.....	183
KAYNAKÇA.....	188
TABLolar.....	192
RESİMLER.....	203

KISALTMALAR

C.: Cilt

H.: Hicri

Kat. No.: Katalog numarası

M.: Miladi

Res.: Resim

Şek.: Şekil

v.b.: Ve Benzeri

yy. Yüzyıl

TABLO VE ŞEKİLLER

Tablo. 1.Genel Değerlendirme.....	192
Tablo. 2. Genel Değerlendirme.....	196
Tablo. 3. Süsleme Türleri.....	200
Şekil. 1. Gelibolu Yarımadası ve Eceabat bölgesini gösteren Fiziki harita...	8
Şekil. 2. Osmanlı devrine ait bazı baş giyecekleri (serpuşları) (XV - XVIII), (Atsal ve Semerci 2005: 24).....	157
Şekil. 3. Erkek başlık tiplerini gösteren çizimler.....	161
Şekil. 4. Bitkisel süslemeli başlıkları gösteren çizimler	
Bayrak Motifli başlığı gösteren çizim.....	173
Şekil. 5. Tip I' e ait Mantar formlu kadın başlığını gösteren çizim	
Tip II' ye ait Uzun boylu kadın başlığını gösteren çizim	
Bitkisel süslemeli ayak taşlarını gösteren çizimler.....	174
Şekil. 6 -Bitkisel süslemeli Ayak taşlarını gösteren çizimler.....	175

RESİMLER LİSTESİ

Res. 1. Eski Osmanlı Dönemi Mezarlığını gösteren bir Gravür (Berk 2008: 5).....	12
Res. 2. XVI.Yüzyılda İzmirde bir mezarlığa ait Gravür(Atsal ve Semerci 2005: 100).	13
Res. 3. XIX. Yüzyılda İzmir’de bir mezarlık (Atsal ve Semerci 2005: 100).....	13
Res. 4. Tip I’e ait Kâtibî Kavuk başlıkları.....	162
Res. 5. Tip II’e ait Örfî Destarlı Kavuk başlıkları.....	163
Res. 6. Tip II’e ait Örfî Destarlı Kavuk başlıkları.....	164
Res. 7. Tip II’e ait Örfî Destarlı Kavuk başlıkları.....	165
Res. 8. Tip III’e ait Kumbaracılar Azizi Fes başlıkları.....	166
Res. 9. Tip IV’e ait. Hamidi Fes başlıkları.....	167
Res. 10. Tip V. Münferit başlıklar.....	168
Res. 11. Tip I’e ait Mantar formlu başlıklar.	
Tip II’ye ait Uzun Boylu Hanım Başlıkları.	
Tip III’e ait Hotoz veya Soğan başlıkları.....	171
Res. 12. Tip IV’e ait Bitkisel Motifli başlıklar.	
Tip V’e ait Bayrak motifli başlık.....	172
Res. 13. Fatıma Nazmiye Hanıma ait mezar taşı.....	204
Res. 14. Fatma Hanıma ait mezar baş taşı.....	204
Res. 14a. Fatma Hanıma ait mezar ayak taşı.....	204
Res. 15. Ahmet Ağa’ ya ait mezar taşı	204
Res. 16. Ali Bey’ e ait mezar taşı.....	205
Res. 17. Fetnat Hanım’a ait mezar taşı.....	205
Res. 18. Hafize Hanım’ a ait mezar taşı.....	205

Res. 19. Hatice Hanıma ait mezar baş taşı.....	205
Res. 19a. Hatice Hanıma ait ayak mezar taşı.....	206
Res. 20. Yüzbaşı Muhammet Ağa' ya ait mezar taşı.....	206
Res. 21. Seyyit Muhammet Ağa' ya ait mezar taşı.....	206
Res. 22. Kumkaleli Yüz başı' ya ait mezar taşı.....	206
Res. 23. Mustafa Ağa' ya ait mezar baş taşı	207
Res. 23a. Mustafa Ağa' ya ait mezar baş taşı	207
Res. 24. Hüseyin Bey' a ait mezar taşı.....	207
Res. 25. Mustafa Efendiye ait mezar taşı.....	207
Res. 26. Ali Adem Eefendi' ye ait mezar taşı.....	208
Res. 27. Ahmet Nurettin Efendi' ye ait mezar taşı.....	208
Res. 27a. Ahmet Nurettin Efendi' ye ait ayak mezar taşı.....	208
Res. 28. Muhammet Ağa' ya ait mezar taşı.....	208
Res. 29. Hafız Huhammet Efendi' ye ait mezar taşı.....	209
Res. 30. Fatıma Hanım' a ait mezar taşı.....	209
Res. 31. İsmail Hayrettin' e ait mezar taşı.....	209
Res. 32. Mustafa Efendi' ye ait mezar taşı.....	209
Res. 33. Nasrallah Vasıf' a ait mezar taşı.....	210
Res. 33a. Nasrallah Vasıf' a ait ayak mezar taşı.....	210
Res. 34. Kadri Ağa'ya ait mezar taşı.....	210
Res. 35. Mustafa'ya ait mezar taşı.....	210
Res. 36. Mehmet Kemalettin' e ait mezar taşı.....	211
Res. 37. Bayn'a ait ismsiz mezar taşı.....	211
Res. 38. Şerife Hanım' a ait mezar taşı.....	211
Res. 39. Emine Şerife Hanım' a ait mezar taşı.....	211

Res. 40. Hatice Hanıma ait mezar taşı.....	212
Res. 41. Yusuf Efendi' ye ait mezar taşı.....	212
Res. 41a. Yusuf Efendi' ye ait mezar ayak taşı.....	212
Res. 42. Hatice' ye ait mezar taşı.....	212
Res. 43. Hüsametdin Efendi' ye ait mezar taşı.....	213
Res. 44. İsmail Efendi' ye ait mezar taşı.....	213
Res. 45. Fatıma Ezzehra'ya ait mezar taşı.....	213
Res. 45a. Fatıma Ezzehra'ya ait mezar ayak taşı.....	213
Res. 46. Hüsniye Hanıma ait mezar taşı.....	214
Res. 47. Zeynep Hatun' a ait mezar taşı.....	214
Res. 48. Hatice Hanım' a ait mezar taşı.....	214
Res. 49. İsmet' e ait mezar taşı.....	214
Res. 50. Lütfi Bey' e ait mezar taşı.....	215
Res. 51. İsmail Hakkı' ya ait mezar taşı.....	215
Res. 52. İbrahim' e ait mezar taşı.....	215
Res. 53. Osman Efendi' ye ait mezar taşı.....	215
Res. 54. Şerife Hatice' ye ait mezar taşı.....	216
Res. 54a. Şerife Hatice' ye ait mezar ayak taşı.....	216
Res. 55. Nazmi Efendi'ye ait mezar taşı.....	216
Res. 56. Kaymakam Hüseyin bey' e ait mezar taşı.....	216
Res. 56a. Kaymakam Hüseyin bey' e ait mezar ayak taşı.....	217
Res. 57. Ahmet Ağa' ya ait mezar taşı.....	217
Res. 58. Molla Hüseyin' e ait mezar taşı.....	217
Res. 59. Muhammet Ağa' ya ait mezar taşı.....	217
Res. 60. Monla Mustafa' ya ait mezar taşı.....	218

Res. 61. Ümmü Gülsüm' e ait mezar taşı.....	218
Res. 62. İsimsiz mezar taşı.....	218
Res. 63. Monla Ayşe' ye ait mezar taşı.....	218
Res. 64. Ayşe Hatun' a ait mezar taşı.....	219
Res. 65. Hatice Kadın' a ait mezar taşı.....	219
Res. 66. Monla Fatıma' ya ait mezar taşı.....	219
Res. 67. Hüseyin Ağa' ya ait mezar taşı.....	219
Res. 68. Şeyh Muhammet' e ait mezar taşı.....	220
Res. 69. ismsiz cinsiyeti belli olmayan mezar taşı.....	219
Res. 70. Ahmet' e ait mezar taşı.....	220
Res. 71. Molla Abdullah' a ait mezar taşı.....	220
Res. 72. Ömer Ağa' ya ait mezar taşı.....	221
Res. 73. Abdullah' a ait mezar taşı.....	221
Res. 74. Muhammet Efendinin oğluna ait mezar taşı.....	221
Res. 75. Muhammet Efendinin mezar taşı.....	221
Res. 76. İsimsiz monla bir bayana ait mezar taşı.....	222
Res. 77. Seyit Ali' ye ait mezar taşı.....	222
Res. 78. Emin oğluna ait mezar taşı.....	222
Res. 79. Hüseyin Efendi' ye ait mezar taşı.....	222
Res. 80. Molla Ali' ye ait mezar taşı.....	223
Res. 81. Ahmet Beşer' e ait mezar taşı.....	223
Res. 82. İsimsiz Hafız bir erkek' e ait mezar taşı.....	223
Res. 83. Ömer Ağa' nın oğluna ati mezar taşı.....	223
Res. 84. İsimsiz bir erkek' e ait mezar taşı.....	224
Res. 85. Hali Kadın' a ait mezar taşı.....	224

Res. 86. Muhammet Efendi' ye ait mezar taşı.....	224
Res. 87. Mustafa' ya ait mezar taşı.....	224
Res. 88. Madam Erika' ya ait mezar taşı.....	225
Res. 89. İzzet isimli bir baya ait mezar taşı.....	225
Res. 90. Abdullah isimli bir bay' a ait mezar taşı.....	225
Res. 91. Mustafa' ya ait mezar taşı.....	225
Res. 92. Rukiye bacı' ya ait mezar taşı.....	226
Res. 93. Ayşe Hatun' a ait mezar taşı.....	226
Res. 94. İsimsiz bir mezar taşı.....	226
Res. 95. Adile Hanım' a ait mezar taşı.....	226
Res. 96. Atiye Hanım' a ait mezar taşı.....	227
Res. 97. Fatıma Hanım' a ait mezar taşı.....	227
Res. 98. Ahmet' e ait mezar taşı.....	227
Res. 99. Ümmü Gülsüm Hoca' ya ait mezar taşı.....	227
Res. 100. Azize Hanım' a ait mezar taşı.....	228
Res. 101. Hayri Ağa' ya ait mezar taşı.....	228
Res. 102. Mustafa Baş' a ait mezar taşı.....	228
Res. 103. Halim' e ait mezar taşı.....	228
Res. 104. Monla Ali' ye ait mezar taşı.....	229
Res. 105. Ayşe Kadın' a ait mezar taşı.....	229
Res. 106. Ayşe Kadın' a ait mezar taşı.....	229
Res. 107. İmam Mustafa' ya ait mezar taşı.....	229
Res. 108. Ali Zeynel Abidin' e ait mezar taşı.....	230
Res. 109. Ali' ye ait mezar taşı.....	230
Res. 110. Eşhan isimli bayan' a ait mezar taşı.....	230
Res. 111. Ayşe Hanım' a ait mezar taşı.....	230

Res. 112. Rahime Hatun' a ait mezar taşı.....	231
Res. 113. Ahmet Beşir' e ait mezar taşı.....	231
Res. 114. Ali Ağa' ya ait mezar taşı.....	231
Res. 115. Haniş isimli bayan'a ait mezar taşı.....	231
Res. 116. İbrahim' e ait mezar taşı.....	232
Res. 117. İsimsiz bir bayan' a ait mezar taşı.....	232
Res. 118. Hacı Mustafa' ya ait mezar taşı.....	232
Res. 119. Mustafa Efendi' ye ait mezar taşı.....	232
Res. 120. Hacı Mehmet Ağa' ya ait mezar taşı.....	233
Res. 121. Süvari Mülazımı Ali Rıza' ya ait mezar taşı.....	233
Res. 122. Seyit Muhammet' e ait mezar taşı.....	233
Res. 123. Ayşe' ye ait mezar taşı.....	233
Res. 124. Hacı Hüseyin'e ait mezar taşı.....	234
Res. 125. Osman' a ait mezar taşı.....	234
Res. 126. Ali'ye ait mezar taşı.....	234
Res. 127. Rahime Hoca' ya ait mezar taşı.....	234
Res. 128. Şerife Hanım' a ait mezar taşı.....	235
Res. 129. Mustafa Beşir' e ait mezar taşı.....	235
Res. 130. Fatıma' ya ait mezar taşı.....	235
Res. 131. Derviş Selim' e ait mezar taşı.....	235
Res. 132. İsimsiz bir mezar taşı.....	236
Res. 133. Hafız Anmet Efendi' ye ait mezar taşı.....	236
Res. 134. Mustafa Dede' ye ait mezar taşı.....	236
Res. 135. Nuri Efendi' ye ait mezar taşı.....	236
Res. 136. İsimsiz Bir bay' a ait mezar taşı.....	237

Res. 137. İsimsiz Bir bay' a ait mezar taşı.....	237
Res. 138. İsimsiz mezar taşı.....	237
Res. 139. Molla Ali' ye ait mezar taşı.....	237
Res. 140. Osman Ağa' ya ait mezar taşı.....	238
Res. 141. Tahir Ömer' e ait mezar taşı.....	238
Res. 142. Kara Hacı' ya ait mezar taşı.....	238
Res. 143. Şeyh Veli Efendi' ye ait mezar taşı.....	238
Res. 144. Monla Arife' ye ait mezar taşı.....	239
Res. 145. Ali Ağa' ya ait mezar taşı.....	239
Res. 146. Arife isimli bayan' a ait mezar taşı.....	239
Res. 147. Ömer' e ait mezar taşı.....	239
Res. 148. Molla Muhammet' e ait mezar taşı.....	240
Res. 149. İsimsiz bir bayan' a ait mezar taşı.....	240
Res. 150. Kör Şeyh Mustafa' ya ait mezar taşı.....	240
Res. 151. Nefise isimli bayan' a ait mezar taşı.....	240
Res. 152. Vazo içinde lale motifli ayak taşı.....	241
Res. 153. Bitkisel başlıklı ve “ S ” formlu bitkisel motifli ayak taşı.....	241
Res. 154. Bitki motifli ayak taşı.....	241
Res. 155. Kökleri bağlı üç asma dalı motifinin yer aldığı ayak taşı.....	241
Res. 156. Nar ağacı motifinin üzerinde yer aldığı mezar ayak taşı.....	242
Res. 157. Hurma motifinin üzerinde yer aldığı mezar ayak taşı.....	242
Res. 158. Rozet başlıklı mezar ayak taşı.....	242
Res. 159. Bitki motifinin üzerinde yer aldığı ayak taşı.....	242
Res. 160. Hayat ağacı motifinin üzerinde yer aldığı ayak taşı.....	243
Res. 161. Kökleri bağlı bitki motiflerinin üzerinde yer aldığı ayak taşı.....	243

Res. 162. Üzüm salkımı motifinin üzerinde yer aldığı ayak taşı.....	243
Res 163. Gül başlıklı bitkisel motifli mezar ayak taşı.....	243
Res. 164. Bitkisel başlıklı mezar ayak taşı.....	244
Res. 165. Çiçekli Natürmort bezemeli ayak taşı.....	244
Res. 166. Silindirik formlu üzerinde kılıç motifinin bulunduğu ayak taşı.....	244
Res. 167. Gül motifinin üzerinde yer aldığı ayak taşı.....	244
Res. 168. Dalları kırık bitkisel motifin üzerinde yer aldığı ayak taşı.....	245
Res. 169. Üzerinde kelime-i tevhid yazısının yer aldığı mezar ayak taşı.....	245
Res. 170. Üzerinde kelime-i tevhid yazısının yer aldığı mezar ayak taşı.....	245
Res. 171. Mühr-i Süleyman ve kandil motifinin üzerinde yer aldığı ayak taşı.....	245
Res. 172. Silndirik formlu ayak taşı.....	245
Res. 173. Üzerinde kelime-i tevhid yazısının yer aldığı mezar ayak taşı.....	246
Res. 174. Sütunceye benzer mezar ayak taşı.....	246
Res. 175. Silndirik formlu ayak taşı.....	246
Res. 176. Bezemesiz ayak taşı.....	247
Res. 177. Bezemesiz ayak taşı.....	247
Res. 178. Çiçek alınlıklı bezemesiz ayak taşı.....	247
Res. 179. Bezemesiz ayak taşı.....	247
Res. 180. Sütunce formlu mezar ayak taşı.....	248
Res. 181. Sütunce formlu mezar ayak taşı.....	248
Res. 182. Kırık vaziyette yerde duran sanduka kapağı formlu mezar taşı.....	248
Res. 183. Mezar taşı olarak kullanılan bezemesiz ve devşirme malzeme.....	249
Res. 184. Mezar taşı olarak kullanılan bezemesiz ve devşirme malzeme.....	249
Res. 185. Mezar taşı olarak kullanılan bezemesiz ve devşirme malzeme.....	249
Res. 186. Mezar taşı olarak kullanılan bezemesiz ve devşirme malzeme.....	249
Res. 187. Ilgardere köyünde bulunan molla Ahmate ait mezar taşı.....	250

Res. 188. Ilgardere köyünde bulunan 1253 H. tarihli Molla Ahmet' in mezar taşı.....	250
Res. 189. Ilgardere köyünde bulunan İbrahim efendiye ait mezar taşı.....	250
Res. 190. Pazarlı köyünde bulunan İbrahim' e ait mezar taşı.....	250
Res. 191. Ilgardere köyünde bulunan Ayşe hatun' a ait mezar taşı.....	251
Res. 192. Ilgardere köyünde bulunan Nefise Monla' ya ait mezar taşı.....	251
Res. 193. Pazarlı köyünde bulunan Fatıma monla' ya ait mezar taşı.....	251
Res. 194. Ilgardere köyünde bulunan sütun formlu mezar taşı.....	251
Res. 195. Ilgardere köyünde bulunan devşirme mezar taşı.....	252

SÖZLÜK

Alemdar	Bayrağı veya sancağı taşıyan kimse
Ali	Büyük, Ulu, Yüce, Yüksek
Arş	Gökyüzü, Sema, Sonsuzluk
Avare	İşsiz, işsiz güçsüz, başıboş, aylak
Azam	Büyük, Ulu
Baki	Ebedi, Sonsuz, Nihayetsiz
Basiret	Görmek, Tedbir, Temkin
Begzade	Soylu
Cam_ı Ecel	Hak aşğının kalbi, sevgisi ile ölüm
Cevan	On yedi On sekiz yaşındaki delikanlı
Cinan	Cennetler
Çeşm	Göz
Derviş	Allah rızasını kazanmak için çalışan kimse, Tarikat ehli
Fena	Yokluk, Yok olma
Firak	Acılı, Ağlamaklı, Bağı yanık
Firdevs	Cennet
Furkan	Doğru ile yanlış gösteren her şey
Gafur	Bağışlayan
Güvah(gevah)	Şahit. Gören. Bilen. Tanıyan
Habgah	Uyku evi
Hafız	Kur'an_ı kerim'i baştan sona kadar ezberleyen kimse
Hak	Allah
Hattat	Çok güzel el yazısı yazan sanatçı
Hayfa	Haksızlık, Zulüm, Eziyet, Yazık ki, Heyhat
Hazan	Solgun
Hüda	Allah
İhlas	Samimiyet
İhraz	Kazanma, elde etme, erişme.
İhsan	İyilik, Lütuf

İhvan	Aynı tarikattan insanlar, Kardeş, Samimi dost
İstihkâm	Düşman saldırısını durdurmak, düşmana karşı savunma yapmak amacıyla düzenlenmiş yer
Kadın	Sıfat, Analık veya ev yönetimi bakımından gereken erdemleri olan
Kenz	Define, hazine. Yer altında saklı kalmış kıymetli eşya, para veya altın gibi şeyler.
Kaimakam	Osmanlılarda, binbaşı ile miralay arasındaki askeri rütbe. Yarbay.ilçeyi idare den memur.
Kerime	Kız evlat
Kolağa	Eskiden mevcut olan yüzbaşı ile binbaşı arasındaki rütbe
Kutb	Dini bir meslek veya grubun başı. Birçok müslümanların kendisine Bağlandıkları azim ve büyük evliyaullahtan zamanın en büyük Mürşidi.
Lane	Yuva
Mağfur	Affolunmuş, Bağışlanmış
Matraka	Kısa saplı tokmak, Kalın sopa
Mennan	İhsanı bol, Çok çok ihsan eden. En çok nimet veren. (Allah)
Merhum	Rahmetli, Ölmüş, Göçmüş
Mer'	Er,erkek
Mevt	Akıbet, Can verme, Ölüm
Monla	Büyük Alim, Bilen
Mirliva	Tugay kumandanı. Tuğgeneral.
Muallim	Öğretmen
Müderriş	Medrese hocası
Mülazım	Eskiden askerlikte yüzbaşından aşağı rütbelerin derecesi, ünvanı
Müteveffi	Ölmüş kimse
Na gehan	Birdenbire, ansızın, âniden.
Nakkaş	Yapıların duvar ve tavanlarına süslemeler yapan usta, bezekçi
Nazır	Bir yere doğru bakan
Nev	Yeni, Taze
Nüş	Öldükten sonra dirilme
Peymane	Büyük kadeh
Ravza	Bahçe

Rest	Doğru
Rihlet	Göç etme, Ölme
Seyyid	Efendi, Bey, Peygamber efendimizin soyundan gelen kimse
Sıdk	Doğru, Sadık,
Şefaaf	Birinin suçunun affedilmesi veya dileğinin kabul edilmesi için aracı olma
Tıfl	Çocuk
Tul Ömür	Uzun ömür
Valide	Anne
Vez'	Islah etmek, yerli yerince etmek, düzeltmek. Topluluk, cemaat.
Yezdan	Allah, Bağışlayıcı
Zevce	Nikahlı kadın
Zırnık	Arsenik

1. GİRİŞ

Tez konusu olan “ Eceabat’ a Bağlı Bazı Merkezlerdeki Türk-İslam Dönemi Mezar Taşları” Çanakkale ili Eceabat ilçesine bağlı toplam dört köy eski mezarlığından meydana gelmektedir. Bunlar: Kititbahir köyü, Kilitbahir kalesinin arka tarafında denize nazır bir alanda yer almaktadır. Hazire Cahidi Sultan Cami çevresindedir. Tarihi mezarlık günümüzde de kullanılmaktadır. Yalovaköy, Eceabat ilçesinden Gelibolu ilçesine giderken sol tarafta yer alır. Eceabat ilçe merkezine 19 km uzaklıktadır. Yeni köy mezarlığı eski mezarlık bir arada kullanılmaktadır. Büyük Anafartalar Köyü, İlçe merkezinin kuzeyinde olup 12 km. uzaklıktadır. Eski mezarlık günümüzde kullanılmamaktadır. Küçük Anafartalar köyü, Eceabat ilçe merkezine 22 km uzaklıktadır. Eski mezarlık günümüzde kullanılmamaktadır. Büyük Anafartalar köyünün kuzey tarafında yer almaktadır (Şekil 1).

1.1. Araştırmanın Niteliği ve Kapsamı

Her toplum gibi Türk toplumunun da geçmişinde olup bitenleri, faaliyetlerini, hayat tarzını ve genel olarak uygarlık gelişimini takip etmek için ilk müracaat edilecek kaynaklar maddi kültür unsurlarıdır. Bunlar arasında mezar taşları da ayrı bir önem taşırlar. Bu taşlar sadece mermer veya taş bloklar olmayıp aynı zamanda birer tarihi vesika niteliğindedirler. Şöyle ki:

Her şeyden önce mezar taşlarında bir tarih yer alır. Kişinin doğum ve ölüm tarihi hakkında bilgi sahibi oluruz. Kişinin ölüm sebebini öğreniriz. Hastalıktan öldüyse genellikle hangi hastalık olduğu belirtilir. Örneğin, Kilit Bahir Cahide Sultan Camii’ndeki Hazirede ve Yalova köyü mezarlığında bulunan Mezar taşlarında görülür.

Mezarlıklarımızda hüsn-i hat ve tezyini sanatlarımızın örnekleri görülür. Güzel yazı ve süsleme sanatlarımızın çeşit ve üslup olarak tarih içindeki değişimini, hangi devirlerde hangi tarzın daha fazla tercih edildiğini mezar taşlarından öğrenebiliriz. Bu veriler bizi yüzyıllar içerisinde Türk toplumunda meydana gelen estetik tercih değişiklikleri ile ilgili bilgilere de ulaştırmaktadır (Atsal ve Semerci 2005: 5-6).

Mezarlıklarımız tükenmez birer etnoğrafik malzeme deposudur. Sayılamayacak kadar çok çeşitli kavuk, serpuş fes gibi erkek başlıkları; tozak, terlik, takke vb. pek çok kadın başlıkları gibi giyim eşyası; gerdanlık, broş, küpe gibi ziynet eşyaları; kemer, hançer, kılıç, şamdan, kandil, vazo, meslek aletleri, ibrik, divit, rahle gibi günlük hayatta kullanılmış malzemeler mezar taşları üzerinde bulunmaktadır. Bunların incelenmesi, atalarımızın yüzyıllar içerisinde geliştirdiği bir hayat tarzını daha iyi anlamamıza katkısı olmaktadır (Atsal ve Semerci 2005: 5-6).

Mezar taşları, bir taraftan da mimarileri ve geleneksel süsleme çeşitleri ile mimarlık ve sanat tarihinin; içerdiği ikonografik anlamlarıyla da din, mezhepler ve tarikatlar tarihinin konusu olmaktadır (Karamağaralı 1998: 34).

Bu çalışma kapsamında dört mezarlık alanı incelenmiştir. Bunlardan bir tanesi Cahidi Sultan Cami haziresinde yer alan mezar taşlarıdır. Kalan üç tanesi ise köy mezarlıklarıdır. Mezar taşları yoğun olarak 18. ve 19. yy da yaşamış şahsiyetlerin hayatları, meslekleri, toplum içindeki statüleri geçirdikleri hastalıklar gibi konularda önemli bilgiler vermektedir. Bunun yanında bir grup mezar taşı 20. yy ilk çeyreği için aynı değeri taşırlar. Bu mezar taşları hem tipolojik açıdan hem de üzerinde yer alan yazı ve motifler ile dikkat çekmektedir. Söz konusu dört mezarlığı kapsayan araştırmada; Mevcut taşlar monografik nitelikte bir incelemeyle bilim dünyasına sunulmaya çalışılmışlardır. Bu Yapılırken baş ve ayak şahideleri mevcut örneklerle katalog oluşturulmuştur. Baş taşı mevcut olmayıp, sadece ayak taşından ibaret olan 35 adet örnek kataloğa dahil edilmemişlerdir. Ancak bu örneklere değerlendirme aşamasında yer verilmiştir.

1.2. Yöntem

Bu araştırmaya konu olan Eceabat'a Bağlı Bazı Merkezlerdeki Türk-İslam Dönemi Mezar Taşlarının öncelikle yerleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bunun için Eceabat' ın haritasından yararlanılıp yerleri belirlenmiştir. Daha sonra Mayıs 2009 tarihinde arazi çalışması yapılmıştır. Özellikle Yalova köy ile Küçük Anafartalar' daki mezarlıklar tamamen ot ve çalı çırpı ile kaplı olduğu görülmüştür. Bunun yanında Küçük Anafartalar

mezarlığının güney kısmının bir bölümü sularla kaplanmıştır. Bu nedenle sular içinde kalan mezar taşları araştırılamamıştır.

Kaynak taraması yapılmış ancak çalışma alanımızın konusu ile ilgili Çanakkale merkezde, Arbaş (2002: 16-35) “Çanakkale Yalı Camii Haziresi Mezar Taşları” isimli sanat tarihi dergisinde yayınlanmış bir makale bulunmaktadır. Bunun dışında daha önceden herhangi bir çalışma yapılmadığı için, özellikle bölge konumu itibariyle öncelikli olarak çevre illerdeki mezar taşları hakkında yapılan çalışmalardan yararlanılmıştır. Edirne, İstanbul ve Bursa illerindeki mezar taşı çalışmaları öncelikli referanslar olmuştur. Devamında aynı ve farklı bölgelerdeki benzer mezar taşı örnekleri ortaya konularak, Türk Sanatı içerisindeki yeri belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın daha kolay olması için otların az olduğu bir dönem olan Şubat 2010 tarihinde, yerleri daha önceden tespit edilen merkezlere, mezar taşlarının fotoğraf çekimi ve ölçümleri alınmak üzere tekrar gidilmiştir. Ancak başta Yalova köy mezarlığı olmak üzere Kilitbahir köyü Cahidi sultan cami haziresinin günümüzde de mezarlık olarak kullanılması ayrıca mezar taşlarının iç içe girmiş olmasından dolayı fotoğraf çekimlerinden istenilen verim alınamamıştır. Bunun yanında Küçük Anafartalar köy mezarlığının bazı kısımları yoğun çalı çırpı ve su olduğundan ve temizleme olanağı olmadığından girilememiş, inceleme yapılamamış ve o alanlarda mezar taşı örnekleri hakkında yeterli bilgi elde edilememiştir.

Fotoğraf çekimi yapıp ve ölçümleri alındıktan sonra özellikle başlık tipleri ile süsleme açısından gerekli görülenlerin çizimleri yapılmış, devamında kitabelerin transkripsiyonu yapılmıştır. Bunun yanında tekrar Osmanlı Türkçesi ile kitabe eklenmiştir. Kitabelerin Osmanlıca yazmak asıl konumuz ve uzmanlık alanımız olmadığından eksik tarafları olabilir. Ancak Latin harflerle yapılan transkripsiyonlara azami derecede özen gösterilmiştir. Bununla birlikte bazı taşların tarih kısmı toprak altında kaldığından bazılarının ise yosun tutmaları ve aşırı tahrip olmaları sebebiyle kitabe çevirileri eksik kalmıştır. Toprak altındaki kısımların gün yüzüne çıkarılması için gerekli izin olmadığından her hangi bir işlem yapılamamıştır. Bazen de mezarlıklarda çalışmamız esnasında halktan bazı kimseler tepki göstermişlerdir. Bazı taşlar ise kitablesiz olduğundan katalogda belirtilmemiş olup Katalog’ un sonunda resim olarak verilmiştir. Bu taşlara

gerektiğinde süsleme özellikleri ve değerlendirme sonuç kısmında değinilmiştir. Mezar taşlarında yer alan süslemeler ile başlıklar, gruplandırılarak özellikleri belirtilmeye çalışılmıştır. Eldeki bilgilerin daha düzenli olması için bir katalog oluşturulmuştur.

Katalog formatı sırasıyla: Kimliği, İnceleme Tarihi, Tarih (önce hicri sonra miladi veya rumi sonra miladi), Yeri, İşlenişi, Yazı Tipi, Boyutları, Tanım ve kitabe şeklinde oluşturulmuştur.

Araştırma konusu olan taşların büyük bir çoğunluğu sağlam ve yerinde durmaktadır. Ancak kırık vaziyette ve kitabeleri okunamayacak derecede tahrip olanlar da vardır. Kitabesi okunamayacak derecede tahrip olan taşlar katalogda belirtilmemiştir. Birçok taşın kitabesi fırça ile temizlenemeyecek kadar yosun tutmuştur. Bunların transkripsiyonu yazıların üstünde el gezdirilerek yapılmıştır.

1.3. Yayınlar

Araştırma konusu içerisinde yer alan Eceabat'a Bağlı Bazı Merkezlerdeki Türk - İslam dönemi mezar taşları hakkında yapılmış bir tez çalışması bulunmamaktadır. Ancak Kilitbahir Cahidi Sultan Cami haziresi iç bahçesindeki taşlarla ilgili bir makale (Acioğlu 2006: 38). Ve Kilitbahir Cahidi Sultan Haziresi Mezar Taşlarında sembolizm (Şen 2008: 97-120) isimli toplam iki tane makale yayınlanmıştır. Böyle olması çalışmayı zorlaştırmakla birlikte orijinal olmasını da sağlamaktadır. Bunun yanında çalışmaya esas teşkil edecek çeşitli kaynaklardan faydalanılmıştır.

Türklerde mezar kültü ve mezar taşı geleneği ile ilgili Nejat Diyarbekirli' nin "Hun Sanatı" Abdülkadir İnan' ın "Tarihte ve bugün Şamanizm" Emel Esin' in " Türklerde Maddi Kültürün Oluşumu" isimli eserlerden faydalanılmıştır. Bu eserlerde Türklerin orta Asya' daki yaşam biçimlerini dini inançları ve ölü gömme adetlerinin nasıl olduğu, Hunların, Göktürklerin mezar(Kurgan) yapıları hakkında bilgiler içerirler.

Türklerde mezar taşı geleneği ile ilgili, Beyhan Karamağaralı' ın " Ahlat Mezar Taşları" adlı kitabı Orta Asya'daki ilk mezar taşlarının yapılarının nasıl olduğu gelişim

sürecini kronolojik sıralama ile vermiştir. Türk mezar taşlarının ana yurtları olan Orta Asya’ daki taşların daha yüksek dolmen ve menhirler olduğu islamiyeti kabul etmeleriyle terk etme sürecine gidildiği ancak tamamen vazgeçilmediği belirtilmiştir. Anadolu’daki örneklerini bir katalog olarak sunmuş, Tipleri, süslemeleri ve özellikleri hakkında bilgiler vermiştir.

Anadolu Selçuklularından Beylikler ve Osmanlıya kadar olan süreç içerisindeki mezar taşı gelişimi hakkında Demet Karaçağ’ ın “ Bursa’daki 14-15.yy. Mezar taşları” adlı eseri dikkat çekici bilgiler içermektedir. İçerik olarak Bursa’nın bazı cami hazirelerinde, Türk-İslam Eserleri ile Muradiye müzesinde bulunan 14-15.yy mezar taşları katalog şeklinde verilmiştir.

H. Peter Laqueur’ ın “Hüve’l Baki İstanbul’da Osmanlı Mezarlıkları ve Mezar Taşları” kitabında sistematik bir şekilde mezarlıklar ve mezar taşları ele alınmıştır. Özellikle ayrıntılı bir Başlık tipolojisini yapılmıştır. Harf devrimiyle birlikte mezar kitabesinin içerik ve şekil yönünden değişmesinin mezar taşlarına da yansıdığını, İslami süsleme öğeleri yerine İslam dışı motiflerin yer aldığını belirtmiştir.

Ruçhan Arık’ ın “ Batılılaşma Dönemi Anadolu Tasvir Sanatı” adlı kitabı Özellikle yapılarda, batılılaşma döneminde 19.yy da meydana gelen tasvir sanatında üslup değişikliklerini dikkat çekici bir şekilde verilmiştir. Cami tasvirli mezar taşı örnekleri de bu değişime paralel olarak kitapta verilmiştir.

Metin Atsal ve M. Oğuz Semerci’ nin “ İzmir’in Osmanlı Eserleri 1 Hazireler” isimli kitapta Tarihi Kabristanların önemi başta olmak üzere alt başlıklar içerisinde bunların neden tarihi belge niteliği taşıdıkları açıklanmaya çalışılmıştır. Bunun yanında yabancıların Osmanlı hazireleri hakkındaki düşüncelerine yer verilmiştir. Mezar taşları bölümleri ve semboller üzerine önemli bilgiler içermektedir.

Metin Haseki’nin “ Plastik Açından Türk Mezar Taşları” kitabında form ve motif öğeleri yanında, Selçuklular, Beylikler ve Osmanlı dönemi mezar taşlarının gelişim evreleri ve aralarındaki ayrımların neler olduğu hakkında bilgiler verilmiştir.

Mezar Taşı ve Başlık Tipleri hakkında Halit Çal'ın Vakıflar dergisinde çıkan “ Göynük (Bolu) Şehri Türk Mezar Taşları” başta olmak üzere Süleyman Berk'in “Zamanı Aşan Taşlar” Yukarda bahsettiğimiz Laqueur' in “ Hüve'l Baki” Atsal ve Cenkmen' in'İzmir'in Osmanlı Eserleri 1 Hazireler” isimli kitapları referans alınmıştır.

Lütfi Şeyban' ın “ Osmanlı Dönemi Taraklı Mezar Taşları ve Kitabeleri”adlı eserinden özellikle süsleme açısından önemli bilgiler mevcuttur. Ancak aynı bilgiler(Çoruhlu 1998: 118-127; Uğurluel 2004: 120 neredeyse mezar taşları hakkında yapılan tüm çalışmalarda mevcut olmasına karşın sadece bir dipnot göstermiştir. Bu durum sadece süsleme özellikleri için geçerli olmayıp kitabın bütününde yer alan mezar taşları ile ilgili bilgilerin tümü için geçerlidir.

İlgili kaynak ve yayınlar bunlarla sınırlı değildir. Burada verilen kaynaklar temel kaynaklardır. Mezar taşları hakkında son beş yılda bol miktarda eser verilmiştir. Bazı üniversitelerde özellikle Y. Lisans ve Doktora çalışmaları bu yönde yoğunlaşmıştır (Baş 2009, Özkan 2007, Çakar 2007, Arslan 2007, Hanoğlu 2006, Kayalı 2009, Arslan 2003, Gündoğdu 2007, Mutlu 2006). Burada verilen Y.Lisans ve Doktora tez çalışmalarının çok az bir kısmını oluşturmaktadır.

Çalışmanın metni ise; “ İçindekiler” başlığı altındaki sıra ve düzen içerisinde yazılmıştır. Bu doğrultuda “Giriş” ten sonra “Türklerde mezar kültürü ve mezar taşı geleneği” konusu bir bölüm olarak sunulmuştur. Bunun ardından “Katalog” bölümü gelmektedir. Dördüncü bölüm “Eceabat ve Çevresindeki Mezar Taşlarının Genel Özellikleri” başlığıyla değerlendirmeyi içermektedir. “Sonuç” tan sonra kaynakça, tablolar ve resimler yer almaktadır.

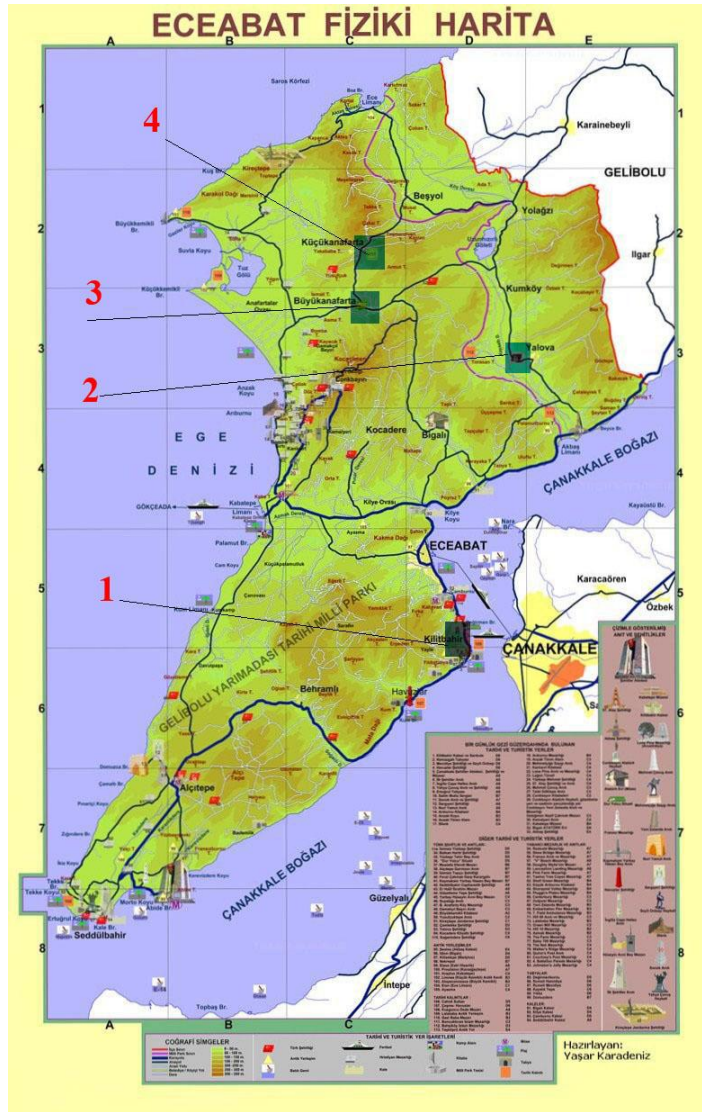
1.4. Eceabat'ın Tarihçesi

Eceabat'ın Tarihi yazılı kaynaklarda ismi Maydos Kale, Maidos, Maito, Maita ve Hagios Dimitrios olarak geçer. Maydos'un ilk kurulduğunda bir Trak yerleşmesi olduğu rivayet edilmektedir (Sazcı 2008: 4; Ebert 1928: 204-205). Eceabat' ın M.Ö. 2000 yıllarında Fenikeliler tarafından kurulduğu rivayet edilmektedir. İlçenin ilk yerleşim yeri bu günkü ilçe merkezinin 1 km. güneyinde bulunan Çamburnu'dur. Daha sonra yöreye Traklar yerleşmiştir. Midilli ve Foça' dan gelen halk bu yörede koloniler kurmuştur. Eceabat çevresinde 12 antik şehir bulunduğu söylenmektedir (Çanakkale Turizm Envanteri, T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çanakkale, 1983). Akbaş ve Eskihisarlık arasında yerleşim merkezi olan Eceabat önemli bir liman şehridir. M.Ö. 465 yılında Trakya ile birlikte Eceabat Atina'ya bağlanmıştır. Hristiyanlık döneminde Piskoposluk merkezidir. Daha sonra da Thrakya Chersonesi' nin limanı olmuştur (Sazcı 2008: 5). Bir süre sonra Katolonyalıların egemenliğine girmiştir. Bunun üzerine Bizanslılarla savaşa giren Katolonyalılar zor durumda kalınca Türkmen Beyleri olan Melih İshak ve Halil Ece Bey'den yardım istemişlerdir. Boğazı geçerek Katolonyalılara yardımda bulunan Melih İshak ve Halil Ece Bey'in 1311 yılında Bizanslılarla giriştikleri savaşta Halil Ece Bey şehit düşmüştür. Ece Bey bazı kaynaklarda Ece Halil bazı kaynaklarda da Ece Yakup olarak geçmektedir. Ancak Eceabat'a adını veren Ece Bey'in Ece Yakup olduğu bilinmektedir. Bu Türkmen reisi Orhan Gazinin oğlu Süleyman Paşa'nın yakın arkadaşlarındanıdır. Ece Bey 1356 yılında boğazı geçerek Eceabat ve yöresini ele geçirdi. Bundan birkaç yıl sonrada Gelibolu diğer Türkmen beyleri tarafından fethedildi. Ece Yakup Bey'e Eceabat ve Seddülbahir yöresi ile bunların arasında kalan topraklar tımar olarak verilmiş ve ölünceye kadar burada yaşamışlardır.

Eceabat 1884 yılında Edirne iline bağlı bir Bucak iken 1892 yılında ilçe haline getirilerek Belediye Teşkilatı kurulmuştur.1915 Çanakkale Savaşların sırasında İlçe Merkezi Yalova köyüne, daha sonra Kilitbahir köyüne nakledilmiş ise de 1 yıl sonra tekrar Eceabat'a getirilmiştir. Milli Harp tarihimizde önem arz eden 1.Dünya Savaşının kaderinin değiştirildiği 1915 Çanakkale Kara Savaşları Eceabat ilçesinde cereyan etmiştir. Kazandığımız Çanakkale Zaferinde 253.000 askerimiz burada şehit düşerek Türk

Ordusunun cesaret ve kahramanlığını tarih sayfalarına bir kez daha altın harflerle yazdırmıştır.

1923 yılına kadar Merkezi Çanakkale olan Biga Mutasarrıflığına bağlı iken bu tarihten sonra Gelibolu Valiliğine bağlanmıştır.1926 yılında Gelibolu'nun İlçe haline getirilmesi ile her ikisi birden Çanakkale Valiliğine bağlanmıştır (Çanakkale Turizm Envanteri, T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çanakkale, 1983: 7; Daha Çağdaş bir Eceabat, Eceabat Belediyesi, Çağdaş Matbaacılık: 3).

Şek. 1- Gelibolu Yarımadası ve Eceabat bölgesini gösteren Fiziki harita;

1. Kilitbahir Köyü Cahidi Sultan Cami Haziresi 2. Yalova Köy Köyü Mezarlığı 3. Büyük Anafartalar Köyü 4. Küçük Anafartalar Köyü

2. TÜRKLERDE MEZAR KÜLTÜ VE MEZAR TAŞI GELENEĞİ

Mezar yapısı, İslam dünyasında Türklerin öncülüğünde gelişen bir yapı tipidir(Kuban 2000: 130). Türklerde mezar ve mezar taşı geleneği tarihten günümüze kadar uzanan geçmişi, başlıca özellikler dikkate alınarak şu şekilde özetlenebilmektedir: M.Ö. IV.-II. Yüzyıllardan itibaren "Kurgan" adı verilen Türk Mezarları, Moğolistan'ın Altay Dağları çevresinde XX. Yüzyılda yapılan arkeolojik kazılarla bulunmuştur. Hunlar'a ait olduğu belirlenen bu kurganların içyapısı ve inşa tekniği hakkında ayrıntılı bilgi kazılarla edinilmiştir. Asil birine ait ise kurgan denilen anıt mezarlara konurdu. Sıradan kimseleri ise başucuna balbal denilen taş dikilmiş sıradan mezarlara gömerlerdi. Dıştan bakıldığında bir tepe görünümündeki bu mezar yapılarının iç düzeni, toprak altında ayrıca planlanmış bir mezar odası sistemine sahiptir. Mezar odasında duvarlar, ağaç kütüklerinin düşey ve yatay olarak sıralanmasıyla, örtü sistemi ise ağaç gövdelerinin birbirine bitişik kirişler şeklinde dizilmesiyle meydana getirilmiştir (Tunçel 1989: 5; Diyarbakirli 1972: 64; Çoruhlu 1993: 22-24).

2.1 Türklerde ölü gömme Geleneği

Türk Tarihi başlangıcından beri Türklerde ölü gömme ve mezar taşı geleneğinin varlığı bilinmektedir (Tunçel 1989: 5). Türklerin İslamiyet'i kabul etmelerine kadar Asya'nın çeşitli bölgelerinde uyguladıkları defin töreni genel hatları ile şöyle idi: "Ölü bir çadıra konurdu. Ölünün yakınları da atlar koyunlar kesip, bunları çadırın önüne koyarak çadırın etrafında at üzerinde yedi kere dolaşırlardı. Sonra kapının önünde bıçakla yüzlerini kesip ağlarlardı. Bu tören yedi defa daha tekrarlanır ve yılın belli bir gününde ölünün atı, kullandığı eşyalar ceset ile beraber yakılıp külü yine yılın belli bir gününde mezara konurdu. İlkbaharda ölenler sonbaharda, kışın ölenler ise ilkbaharda gömülürlerdi. Defin gününde de ölünün akrabaları tıpkı ölüm gününde yaptıkları törenleri tekrarlarlardı. Fakat

bazen ölü yakılmaz, iç organları boşaltılır, içi çeşitli bitkilerle doldurularak tahnit edilir, (mumyalanarak) öyle gömülürdü” (Başkan 1996: 10).

Göktürklerin geç dönemlerinde görülen ölü gömme adetlerindeki değişikliklere rağmen defin törenlerinde olduğu gibi örf, adet ve geleneklerinde de Hunlardan farklı değillerdi. Göktürkler de mezarların üzerine büyük bir taş dikip, etrafına ölen kişinin hayattayken öldürdüğü düşmanların sayısı kadar balbal adı verilen heykelleri daire şeklinde sıralamışlardır. Göktürklerden sonra Budizm’i benimseyen Uygurlarda da mezar üzerine taşı dikme geleneği devam ettiği görülmektedir. Uygurlar etrafında kadeh tutan heykelciklerin bulunduğu mezar taşlarına “bengütaş” adını vermişlerdir. Bu taşlar han veya hakan ve onların derecesinde büyüklerin adlarına dikilmiş olup, çoğunlukla hayvan tasvirleri ile süslüdürler. Ölen kişinin bağlı olduğu budunun damgası taşlar üzerinde bulunmaktadır. (Ertuğ 1999:223-237; Başkan 1996: 10; Karaçağ 1994: 5). Türklerde 6.-8. yüzyıllarda yakarak küllerini gömme, ağaca asma, doğrudan gömme gibi farklı gömme adetleri vardı (Diyarbakirli 1972: 64).

2. 2. Türklerde mezar taşı geleneği

Türklerin ilk anayurtlarında yapılan arkeolojik çalışmalar Türklerin ilk mezar taşları hakkında bilgi vermektedir. Yirmi metre yüksekliğinde yere dikilmiş sivri kayalardan oluşan menhirlerle, bunların üzerine yassı taşların yerleştirilmesinden meydana gelen dolmenlerdir. Orta Asya'da minusinsk bölgesinde taş ve kayadan yapılmış ve üzeri yontulmuş anıtlar bulunmuştur. Yine Altaylarda prizmatik taşların yere dikilmesinden oluşan bir mezarlık bulunmuştur. Bunların eski Türk mezar taşları olduğu belirtilmektedir (Karamağaralı 1972: 52).

Türk mezar taşlarının kökeni ile ilgili ikinci yeri Yenisei ve Orhun vadisinde bulunan Göktürlere ait mezar taşlarıdır (Arseven 1970: 16). Yenisei bölgesindeki mezar taşları M.S. VI ve VII yy aittir. Bu bölgede bulunan mezar taşlarının hayvan resimleriyle süslü olanları Han, Hakan ve zengin kişilere aittir. Türklerin kitleler halinde İslamiyet'i kabul etmeleriyle Şamanizm devrimini kapatmışlardır. Bunun sonucunda mezar taşı

geleneği önemini kaybetmiş fakat tamamen silinmemiştir. Bu gelenek Gazneli ve B. Selçuklularda da kendini hissettirmiştir (Karamağaralı 1972: 1).

2.3 Anadolu’da Erken Dönem Türk Mezar Taşı Geleneği

Büyük Selçuklular ve Anadolu Selçukluları zamanında kümbet ve türbe adı altında iki ayrı formda varlığını sürdürmüştür. Türbeler genellikle kare planlı ve kubbeli, kümbetlerse çoğunlukla silindirik veya çokgen gövdeli, içten kubbe, dıştan külahla örtülü, alt bölümde bir mumyalık (kripta) bulunan yapılardır (Çobanoğlu 1993: 248). Anadolu’da Selçuklulardan itibaren Türk mezar geleneği Beylikler ve Osmanlılar zamanında ana hatları ile ortak özellik taşımaktadır. Ancak her biri kendi dönemini ve bulunduğu bölgenin özelliklerini de taşımaktadır. Anadolu’da 12-15.yy. mezar taşları genellikle ince uzun sandukalar ve şahideler olmak üzere başlıca iki tip gösterir. Anadolu Selçuklu döneminde ilginç mezar taşları yapılmış olup, İznik’te ele geçen mezar taşları Türk boylarının burada yapmış olduğu mezar taşlarının ilk örnekleri olarak kabul edilmektedir (Arık 1969: 57-119; Karaçağ 1994: 7-8).

Selçuklu devrinden itibaren mezarlıklar, sadece yerleşim ve fiziki yapılanma ile şehirleşmeye katkı sağlamakla kalmamışlar, mezarlık içinde yer alan cami, mescit, zaviye, yetimhane gibi şehir yapılarıyla şehrin önemli sosyo-kültürel merkezlerinden biri olmuşlardır (Demir 1998: 476). Selçuklu döneminde bölgedeki en önemli mezarlıklar Ahlat’ta bulunmaktadır. Ahlat mezar taşları büyük ölçüleri ve zengin süsleme özellikleriyle dikkati çekerler. Bunlar, hiçbir İslami mezar taşında rastlanmayan büyüklükleri, kitabelerinin içeriği ve ejder motifi süslemeleriyle adeta Orhun Yazıtları’nın İslamiyet’ten sonraki devamı gibidir (Mutlu 2006: 11).

2.4. Osmanlı Dönemi Mezar Taşı Geleneği

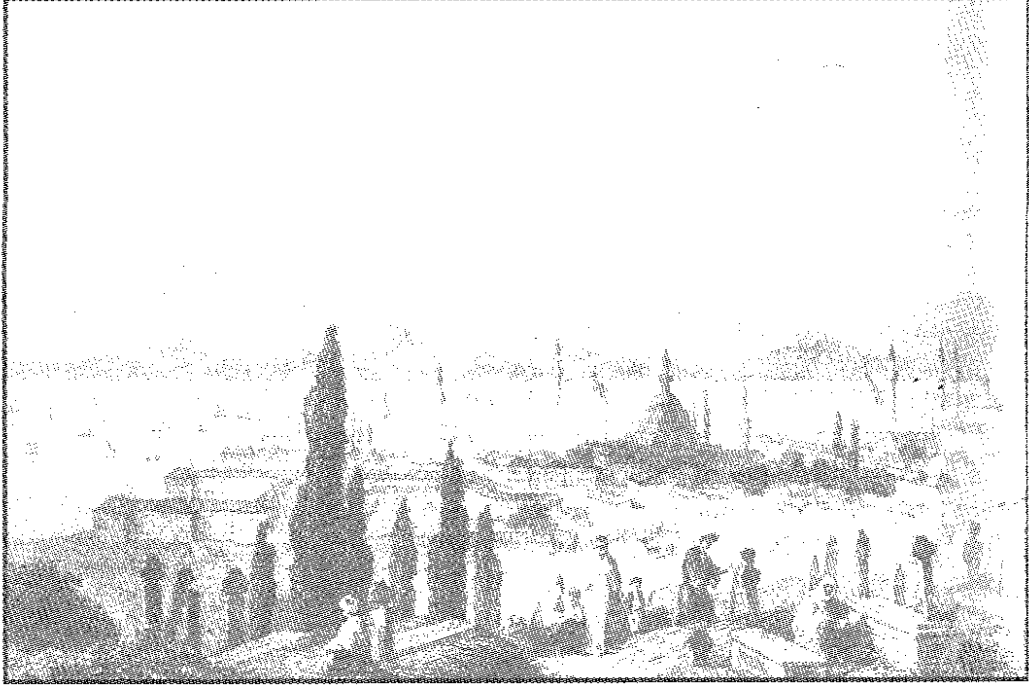
Osmanlı imparatorluk Dönemi’nden günümüze ulaşan Türk mezar taşları, gerek biçim, gerek süsleme ve gerekse çeşitli hatla kaleme alınmış kitabelerin yanı sıra bu kitabelerin içerikleriyle üst düzeyde bir kültürün hem plastik sanat hem de fonetik sanat

değerlerini yansıtmaktadır (Barışta 1999: 1309; Mutlu 2006: 12). Erken Osmanlı döneminde Bursa’da oluşan üslup, iyi stilize edilmiş bitkisel ve hayvansal motiflerden meydana gelmiştir. Osmanlı mezar kültüründe mezar taşlarının boyutları küçülmüş, kitabeler ise daha temiz bir işçilikle şekillendirilmiştir. Mimari ile paralel gelişim gösteren Osmanlı mezar taşları İstanbul’da, Osmanlı’nın klasik çağında birçok sanat dalında olduğu gibi, olgun örneklerini vermiştir. Bu dönem mezar taşlarının en belirgin özellikleri, figüratif elemanlara yer verilmemesi ve ölenin kimliğini, sosyal konumunu, mesleğini belirtecek sembollerin kullanılmasıdır (Haseki 1976: 25).

Osmanlı’da batılı anlamda bir heykel geleneği yoktur. Batıda en, boy ve derinliği olan insan ve hayvan figürleri çalışılmasına karşılık, Osmanlı’da özellikle mimari unsurlarda çok farklı bezemelere sahip taş işçiliği kullanılmıştır. Bununla beraber mezar taşları kitabeleri, taş işçiliği olarak çok zengin örnekler olarak karşımıza çıkmaktadır. Genelde, kadın ve erkek mezar taşları olarak iki grupta toplanan bu taşlar, kendi içinde de farklılıklar göstermektedir. Erkek mezar taşlarında, sosyal statü gereği başlıkları çok çeşitlidir. Erkek mezar taşları başlık taşımalarına karşılık, kadın mezar taşlarında daha çok kadın zarafetini yansıtan çiçek motifleri bulunmaktadır (Berk 2008: 24). Bunların başında hazire ve mezarlıklar aynı zamanda Osmanlı şehir dokusunun önemli bir parçasını oluştururlar (Res. 1).

Res. 1- Eski Osmanlı Dönemi Mezarlığını gösteren bir Gravür (Berk 2008: 5).

Res. 2 - XVI. Yüzyılda İzmirde bir mezarlığa ait Gravür (Atsal ve Semerci 2005: 100).

Res. 3- XIX. Yüzyılda İzmir'de bir mezarlık (Atsal ve Semerci 2005: 100).

2.5. Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerinde Mezar Taşı Yapım Tekniği ve Genel form Özellikleri

Mezar taşı yapım tekniği ile ilgili olarak “ Mezar taşı yapımında hattat, nakkaş ve mermer ustası olarak üç sanatkârın emeği bulunur. Öncelikle taşa kazılacak yazı seçilip hattat taşın ebadında bir kâğıt hazırlar. Bunun üzerine zırnıkla kalın kamyş kalemle yazı yazılır. Bu kalıp yazının altına aynı büyüklükte bir beyaz kâğıt konulur. Ve yazı buraya geçirilir. Daha sonra nakkaş tarafından taşın şekli belirlenir ve ölenin sağlığındaki başlığı ve süsleme unsurları çizilir. Bundan sonra mermer ustası çekici ve kalem denilen ucu elmas çelik çubuğuyla taşı işler. Burada son derece önemli olan şey hüsn-i hattın estetik ve anatomik olarak kusursuz yontulmasıdır”(Ertuğ 1999: 223-237; Kuşoğlu 1984).

Anadolu’da Selçuklulardan itibaren Türk mezar geleneği Beylikler ve Osmanlılar zamanında ana hatları ile ortak özellik taşımaktadır. Ancak her biri kendi dönemini ve bulunduğu bölgenin özelliklerini de taşımaktadır. Anadolu’da 12-15.yy. mezar taşları genellikle ince uzun sandukalar ve şahideler olmak üzere başlıca iki tip gösterir (Karaçağ 1994: 7-8).

Osmanlı’da batılı anlamda bir heykel geleneği olmadığından Batıdaki en, boy ve derinliği olan insan ve hayvan figürleri çalışılmasına karşılık, Osmanlı’da özellikle mimari unsurlarda çok farklı bezemelere sahip taş işçiliği kullanılmıştır. Osmanlı mezar taşlarında birçoğu başarılı bir hattatlık eseri olan kitabeleri, arka yüzlerinde oyma kabartma süslemeleri, kandil motifleri, burmalı köşe sütunceleri ile dikkati çekerler. Klasik devirden mezar şahidelerin süslemesinde yeni esaslar belirlenmiş, erkek şahidelerinde kavuk biçimleri, çağın modasına ve sonra fes şekillerini takip etmiştir. Kadın mezar taşlarında da farklı süslemelerle, özellikle çiçek demetlerine önem verilmiştir (Eyice 1996: 123-127; Berk 2008: 24).

2.5.1. Mezar Taşı Bölümleri

Mezar taşı kitabelerinde üç önemli özellik, sanat göze çarpmaktadır. Bunlar taş işçiliği, yazı sanatı ve mezar taşlarında bulunan dini ve edebi ifadelerdir. Yapı olarak mezar taşları birbirlerine benzer özellikler göstermektedir. Ana farklılık erkek ve bayan mezar taşlarında görülür. Erkek mezar taşlarında ölünün statüsüne göre bir başlık bulunmasına karşın, kadın mezar taşlarında çiçek motifleri, başlık olarak yer alır (Berk 2008: 24). Başlık ve Boyun hariç kalan bölümlerin yerleri değişmekle birlikte şahideler aşağıdaki gibi tasnif edilmiştir.

a- Başlık ve Sembol (Alınlık veya Taç): Öncelikle ölen kişinin kadın mı veya erkek mi olduğunu gösteren aynı zamanda ölünün sosyal hayattaki durumunu belirten kısma denir.

b-Boyun: Gövde ile başlığı birbirine bağlayan bölüme denir.

c- Serlevha(Alınlık veya Boyun altı): Kitabe ile boyun arasında kalan tek satırlık bölümdür. Yakarış bölümü de denebilir. Bu satır genel itibariyle yuvarlak bir kartuş şeklindedir. Bir müslümanın uğraştığı şeyin hayırla sonuçlanması için o işe Allahın adını anarak başlar (Laqueur 1997: 81). Bu kısımda “Hüve’l baki”, “ Hüve’l hallakul baki”, “ El hay”, “ Destur”, “Ya hu”(Ebedi olan Allahtır, diri olan, yaratıcı olan v.b) Aynı zamanda bismelenin kısaltılarak verilmesidir.

d- Kitabe (Kimlik): Şahsın ismi anne veya babasının ismiyle belirtilmesidir. Hemen hepsinde isimden sonra, efendi, ağa, bey, paşa, molla/monla, hanım, hatun, kadın gibi ünvanların birlikte verildiği bölümdür.

e- Dua: Bu bölümde, kişinin affedilmesi ve günahlarının bağışlanması için “ merhum, merhume, mağfur ve mağfurlehu” Devamında da Dua isteme şeklinde Allah rızası için kişiye “ Rızası için, rızaen lillahi, ruhuna fatiha” şeklinde ifade edilen bölümdür.

f- Tarih: Tarih kısmı, kişinin bazen doğum tarihi olmakla beraber özellikle ölüm tarihinin belirtildiği kısımdır. Çok azında ay gün belirtilmişken genelinde sadece senesi verilmiştir

2.5.2. Mezar Taşı Formları

Mezar taşları, şekil bakımından şahide ve sanduka tipi olmak üzere ikiye ayrılırlar. Bunlarda gövde formu, Başlık tipi, Kitabe yazılarının yer aldığı silmeler ve süsleme stillerinin farklı olmasıyla kendi aralarında da alt başlıklara ayrılabilirler. Ancak konumuzu oluşturan mezar taşı formu şahide olup sanduka tarzı mezar taşı bulunmamaktadır.

2.5.2.1. Sanduka Tarzı

Yek pare mermerden bir iki veya üç kademeli olarak yontulmuş mezar taşlarıdır. Şekil olarak gemi teknesi, prizmatik ve yarım silindirik tipleri olup yatay olarak kullanılmışlardır (Semerci ve Atsal 2005: 11). Ancak araştırmamıza konu olan sanduka şeklinde mezar taşı bulunmamaktadır.

2.5.2.2 Şahide Tarzı

Mezarın hem baş hem de ayakucuna dik olarak konulan, kimi taşlarda yukardan aşağıya doğru daralan kimi taşlarda dikdörtgen formlu olan ayak ve baş tarafına konulan taşlara şahide denir.

Araştırmaya konu olan taşların hepsi şahide tipindedir. Kitabelerin tümü baş taşında verilmiştir. Form itibariyle başucu taşı ile ayakucu taşı benzerlik göstermektedir. Sadece ayakucu taşında kitabe yerine çeşitli süsleme motifleri yerleştirilmiştir. Tezyinat ağırlıklı olarak bitkiseldir. Ancak kadın ve erkek mezar taşlarında temel ayırım başlıklardadır. Erkek mezar taşlarında tepelik olarak Fes, Serpuş, Kavuk ve Sarık gibi başlıklar kullanılmıştır. Kadın mezar taşlarında ise Hotoz, Takke, Bitkisel ve kadın başlık türleri kullanılmıştır.

3. KATALOG

Katalog 1 (Res. 13)

Kimliği	: Ali Efendinin kerîmesi Fatma Nazmiye Hanım
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1327 R/ M 1911/1912
Yeri	: Eceabat Kilit Bahir Câhidî Sultan Cami Haziresi
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı tipi:	: Talik
Boyutları	: Gövde:50,5x24 Baş:26x26
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Yerinde ve sağlam bir şekilde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki parçadan oluşmaktadır. Gövde yukardan aşağıya doğru hafif incelmektedir. Tepelik kısmı akantus yapraklı olup orta yerine Osmanlıca “ Ah min el-mevt” yazısı yerleştirilmiştir. Gövde sekiz satırlık talik yazı ile doldurulmuştur. Yazıların arasında silmeler yoktur. Bitkisel başlık ile son bulmaktadır.

Kitabe:

Ah min el-mevt	آه من الموت
Bir tıfl idim henüz girdim yedi yaşına	بر طفل ایدم هنوز کیردم یدی یاشینه
Ecel yetişip mektepte rahle başına	اجل یتشوب مکتبه رحله باشنه
Tifo hastalığına tutulup geldim ağûş-ı mâdere	تیفو خسته لغنه طوتیلوب کلدن آغوش مادره
Can acısıyla sarardım döndüm zâra	جان آجیسيله صراردم دوندم زاره
Doymadım dünyama uçtum şu fenâdan	طویدم دنیایه اوچدم شو فنادن
Taşımı okuyanlar unutmasın beni fâtihadan	طاشمی اوقویانلر اونوتماسون بنی فاتحه دن
Ali Efendi'nin kerîmesi Fatma Nazmiye Hanım	علی افندیکن کریمه سی فاطمه نظمیه خانم
Ruhuna fâtiha sene 1327 rûmî	روحنه فاتحه سنه ۱۳۲۶ رومی

Katalog 2 (Res. 14,14a)

Kimliği	: Mîrliva Cevat Paşa kerîmesi Cemal Beğın Zevcesi Fatma
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1325 H/1907–1908 M
Yeri	: Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: Gövde: 113x25,5
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Kırılmış olup orta yerinden daha sonraları çimento ile yapıştırılmıştır. Fakat yerinde durmaktadır. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Üzerinde dokuz satırlık sülüs yazı vardır. Yazılar düz yatay silmelerle birbirinden ayrılmıştır. Tepelik kısmı barok tarzı bitkisel motif ile nihayetlenmiştir. Yaprakları gövdeye doğru sarkıp iki tane boşluk meydana getirmiştir.

Ayak taşı: Mermerden yapılmış 86x30 cm dir. Üçgen formlu olup, gövde kısmı yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Defne dalına benzer bitki motifi bulunur. Uç kısımlarında defne meyvesine benzer öğeler görülür.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki	هو الباقي
İki eşten ayıran dest-i ecel	اكي اشدك ايراك دستي اجل
Al da cennâtına eyle îsâl	آلده جنناتنه ايله ايصال
Fatma'yı mağfiretinle nûr et	فاطمه بي مغفرتكله نور ايت
Evvel sensin rabb-i Gafûr-ı Mûte'âl	اول سنسك رب غفور متعال
Mîrlivâ Cevat Paşa kerîmesi	ميرلوا جواد پاشا كريمه سي
(kırık çimento).....
Cemal Bey'in zevcesi Fatma Hanım	جمال بكك زوجه سي فاطمه خانم
Ruhiçün el-fâtiha	روحیچون الفاتحه
Sene 1325	سنه ۱۳۲۵

Katalog 3 (Res.15)**Kimliği** : Kum Kale’li Ahmet**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1293 H/M1876–1877**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 73x27 Baş: 12x8

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Yerinden sökülüp cami haziresinin güney duvarının yanına bırakılmıştır. Fes başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Gövde üzerinde soldan sağa doğru altı satırlık sülüs yazı vardır. Yazılar kartuş içine alınmıştır. Gövde yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Kumbaracılar Aziziye Fes başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Hüve’l-Bâki

هو الباقي

Beni kıl mağfîret ey rabb-i Yezdân

بني قيل مغفرت اي رب يزدان

Bi hakk-ı ‘arş-ı a’zam nûr-ı Kur’an

بحق عرش اعظم نور قرآن

Gelip kabrimi ziyaret eden ihvân

كلوب قبريم زيارت ايدن اخوان

Ede ruhuma bir fâtiha ihsân

ايدہ روحمه بر فاتحه احسان

Kumkaleli Tekâ’üd Yüzbaşı Ahmed Ağa

قوم قلعه لي تقاعد يوزباشي احمد آغا

Sene 1293

سنه ۱۲۹۳

Katalog 4 (Res.16)**Kimliği** : Kilit Bahirli Binbaşı Selim'in Oğlu 'Ali**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1297 H/M1879–1880**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde: 53,5x30 Baş:14x15 Boyun: 14x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Yerinden sökük vaziyette hazirenin güney doğu duvarının köşesine bırakılmıştır. Gövde ve başlık olmak üzere iki kısımdır. Gövde yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru altı satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. Ancak “ Hüve'l-bâki” yazısı gövde üzerinde yer almayıp boyun kısmının alt tarafında bulunur. Gövde ile başlık arası yukardan aşağıya genişleyen bir boyun ile bağlanmaktadır. Kumbaracılar Aziziye Fes başlık ile sonlandırılmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Emr-i Hakla türlü emrâz geldi benim tenime

امر حقله دورلو امراض كلدي بنيم تنيمه

Buldu sıhhat beni cüzam sebep oldu mevtime

بولدي صحت بني جزام سبب اولدي موتيمه

Okuyup fâtiha ihsân eyle ben kuluna

او قويوب فاتحه احسان ايله بن قولكه

Kilitbahirli Binbaşı Selim Ağan'ın mahdûmu

كلدبحيرلي بيك باشي سليم آغانك مخدومي

Ali Bey'in ruhuna fâtiha 1297 sene

علي بك روحنه فاتحه ۱۲۹۷ سنه

Katalog 5 (Res. 17)**Kimliği** : Fetnat Hanım**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1335 H/M 1916–1917**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 105,5x 23

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki bölümden müteşekkildir. Gövde yukardan aşağı dikdörtgen formludur. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru sekiz satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. İlk satır yuvarlak bir kartuş içine alınmış kalan diğer sülüs yazılar birbirine paralel yatay silmelerle ayrılmıştır.

Tepelik bölümünde yüksek kabartma tekniğiyle yapılmış olan bir ay yıldızlı bayrak motifi dikkati çekmektedir. Hilal 'in çevresi dilimli olup ışın şeklinde dışa doğru genişlemektedir

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Kosova vilâyetinin

قوصوه ولايتينك

Köprülü kazası eşrâfından

كوپريلو قضايسي اشرفندن

Emin Beyzâde Şükrü

امين بك زاده شكري

Bey'in ciğer pâresi

بكك جكرپاره سي

Fitnat Hanım'ın hâbgâh-ı

فطنت خانمك خوابگاه

Ebediyesidir lillâhi'l-fâtîha

ابديه سيدر لله الفاتحه

Sene 1335

سنة ١٣٣٥

Katalog no: 6 (Res.18)**Kimliği** : Mehmet Ağa Halilesi Hafize Hanım**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1314 H/ M 1896–1897**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde:21,27x131 Baş:97x30

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde bulunmaktadır. Bitkisel başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru on bir satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. Yukardan aşağı doğru kompozisyonu dalgalı silme kuşatmaktadır. Üzerinde on bir satırlık Talik yazı vardır. Tepelik kısmı barok tarzı bitkisel motif ile nihayetlenmiş olup üç tane gonca gül motifi yerleştirilmiştir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Bâb-ı lütf ve rahmet-i resâile

باب لطف و رحمت رسائله

Geldi yâ rab görmeden bir halîle

كلدي يا رب كورمه دن بر حليله

Mağfiret dünyasına gark et beni

مغفرت درياسينه غرق ايت بن

Çıkmasın cism-i hakîrim sâhile

چيقماسون جسم حقيرم ساحله

Pek tehî destim ibâdetten velî

پك تهی دستم عبادتن ولي

Olmadım dünyaya asla mâile

اولمادم دنيايه اصلا مائله

Amasyalı Binbaşı Mehmed Ağa kerîmesi

اماسيه لي بيكباشي محمد آغا كريمه سي

Ve Yüzbaşı Hacı Mehmet Ağa halilesi

ويوزباشي محمد آغا حليله سي

Hafize Hanım'ın ruhiçün fâtiha

حفيظه خانمن روحچون فاتحه

1314 sene-i hicriye

۱۳۱۴ سنه هجريه

Katalog 7 (Res 19, 19a)**Kimliği** : Hatice Hanım**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1307 H/M 1889–1890**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde: 45x18 Baş:38x17

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşur. Şahidede yukarıdan aşağıya doğru yedi satırlık talik yazı yer alır. Kökü gövdede olmak üzere tepelik kısmına doğru hayat ağacına benzer bir bitki motifi yükselmektedir. Barok tarzında olup ortasına gonca bir gül motifi yerleştirilmiştir (Res. 19).

Ayak taşı: Mermerden yapılmış 148x34cm ölçülerinde olup üçgen formludur. Yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Üstünde bir tane selvi motifi yer alır. Tepe noktasında ortada güneşe benzer bir rozet, sağında ve solunda yuvarlak öğeler yapılmıştır (Res. 19a).

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Nûcivânım uçtu cennet bağına

نوجوانم اچدي جننت باغينه

Firâkı kaldı valideynin canına

فراقي قلدي والدينك جانينه

Amasyalı Hafidî ve Yusuf....

اماسيالى خفيدي و يوسف

Efendi kerîmesi Hatice

افندي كريمه سي خديجه

Hanımın ruhiçün fâtiha

خانمك روحيچون فاتحه

1307

۱۳۰۷

Katalog 8 (Res.20)

Kimliği	: Binbaşı Amasyalı Muhammed Ağa Damadı Muhammet
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1307 H/ M 1889–1890
Yeri	: Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: Gövde: 87x27 Baş:12x10
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşur. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru on satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. İlk satırı “ Hüvel hay” yazılı kısım diyagonal bir kartuş içine alınmış olup kalan yazılar yatay şeritler ile birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Kumbaracılar Aziziye fes başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Hüve'l-Hayy	هو الحي
Hüdâya bâb-ı lütfündür penâhım	خدايا باب لطفكدر پناهيم
Aman af eyle çoktur günahım	آمان عفو ايله چوقدر كناهم
Habîbin Mustafa hürmetiçün	حبيبك مصطفى حرمتيچون
Kabul et bu münâceâtı ilâhım	قابول ايت بو مناجاتي الهيم
Tükenmez kenz-i gufrânın tükenmez	توكنمز كنز غفرانك توكنمز
Bu hakka hükm-ü Kur'andır gavâhım	بو حقه حكم قرآندر كواهم
Binbaşı merhûm Amasyalı	بيكباشي مرحوم آماسيالي
Muhammed Ağa damadı topçu	محمد آغا دامادي طوپچي
Yüzbaşı hacı	يوزباشي حاجي
Muhammed Ağa ruhiçün fâtiha	محمد آغا روحیچون فاتحه
Cemâziye'l-evvel 1307	جا ۱۳۰۷

Katalog 9 (Res. 21)**Kimliği** : Seyyid Muhammed Ağa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde: 85x29 Baş:22,5x21

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşur. Gövde yukardan aşağı doğru incelmektedir. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru on satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. İlk satırı yuvarlak bir kartuş içine alınmış’’ Ah min el-mevt’’ yazısı yer almaktadır. Kumbaracılar Aziziye fes başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Topçu ‘asâkirinde binbaşı olmuş iken

طوپچی عساکرنده بیکیباشی اولمش ایکن

Etti sefer bekâya Seyyid Muhammed Ağa

ایتدی سفر بقا یه سید محمد آغا

Devletle dine daim hizmette idi kâim

دولتله دینه خدمتده ایدی قائم

Versin mukabiline ecr-i ‘azîmi Mevlâ

ویرسون مقابلنه اجر عظیمی مولا

Her kim ayak basarsa bu meclis-i fenâyâ

هر کیم آفاق باسارسه بو مجلس فنایه

Bî şüphe ânın içün câm-ı ecel-i muheyyâ

بی شبهه آنک ایچون جام اجل مهیا

İster civân ve pîr ol ister ğanî ve muhtâc

ایستر جوان و پیر اول ایستر غنی و محتاج

Yok kurtulmuş cihânda dest-i ecelden asla

یوق قورتلمش جهانده دست اجلدن اصلا

Aldı hakka feyz mu’cile yazdı tarih

آلدی حقه فیض معجله یازدی تاریخ

Katalog 10 (Res. 22)**Kimliği** : Yok**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Yok**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 65x29 Baş:22x19**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Ancak şahide' nin alt tarafı toprak altında kalmıştır. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru yedi satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. Kitabesi sülüstür. Şahide aşağıya doğru incelmekte olup, at nalı kemer şeklinde nihayetlenmektedir.**Kitabe:**

Hüve'l-Bâki

Beni kıl mağfîret ey rabb-i Yezdân

Bi hakk-ı 'arş-ı a'zam nûr Kur'an

Gelip kabrimi ziyaret eden ihvân

Ede ruhuma bir fâtiha ihsân

Kumkaleli tekâ'üd yüzbaşı

.....

هو الباقي

بني قيل مغفرت اي رب يزدان

بحق عرش اعظم نور قرآن

كلوب قبريم زيارت ايدين اخوان

ايده روحه بر فاتحه احسان

قوم قلعه لي تقاعد يوزباشي

.....

Katalog 11 (Res. 23, 23a)

Kimliği	: Kol Ağası Usturumcalı Mustafa
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1291 H/ M 1874–1875
Yeri	: Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: Gövde:96x36 Baş:15x14
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Gövde kısmı yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru sekiz kısma ayrılmaktadır. Silmelerin içi Sülüs yazı ile doldurulmuştur. Tepelik bölümü ile gövde boyun ile bitişmektedir. Kumbaracılar Aziziye fes başlık ile sonlandırılmıştır.

Ayak taşı: Mermerden yapılmış 105x29,50 cm dir. Dairesel formludur gövde kısmı yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Diğer taşlara oranla daha parlak durmaktadır. Biraz daha erken tarihlidir. Üzerinde kaide üstünde durur vaziyette bir vazo, içerisinde iki tane sarmaşık şeklinde iç içe geçmiş bitki ögesi yükselmektedir. Uç kısımlarında böğürtlene benzer objeler görülür.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki	هو الباقي
Meskenimi kıl lütfünle yâ hüdâ dâr-ı selâm	مسکنیمی قیل لطفکله یا خدا دار سلام
Eyle bu fakîr handanvezi kıyâm	ایله بو فاقیر خاندانوزی قیام
Cürmümü af eyle yâ ilâhi	جریمیمی عفو ایله یا الهی
Cümleden sensin rahîm	جمله دن سنسک رحیم
Bahr-i Sefîd boğazı topçu birinci alay	بحر سفید بوغازی طوچی برنجی آلی
Üçüncü taburkol ağası merhûm	اوچنجی طاہور... قول آغاسی مرحوم
Mağfûr Usturumcalı Mustafa'nın	مغفور اوسطرومجه لی مصطفینک
Ruhiçün fâtiha Sene 1291	روحیچون فاتحه سنه ۱۲۹۱

Katalog 12 (Res. 24)**Kimliği** : Hüseyin Beğ'in mahdûmu Mülâzım Hüseyin Bey**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1285 H/ M 1868–1869**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde:113,5x34 Baş: 24x14

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru on kısma ayrılmaktadır. Silmelerin içi Talik yazı ile doldurulmuştur. Püsküllü bir fes başlık ile gövde olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Tepelik bölüm ile gövde boyun ile bitişmektedir. Yazı kompozisyonu yuvarlak bir form ile sonlanmıştır. Gövde ile boyun arasında kalan bölümde Çapraz (X) şeklinde iki tane top motifi dikkati çekmektedir (Askeri personel olduğunu belirtir. Mülâzım: teğmen). Bu sembollerin sağ ve sol taraflarında ise iki tane gül motifi görülür. Hamidi Fes başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Dâr-ı dünyada civân iken gezerdim bir zaman

دار دنیاده جوان ایکن کزردم بر زمان

Nâgehân erdi ecel etti yerim bağ-ı cinân

ناکهان ایردی اجل ایندی یرم باغ جنان

Azrâil gelip çöktü sineme vermedi aman

عزرائل کلوب چوکدی سینمه ویرمدی آمان

Henüz kadîm bastım yirmi yaşına hemân

هنوز قدیم بصدم یکریمی یاشنه همان

Dünyada murad almadan cinâna oldum revân

دنیاده مراد آلمدن جنانه اولدوم روان

Vâlidine sabırlar vere Rahîm-i Rahmân

والدنه صبرلر ویره اول رحیم رحمان

Topçu kaymakamı Hüseyin Bey'in mahdûmu

طویچی قائمقامی حسین بک مخدومی

Mülâzım Hüseyin Bey'in ruhiçün fâtiha

ملازم حسین بک روحیچون فاتحه

Sene 1285

سنه ۱۲۸۵

Katalog 13 (Res. 25)**Kimliği** : Osman Ağanın mahdûmu Mustafa Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1284 H/ M 1867/1868**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 80x20**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve Gövde olmak üzere iki kısımdır. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru altı satırlık kalın silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. Silmelerin içi Sülüs yazı ile doldurulmuştur. Hamidi Fes başlık ile nihayetlendirilmiştir.**Kitabe:**

Ah min el-mevt

أه من الموت

Bir kuş idim uçtum bu diyardan

بر قوش ايديم اوچدم بو دياردن

Ecel ayırdı beni anadan

اجل آيردي بني انادن

Osman Ağa'nın mahdûmu

عثمان آغانك مخدومي

Mustafa Efendi'nin ruhuna

مصطفي افنديك روحنه

Fâtiha sene 1284

فاتحه سنه ١٢٧٤

Katalog 14 (Res. 26)**Kimliği** : Ali Adem Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1053 H/ M 1643/1644**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 50x23 Baş:20x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Muhtemelen Cahidi Ahmet fendinin oğlu olması sebebiyle sonradan sanduka şeklinde etrafı mermer ile çevrelenmiştir. Sarıklı başlık(derviş başlığı) ve Gövde olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. Yatay silmeler halinde gövde yukarıdan aşağıya doğru beş satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır Silmelerin içi Sülüs yazı ile bezenmiştir. Şahide yukarıdan aşağıya doğru dikdörtgen formludur.

Kitabe:

Sultan Câhidî

سلطان جاهدي

Hazretleri'nin mahdûmu

حضرتلرينك مخدومي

Ali Adem Efendi'nin

علي آدم افنديك

Ruhuna el-fâtiha

روحنه الفاتحه

Sene 1053 hicri

سنه ١٠٥٣ هجري

Katalog 15 (Res. 27,27a)**Kimliği** : Ahmet Nureddin**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1324 H/ M 1906/1907**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde:76x29 Baş: 21x8

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Gövde ve başlık olmak üzere iki kısımdan müteşekkildir. Şahide yukarıdan aşağıya doğru yedi satırlık Talik yazı ile birbirinden ayrılmaktadır. İlk satırı “ Hüve’l-bâki ” yazısı yuvarlak bir kemer içerisine yerleştirilmiştir. Gövde yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Tepelik ile gövde bir boyun ile bağlanmakta olup; Azizi fes başlık ile sonlandırılmıştır.

Ayak taşı: Mermerden yapılmış 86x24 cm ölçülerindedir. Üçgen formludur gövde kısmı yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Diğer taşlara oranla daha parlak durmaktadır. Üzerinde iki tane defne dalına benzer iç içe geçmiş bitki ögesi yer almaktadır. Üç kısımlarında defne meyvesine benzer motifler görülür.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Bahr-i Sefid Boğazı topçu ikinci

بحر سفید بوغازي طوپچي ايکينجي

Alayın dördüncü taburu

آلايك درنجي طابوري

Binbaşı Ahmet Nureddin

بيکباشي احمد نورالدين

Efendi'nin ruhuna fâtiha

افندينک روحنه فاتحه

Velâdeti 1252

ولادتي ۱۲۵۲

Vefatı Şubat 1324 Kilîdü'l-bahîr

وفاتي شباط ۱۳۲۴ کليد البحر

Katalog 16 (Res. 28)**Kimliği** : Yüzbaşı Muhammed Ağa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1296 H/ M 1878/1879**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde:68x27 Baş: 11x5

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Ancak gövdenin yarısından yukarısı yosun tutmuş olup kalan alt kısım sağlam ve temiz vaziyettedir. Bunun nedeni muhtemelen daha önce alt tarafı toprak altındaydı sonradan çıkarılmış olasılığı kuvvetle muhtemeldir. Gövde ve Hamidi Fes başlık olmak üzere iki kısımdan müteşekkildir. Gövde sağ üst köşede çapraz(x) şekilde iki tane top motifi dikkati çekmektedir. Asker olduğunu sembolize eder. Şahide yukarıdan aşağıya doğru sekiz satırlık Sülüs yazı ile birbirinden ayrılmaktadır. Hamidi fes başlık ile nihayetlenmektedir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

Beni kıl mağfîret ey rabb-i Yezdân

Bi hakk-ı 'arş-ı a'zam nûr Kur'an

Gelip kabrimi ziyaret eden ihvân

Edeler ruhuma bir fâtiha ihsân

Tarîk-i 'Aliyye'den Sertopîzâde

Yüzbaşı Muhammed Ağa'nın

Ruhuna fâtiha

Sene 1296

هو الباقي

بني قيل مغفرت اي رب يزدان

بحق عرش اعظم زهر قرآن

كلوب قبرم زيارت ايدن اخوان

ايدہ لر روحمه بر فاتحه احسان

طريق عليه دن سرطوي زياده

يوزباشي محمد آغانك

روحنه فاتحه

سنه ۱۲۹۶

Katalog 17 (Res. 29)**Kimliği** : Cahidi Sülalesinden Muhammed Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde:50x33 Baş:15x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Örfi destarlı kavuk (derviş başlığı) ve Gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmuştur. Yatay silmeler halinde gövde yukarıdan aşağıya doğru altı bölüme ayrılmaktadır. “ Hüve'l-bâki” yazısı yuvarlak bir kartuş içinde olmasına rağmen kalan diğer yazılar dikdörtgen formlu kartuşlar içindedirler. Silmelerin içindeki yazı sülüstür. Şahide yukarıdan aşağıya doğru dikdörtgen formludur. Örfi destarlı kavuk ile son bulmaktadır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Fenâdan bekâya eyledi rihlet

فنادن بقايه ايدي ر

Ede kabrini Hakk ravza-i cennet

ايديه قبريني حق روضه جن

Kutbu'l-evliyâ Hazret-i Sultan

قطب الاولياء حضرت سلطا

Câhidî sülalesinden

جاهدي سلاله سندن

Hâfız Mehmed Efendi

خافظ محمد افندي

Ruhuna fâtiha

روحنه فاتحه

Katalog 18 (Res. 30)**Kimliği** : Fatma Hanım**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1304 H/ M 1886/1887**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde: 71x53

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Dikdörtgen formludur. “ Ah min el-mevt” yazısı en üst kısımda tarih kısmı ise en altta yuvarlak bir bordür içine yerleştirilmiştir. Kalan Talik yazılar Şahideyi yukardan aşağı doğru düz yatay biçiminde ayıran silmelerin içine yerleştirilmiştir. Başlığı yoktur.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Bakıp geçme ricam budur ey Muhammed ümmeti

باقوب كچمه رجام اودر اي محمد امتي

Mevtânın dirilerden bir fâtihadır minneti

موتانك دريلردن بر فاتحه در منتي

Kabrimi ziyaret eden ey Resulün ümmeti

قبريمي زيارت ايدن اي رسولك امتي

Bize bir fâtiha ihsân eden bulur cenneti

بزه بر فاتحه احسان ايدن بولور جنّتي

Topçu miralaylığından müteka'üd Hacı Salih

طوپچي مير آلايلغندن متقعد حاجي صالح

Bey'in haremi Fatma Hanım'ın ruhuna el-fâtiha

بكك حره مي فاطمه خانمك روحنه الفاتحه

Sene 1304

سنه ۱۳۰۴

Katalog 19 (Res. 31)

- Kimliği** : Hakkı Efendinin mahdûmu İsmail
İnceleme Tarihi : 2010
Tarih :
Yeri : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi
İşlenişi : Alçak kabartma
Yazı : Sülüs
Boyutları : Gövde:42x20 Baş:9x5
Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Hamidi Fes başlık ve gövde olmak üzere iki bölümdür. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru altı satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. Yazılar sağdan sola eğimlidir. Silmelerin boşlukları Sülüs yazı ile yazılmıştır. “ Ah min el-mevt” yazısının yarısı boyun üzerine geçmiş durumdadır. Hamidi fes başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Ah min el-mevt	آه من الموت
Bir kuş idim uçtum yuvadan	بر قوش ایدم اوچدم یوادم
Ecel ayırdı beni anadan babadan	اجل آیردی بنی آنادن بابادن
Köse burnu kâtibi Hakkı Efendi'nin	کوسه برونی کاتبی حقی افندیکنک
Mahdûmu Es-Seyyid İsmail Hayreddîn	مخدومی السید اسماعیل خیرالدین
Efendi'nin ruhiçün el-fâtiha	افندیکنک روحیچون الفاتحه

Katalog 20 (Res. 32)

- Kimliği** : Hakkı Efendinin mahdûmu Mustafa
İnceleme Tarihi : 2010
Tarih : 1283 H/ M 1866
Yeri : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi
İşlenişi : Alçak kabartma
Yazı : Sülüs
Boyutları : Gövde:80x24 Baş:9x5
Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Gövde ve Hamidi Fes başlık olmak üzere iki kısımdan müteşekkildir. Şahide yukarıdan aşağıya doğru sekiz satırlık Sülüs yazı ile birbirinden ayrılmaktadır. Silmeler sağdan sola eğimlidir. Ancak ilk satırı “ Ah min el-mevt “ ile tarih kısmının bulunduğu son yazı satırı yuvarlak bir kartuş içerisine yerleştirilmiştir. Gövde yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Tepelik ile gövde bir boyun ile bağlanmakta olup; Hamidi Fes başlık ile sonlandırılmıştır.

Kitabe:

Ah min el-mevt	آه من الموت
Tıfıl iken hayfa erişti vadesi	طفل ايكن حيفا ايرشدي وعده سي
Ağladı kan atasıyla hem annesi	آغلدى قان آته سيله هم أنه سي
Nûş edip câm-ı ecel peymânesi	نوش ايديوب جام اجل پيمانه سي
Cennet içre şimdi oldu lânesi	جنت ايچره شمدي اولدي لانه سي
Köseburnu kâtibi Hakkı Efendi'nin	كوسه بروني كاتبى حقى افندينىك
Mahdûmu Es-Seyyid Mustafa	مخدومي السيد مصطفى
Zâde Efendinin ruhuna fâtiha	زاده افندينىك روحنه فاتحه
Sene 1283 fi 18	سنة ١٨ في ١٢٨٣

Katalog 21 (Res. 33, 33a)

Kimliği	: Eyüp Halit Paşa Hazretlerinin Damadı Nasrallah Vasıf Efendi
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1292.H/ 1875/1876.M
Yeri	: Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: Gövde:120x36 Baş: 16x4
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Hamidi Fes başlık ve Gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmektedir. Gövde üzerinde yer alan Sülüs kitabenin üst tarafı çelenk şeklinde bitkisel bir bordürle çevrilmiştir. Şahide yukarıdan aşağıya doğru on satırlık Sülüs yazı ile birbirinden ayrılmaktadır. Yazılar arasında silmeler yoktur. Hamidi Fes başlık ile nihayetlenmiştir.

Ayak taşı: Mermerden yapılmış 122x29 cm ölçülerindedir. Tepelik kısmı üçgendir. Taşın tamamını kaplamış biçimde barok tarzı bir bitki motifi yerleştirilmiştir. Stilizasyon fazla vurgulanmıştır. Motif sade bir form ile kaplanmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Hallâku'l-Bâki	هو الخلاق الباقي
Cezayir inzimâmıyla Bahr-i Sefîd	جزائر انضماميله بحر سفيد
Kumandanlığı	قوماندانليغي
Boğaz muhâfızı vekili	بوغاز محافظي وكيل
Furkân-ı Kirâmdan	فرقان كرامدن
Sa'âdetlü Eyüp Halit Paşa Hazretleri'nin	سعادتلو ايوب خالد پاشا حضرتلرينك
Damad-ı muhteremleri	داماد مخترملري
Topçu kolağası	طوپچي قول آغاسى
Nasrallah Vasıf Efendi'nin	نصرالله وصفي افنديك
Ruhu için fâtiha	روحیچون فاتحه
enes1292	سنه ۱۲۹۲

Katalog 22 (Res. 34)**Kimliği** : Muhammed Oğlu Kadri**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1314H/ M 1896/1897**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde: 63x 24 Baş:11x6

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Gövde ve Aziziye fes başlık olmak üzere iki bölümden müteşekkildir. Şahide yukarıdan aşağıya doğru altı satırlık Talik yazı ile birbirinden ayrılmaktadır. Taşların genelinde olduğu gibi ilk satırı yuvarlak bir kartuş içine alınmıştır. Silmeler sağdan sola hafif meyillidir. Kumbaracılar Aziziye fes başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Bir kuş idim uçtum yuvadan

بر قوش ایدم اوچدم یوادم

Ecel ayırdı beni anadan babadan

اجل ایردی بنی آنادن بابادن

Unutmayın beni hayır duadan

اونتماين بنی خیر دعادم

Şefâ'at dilerim

شفاعت دیلرم

Muhammed oğlu Kadri Ağa ruhuna fâtiha

محمد اوغلی قدری آđa روحنه فاتحه

Sene 1314

سنه ۱۳۱۴

Katalog 23 (Res. 35)**Kimliği** : Yüzbaşı Ali Ağanın mahdûmu Mustafa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1291 H/ M 1874/1875**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde:74x20,5 Baş: 10x5

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ancak yerinden sökülmüş vaziyette, mezarlığın güney tarafında bir mezara yaslatılmıştır. Gövde ve Hamidi Fes başlık olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. Kitabenin çevresini tamamen kaplayacak biçimde oyularak yapılmış derin çizgili bir çerçeve dikkati çeker. Şahide silmelerle yukarıdan aşağı doğru yatay vaziyette yedi satırlık Sülüs yazı ile birbirinden ayrılmaktadır. Silmelerin arası diğer taşlardaki silmelere oranla daha geniştir. Hamidi Fes başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Topçu ikinci

طوپچی ایکنجی

Alayın dördüncü

آلایک دردنچی

Taburunun birinci

طابورینک برنجی

Yüzbaşısı Ali Ağa'nın

یوزباشیسی علی آغانک

Mahdûmu Mustafa'nın

مخدومی مصطفی نک

Ruhuna 1291 sene

روحنه سنه ۱۲۹۱

Katalog 24 (Res. 36)**Kimliği** : Mehmed Kemâleddîn**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1303 H/ M 1885/1886**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde: 73x33 Baş: 10x6

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerindedir. Gövde ve Hamidi Fes başlık olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Şahide silmelerle yukarıdan aşağı doğru sağdan sola hafif yatay biçimde sekiz satırlık Talik yazı ile birbirinden ayrılmaktadır. En alt satırı yuvarlak bir bordür içine alınmıştır. Hamidi Fes başlık ile nihayetlendirilmiştir.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Bir kuş idim uçtum

بر قوش ایدم اوچدم

Yuvadan ecel geldi ayırdı

یوادران اجل کلدی ایردی

Anadan babadan kol

آنادران بابادران قول

Ağası Vasıf Efendi'nin

آغاسی واصف افندی

Mahdûmu Mehmed Kemâleddîn

مخدومی محمد کمال الدین

Efendi'nin ruhiçün

افندی

El-fâtiha sene 1303

الفاتحه سنه ۱۳۰۳

Katalog 25 (Res. 37)**Kimliği** : Osman Ağanın Zevcesi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1303 26 Recep H/ M 1886 30 Nisan**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 122x31

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerindedir. Gövde ve bitkisel başlık olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Şahide silmelerle yukarıdan aşağı doğru sağdan sola hafif yatay biçimde sekiz satırlık Sülüs yazı ile birbirinden ayrılmaktadır. Kitabenin çevresi aralıklı iki bordürle çevrelenmiş olup; çizgilerin arası stilize edilmiş bitkisel motif göze çarpmaktadır. Kök kısmı bağlı şekilde, ortasında gonca gül motifi olan stilize bitkisel bir tepelik ile son bulmuştur.

Kitabe:

Huve'l-Hayyu'l-Bâkî

هو الحى الباقي

İlahi ente Rahmânî

الهي انت رحما ني

Ricaî minke Ğufrânî

رجائي منك غفرني

Velaite haze be'siyani

ولا تأخر بعصيانني

Ve mekel kül neksâni

ومكّل كل نقصاني

Kolağası El-Hac Osman Ağa'nın zevcesi

قول آغاسى الحاج عثمان آغانك زوجه

Merhûme ve mağfûre leha El-Hac

مرحومه و مغفوره لها الحاج

Ruhu için el-fâtiha

روحي ايچون الفاتحه

Sene 1303 26 recep

سنه ١٣٠٣ ٢٦ رجب

Katalog 26 (Res. 38)**Kimliği** : Kol Ağası Hacı Osman Ağanın kerîmesi Şerife**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1295 H/ M 1878**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde: 102x34

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerindedir. Ancak alçak kabartmayla yazılan yazıların ince olması sebebiyle kitabe biraz yıpranmıştır. Gövde ve bitkisel başlık olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Şahide silmelerle yukardan aşağı doğru sağdan sola eğimli şekilde on satırlık Talik yazı ile birbirinden ayrılmaktadır. Bir önceki taşta olduğu gibi kök kısmı bağlı bitkisel bir başlık vardır. Tepeliğin ortasına iki tane gonca gül motifi yerleştirilmiştir. Stilize edilmiş bitkisel başlığın yaprakları yukardan gövdeye doğru sarkık biçimde iki tane boşluk meydana getirmiştir.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Bir gül gibi soldum hemanda

بر كل كبي صولدن همانده

Anamı babamı terk eyledim hemanda

انامي بابامي ترك ايلديم همانده

Görüştüre bizi rûz-i cezada

کورشدیره بزي روز جزاده

Ta kıyamet haşr olunca validem ah ede

تا قیامت خسر اولنجه والدم آه ایده

Adım kaldı şimdiki dünyada

آدم قالدی شیمدیکی دنیاده

Bahr-i sefid Boğazı topçu ikinci alayım

بحر سفید بوغازی طوپچی ایکنجی الایک

Kolağası Hacı Osman Ağa'nın

قول آغاسی حاجی عثمان آغانک

Kerîmesi Şerife Hanım ruhuna fâtiha

کریمه سی شریفه خانمک روحنه فاتحه

Sene 1295

سنه ۱۲۸۵

Katalog 27 (Res. 39)**Kimliği** : Emine Şerife**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1293 H/ M 1876/1877**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 99x30

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlamdır ancak yerinden sökülmüŐtür. Hazirenin kuzey tarafında bir selvi ağacının yanında yerde durmaktadır. Gövde ve bitkisel başlık olmak üzere iki kısımdır. Şahide silmelerle yukardan aşağı doğru sağdan sola eğimli Şekilde beş satırlık Sülüs yazı ile birbirinden ayrılmaktadır. En son iki satırı tek kartuş içinde ele alınmıştır. Kök kısmı bağlı biçimde stilize bitkisel bir başlık vardır. Tepeliğin ortasında bir tane gonca gül motifi görölmektedir. Stilize edilmiş bitkisel baŐliđın yaprakları yukardan gövdeye doğru sarkık vaziyettedir. Ancak daha önceki taşlarda olduğu gibi boşluk meydana gelmemiŐtir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

İkinci alayının birinci taburunun

ايكنجي آلايك برنجي طابورينك

İmamı Abdurrahman Efendi'nin

امامى عبدالرحمن افنديك

Kerimesi Emine Şerife Hanım'ın ruhuna

كريمه سي امينه شريفه خانمك روحنه

Fâtiha sene 1293

فاتحه سنه ١٢٩٣

Katalog 28 (Res. 40)**Kimliği** : Hüseyin Beğ'in Kayın Validesi Hatice**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1307 Zilkade 5 H/ M 23 Haziran 1890**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 101x35

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerindedir. Gövde ve bitkisel başlık olmak üzere iki bölümdür. Şahide silmelerle yukardan aşağı doğru yedi parçaya ayrılmıştır. Silmelerin içi yedi satırlık Sülüs yazı ile doldurulmuştur. En son satırı ile ilk satır yarım daire içinde ele alınmıştır. Tepelik gül motifleriyle çelenk şeklinde tamamen çevrelenmiştir. Ortasına ise vazo içerisinde üç tane gül motifi yerleştirilmiştir. Natürmort kompozisyonlu bir başlık ile sonlandırılmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Bahr-i Sefid Boğazı topçu

بحر سفيد بوغازي طوپچي

Birinci alayının mîr alayı

برنجي آلاينك مير آلايى

Hüseyin Bey'in kayın

حسين بكك قئين

Validesi Hatice Hanım'ın

والده سي خديجه خانم

Ruhîçün fâtiha

روحچون فاتحه

Sene 1307 fi 5 zi'l-ka'de

سنه ۱۳۰۷ في ۵ ذي القعدة

Katalog 29 (Res. 41, 41a)**Kimliği** : Yusuf Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1303H / M 1885/1886**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Baş taş Gövde: 66x21 Ayak taşı:104x23

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerindedir. Silindirik formudur. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru yedi satıra ayrılmaktadır. Şahidenin Satır aralıkları sülüs yazı ile doldurulmuştur. Üst kısmında yıldız motifli bir arma dikkati çekmektedir.

Ayak taşı: Mermerden yapılmış 104x23 cm ölçülerindedir. Tepe üçgen formudur. Yukardan aşağı doğru genişlemektedir. Üzerini boydan boya kaplayacak şekilde bir kılıç motifi yer alır(Askeri personel olduğunu simgeler). Sap tarafı tepelik bölümündedir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Bahr-i Sefid Boğazı

بحر سفید بوغازی

Topçu ikinci

طوپچی ایکنجی

Alayı emirlerinden

آلای امیرلرکن

Yusuf Efendi'nin

یوسف افندیکن

Ruhuna fâtiha

روحنه فاتحه

Sene 1303

سنه ۱۳۰۳

Katalog 30 (Res. 42)

Kimliği	: Yusuf Efendinin Zevcesi Hatice
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	:
Yeri	: Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: Gövde: 102x34?
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Başlığı kırık geri kalan kısmı ise sağlamdır. Yazı satırlarının arasında silmeler yoktur. Kitabe Sülüs yazı stili ile yazılmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki	هو الباقي
Bahr-i Sefid Boğazı	بحر سفید بوغازی
Topçu ikinci alayı	طوپچی اکینجی آلابی
Emini müteveffi Yusuf	امینی متوفی یوسف
Efendi'nin zevcesi Hatice	افندیڭ زوجه سی خدیجه
Ruhuna fâtiha	روحنه فاتحه

Katalog 31 (Res. 43)**Kimliği** : Hüsamettin Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1315 şevval 15 H/ M 9 Mart 1898**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 87x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde bulunmaktadır. Hamidi Fes başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan ibarettir. Yatay silmeler halinde kitabe yukarıdan aşağıya doğru on kısma ayrılmaktadır. Silme aralıkları Süslüs yazıyla yazılmıştır. İlk satırı yarım diagonal bir kartuş içindedir. Taş yukardan aşağı doğru incelmektedir. Hamidi Fes başlık ile sonlanmaktadır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Beni kıl mağfired ey rabb-i Yezdân

بني قيل مغفرت اي رب يزدان

Bi hakk-ı 'arş-ı a'zam nûr-ı Kur'an

بحق عرش اعظم نور قرآن

Gelip kabrimi ziyaret eden ihvân

كلوب قبرم زيارت ايدن اخوان

İdeler ruhuma bir fâtiha ihsân

ايده لر روحمه بر فاتحه احسان

Askeri eczacılarından

عسكري اجزاجيلرندن

Hüsamettin Efendi'nin

حسام الدين افنديك

Ruhuna fâtiha

روحنه فاتحه

Sene 1315 yevm Cuma 15

سنه ۱۳۱۵ يوم ۱۵ جمعه

Şevvâl

شوال

Katalog 32 (Res. 44)**Kimliği** : Topçu İkinci Alayı Mîrliva sı Muhammet Paşa Zâde İsmail**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1315 şevval 15 H/ M 9 Mart 1898**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde: 87x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdan müteşekkildir. Yatay silmeler halinde kitabe yukarıdan aşağıya doğru on satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. İlk satırı yuvarlak bir kartuş içine alınmıştır. En alt iki satırı tek silme içinde belirtilmiştir. Gövde yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Hamidi Fes başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Zâhire âmîl eyleme fâni cihânı kıl hazân

زاهره آمیل ایلهمه فانی جهانی قیل حزان

Çaresiz mevt ateşi ile seni mahv-ı hazan

چاره سز موت آتشی ایله سنی محو هازان

Ömrünü beyhûde sarf etme cihân kavgasına

عمرینی بیهوده صرف ایتمه جهان قاوغه سینه

Meri' bu canın bu bedenden şehid yok edene kadar

مرغ بو جانک بو بدنن شهید یوق اید قدر

Ruhuma bir fâtiha ihsânını

روحمه بر فاتحه احسانینی

Rûz-i mahşerde şeff' olsun bize hayr-ı beşer

روز محشرده شفیع اولسک خیر بشر

Topçu ikinci alayı Mîrlivâsı Muhammed Paşa

طوپچی ایکنجی آلایی میرلواسی محمد پاشا

Zâde Yüzbaşı İsmail Bey ruhiçün fâtiha

زاده یوزباشی اسمائیل بک روحیچون فاتحه

Sene 1322

سنه ۱۳۲۲

Katalog 33 (Res. 45, 45a)**Kimliği** : Fatıma Ezzehra**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1308 Ramazan 3 H/ M 1891 Nisan 12**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 87x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Yatay silmeler halinde kitabe yukarıdan aşağıya doğru sekiz satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. En alt satır ile en üst satır yarım daire formunda gösterilmiştir. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Ortasına gonca gül motifi yerleştirilmiş bir başlık ile sonlandırılmıştır.

Ayak taşı: Mermerden yapılmış 136x130 cm ölçülerinde olup üçgen bir form ile sonlanmaktadır. Demet şeklinde kökleri bağlanmış dört daldan müteşekkil asma motifi yer alır. Uç kısımları salkım bezemesi ile tamamlanmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

.....kal'a sultanında

.....قلع صولطانكده

Bulunan erkan-1.....

بولوناك اركانى.....

Mir alayı Osman Fevzi

ميرآلايى عثمان فوزي

Beyin hanım validesi

بكين خانم والده سي

Fatma El-Zehra Hanım'ın ruhuna

فاطمه الزهره خانمك روحنه

Rızâen lillahi'l-fâtiha

رضاء الله الفاتحه

Sene 1308 Ramazan fi 3

سنة ١٣٠٨ في ٣ رمضان

Katalog 34 (Res. 46)

Kimliği	: Topçu Binbaşı Nazif Beğin kerîmesi Hüsniyye
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1304 H/1886-1887M
Yeri	: Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: Gövde:58x60
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır.Sağlam ve ayakta olup, dikdörtgen ölçülerindedir. Tek parçadan yapılmıştır. Düz yatay silmeler halinde sekiz satırlık sülüs yazı ile doldurulmuştur. “ Ah min el-mevt” yazısı yuvarlak bir kartuş içinde kitabenin üstünde yer almaktadır. Bu görünümüyle yazı başlığı görünümündedir.

Kitabe:

Ah min el-mevt	آه من الموت
Ey bulunmadı emrâzının bir çaresi	اي بولنمدی امراضنك بر چاره سي
Genç yaşında tekmîl etmiş kerim vadesi	كنج ياشنده تکميل ایتمش کریم وعده سي
Nice ruhâni ve cismâni ile tedbîr ettiler	نیجه روحانی و جسمانی ایله تدبیر ایتدیلر
Gelse Lokman neylesin dolmuş ecel peymânesi	کلسه لوکمان نیله سین طولمش اجل پیمانہ سي
Topçu Binbaşı Nazif Bey'in kerîmesi	طویچی بیکباشی نظیف بک کریمه سي
Hüsniye Hanım ruhu için el-fâtiha	حسنیه خانم روحی ایچون الفاتح
Sene 1304	سنه ۱۳۰۴

Katalog 35 (Res. 47)**Kimliği** : Zeynep Hatun**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1251 H/ M 1835/1836**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde:63x 32

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Üçgen formludur. Taş yukardan aşağı doğru incelmektedir. Yatay silmeler halinde kitabe yukarıdan aşağıya doğru altı satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. En üst satır ile en alt satır yarım daire formunda yapılmıştır. Sülüs yazıyla yazılmıştır. Üçgen başlıkla sonlandırılmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Mîralayının emekdârı

میرالایک امکداری

Merhûme cennet mekân

مرحومه جنت مکان

Zeynep Hatun

زینب خاتون

Ruhuna fâtiha

روحنه فاتحه

Sene 1251

سنه ۱۲۵۱

Katalog 36 (Res. 48, 48a)**Kimliği** : Hatice Hanım**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1252 H/ M 1836/1837**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde:52x22 Baş:17x10**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Yatay silmeler halinde kitabe yukarıdan aşağıya doğru altı satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. En üst silme kare formundadır. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Mantar formu bir başlık ile nihayetlenmiştir.

Ayak taşı: Mermerden yapılmış 148x34 cm ölçülerindedir. Üçgen formudur. Yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Üstünde bir tane selvi motifi yer alır. Tepe noktasında ortada güneşe benzer bir rozet, sağında ve solunda yuvarlak öğeler yapılmıştır

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Miralayının kerîmesi

ميرالايك كريمه سي

Merhûme cennet mekân

مرحومه جنت مكان

Hatice Hanım'ın

خديجه خانم

Ruhuna fâtiha

روحنه فاتحه

Sene 1252

سنه ١٢٥٢

Katalog 37 (Res. 49)**Kimliği** : İsmet**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1257 H/ M 1841**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 64x27

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Üçgen formudur. Taş yukardan aşağı doğru incelmektedir. Yatay silmeler halinde kitabe yukarıdan aşağıya doğru beş satıra ayrılmaktadır. En üst satır ile en alt satır yarım daire formunda yapılmıştır. Sülüs yazıyla yazılmıştır. Üçgen başlıkla sonlandırılmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

El-Hâc Âzâd Ağa'nın

الحاج آزاد آغانك

Zevcesi merhûme El-Hâc

زوجه سي مرحومه الحاج

İsmet'in ruhuna

اسمتك روحنه

El-Fâtîha sene 1257

الفاتحه سنه ١٢٥٧

Katalog 38 (Res. 50)**Kimliği** : Kaymakam Lutfü Bey**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1324 H/ M 1906**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde:95x31 Baş:12x6

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam fakat yerinden alınmış olup, hazirenin güney tarafında alçak bir duvara yaslandırılmıştır. Tepelik ve gövdeden ibarettir. Düz yatay silmeler halinde altı bölüme ayrılmıştır. Sülüs yazı stili kullanılmıştır. Boyun ile kitabe arasında kalan dikdörtgen şeklindeki boşluğa iki tane top motifi işlenmiştir. Kitabenin üst satırı “ Ah min el-mevt” yazısı yuvarlak bir kartuş içindedir. Kalan yazılar düz silmeler içine yerleştirilmişlerdir. Hamidi Fes başlık ile nihayetlendirilmiştir.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Müteveff'i mîralayı

متوفي مير آلايى

El-Hâc Salih Bey'in

الحاج صالح بكك

Mahdûmu Kaymakam Lutfü

مخدومي قائمقام لطفى

Bey'in kabridir

بكك قبريدر

Sene 1324

سنة ١٣٢٤

Katalog 39 (Res. 51)**Kimliği** : İsmail Hakkı**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1304 H/ M 1886/1887**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 58x27**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmuştur. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen şeklindedir. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Kumbaracılar Aziziye fes tepeliğiyle son bulmuştur.**Kitabe:**

Hüve'l-Hallâku'l-Bâkî

هو الخلاق الباقي

Hâsıl-ı ömrüm cigerim

حاصل عمرم جكرم

Pâresi gitti elden

پاره سي كتدي دن

Kaldı dilde yâresi Mülâzım Fâik

قالدى دله ياره سي ملازم فائك

Efendinin mahdûmu İsmail Hakkı'nın ruhiçün

افندينك مخدومي اسمائيل حقينك روحيجون

Fâtiha sene 1304

فاتحه سنه ۱۳۰۴

Fî Şevvâl

في شوال

Katalog 40 (Res. 52)

- Kimliği** : Kaymakam Hacı Muhammet Bey' in oğlu İbrahim
İnceleme Tarihi : 2010
Tarih : 1313 H/ M 1895/1896 Temmuz
Yeri : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi
İşlenişi : Alçak kabartma
Yazı : Rik'a
Boyutları : Gövde: 108x30
Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmuştur. Kitabe yatay silmelerle on altı satıra ayrılmıştır. Gövde yukardan aşağı doğru incelmektedir. Kitabe rika yazıyla yazılmıştır. Hamidi Fes başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Destûr	دستور
Rahmetin deryası bî hadd Hakk-ı Rahîm	رحمتك درياسي بحد حق رحيم
Cürmümü afv ede Mevlâ Kerîm	جرممي عفو ايده مولا كريم
Aleme rahmeti Muhammed'dir şefî'	عالم رحمتي محدير شفغ
Meskenim cennet ola dâr-ı nâ'im	مسكنم جنت اوله دار ناغيم
Torpedo mülâzımı mecrûh olan	طورپيدو ملازمي مجروح اولان
Hakîrim oldum tekâ'üd nesimim	حقرم اولدوم تقاعد نيسيم
Kaymakam Hacı Muhammed'in oğlu	قائم مقام حاجي محمد ك اوغلو
.....ismi İbrahimاسم ابراهيم
.....tabiblerine mümkünطابيبلرينه مومكون
Dilde sevda rih ve ham müşkülüm	دلده سوده ريخ و هام موشكيليم
İkiyüz seksen ramazanı doğup	ايكي يوز سكسن رامذاني دوغوپ
Bin üç yüz onüç saferî rihletim	بيك اوچيوز اون اوچ سفري ريهلتم
Nazımla güftâr tarihi 'iyân	نظمه گفطار تاريخ عيان
Fâtiha ruhuna lütfü 'azîm	فاتحه روحونه لطفی عظيم
Sene 1313 safer	سنة ۱۳۱۳ صفر

Katalog 41 (Res. 53)**Kimliği** : Osman efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1297 H/1880 M**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 84x34

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmuştur. Kitabe iç içe iki tane silme ile kuşatılmıştır. Gövde yukardan aşağı doğru incelmektedir. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Abdülmecid dönemi halk fesi ile son bulmuştur.

Kitabe:

Hüve'l Bâkî

هو الباقي

Hastalandım bulmadım derde derman

خاستالندم بولمادیم درده درمان

Edecek Hüdâ kulunun hakkına deyu ferman

ایدجک خوده قولونیک حقینه دیو فرمان

.....tehir edemez bir an

.....تءخیر ایدمز بر آن

İkinci alayın dördüncü

ایکنجی علاین دوردونجی

Tabur cezacı genç

تابور جزاجی کنج

Osman Efendi'nin ruhuna

عثمن افندیئیک روحونه

El-Fâtiha sene 1297

ال فاتیحه سنه ۱۲۹۷

Katalog 42 (Res. 54, 54a)**Kimliği** : Asitaneli merhume şerife hadice**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Toprak altında**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 89x23

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Ancak yosun tutmuştur. Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen şeklindedir. Gövde sağdan sola eğimli yatay silmelerle sekiz kartuşa ayrılmıştır. Tarih kısmı toprak altında kaldığından transkripsiyonu eksik kalmıştır. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Hotoz veya soğan başlık denilen başlık ile son bulmuştur.

Ayak taşı: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmuştur. Yukardan aşağı doğru dikdörtgendir. Gövde bitkisel motif ile bezenmiştir. Hotoz veya soğan başlık denilen başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî

هو الباقي

Sadr-ı sâbık Hekim zâde merhûm

صادر سابق حكم زاده مرحوم

Ali Paşa ahfâdından

علي پاشه اخفاديندان

Cezayir Bahr-i Sefid vilayet-i

جزاير بحر سفيد وولاية

Ceylesinin muhasebe kalemi

جيسينيك موحاسبه قالمي

..... sinden Ata Efendi'nin

..... سيندن آطه افندينيك

Halîlesi Asitaneli merhûme

حاليسي عسيطانلي مرحومه

Mağfûr lehâ Şerife Hadice Kaniyye

مغفور لها شريفه خديجه كانيه

Katalog 43 (Res. 55)

Kimliği	: Binbaşı Ahmet efendinin Mahdûmu Nazmi efendi
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1208 H / M 1793/1794
Yeri	: Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: Gövde: 96x31
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Fakat aşırı yosun bağlamıştır. Bu nedenle transkripsiyon tam yapılamamıştır. Başlık ve gövde olmak üzere iki parçadan oluşmuştur. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Gövde yatay silmelerle dokuz satıra ayrılmıştır. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Kumbaracılar Aziziye fes ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Ah min el-mevt	آه من الموت
Ağlayıp zâra eyleme ey validem pederim	اغلايپ زاره ايلمه اي واليدم پدرم
Size mahşerde şefâ'at ederim	سيزه مخشرده شفعات ايدرم
Cennet.....ruh-ı sıbyânın râmî	جنت روخ.....سبيانك رامي
Ben acırım size	بن.....اجيرم سيزه
Çanakçı topçu ikinci alayının ikinci	چاناقچي توچجو ايكنجي الايك ايكنجي
Taburu Binbaşı Ahmet Efendi'nin	تابورو بينباشي احمد افنديك
Mahdûmu Nazmi Efendi'nin ruhuna fâtiha	مخدومو نزمي افنديك روخونه فاتيحا
Sene 1208	سنه ١٢٠٨

Katalog 44 (Res. 56)**Kimliği** : Kaymakam Hüseyin bey**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1304 H/ M 1886-1887**Yeri** : Eceabat Kilit Bahir Cahidi Sultan Cami Haziresi**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Talik**Boyutları** : Gövde: 91x30**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki parçadan oluşmuştur. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Gövde düz yatay silmelerle dokuz satıra ayrılmıştır. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Kumbaracılar Aziziye fes ile son bulmuştur.

Ayak taşı: Mermerden yapılmış olup, 96X26 cm ölçülerindedir. Dairesel üçgen bir form ile nihayetlenmektedir. Yukardan aşağı doğru genişlemektedir. Sap kısmı 20 santim açıkta kalmıştır. Gövde üzerinde hayat ağacına benzer bir ağaç dikkati çeker. Ağaç stilize edilmiştir. Yaprakları aşağıdan yukarıya doğru Salyangoz Şeklinde iç içe geçmiş daireler olup aynı form yukardan aşağıya doğru da tekrarlanmıştır.

Kitabe:

Destur	دستور
Hakk Resûl-i rahmeten lil'âlemîn	حق رسولي رحمت اليلعلمين
Hürmeti için kıl bizi yâ Rab sa'îd	حورمتیچون قیل بزی یا رب صاعید
Câd-ı lütfün.....
.....
Can beni terk edip gaza için	جان بني ترك ایدوپ بني غاذا ایچو
Topçu idim umarım ecr-i şehid	توبجی ایدیم اومارم اجر شهید
Kaymakam Hüseyin beye bir fâtiha	قاعماقم حوسین بکه بر فاتیحه
Okudum gazi emr-i tarih müfid	اوquodیم غاظی امر تاریخ موquid
Sene 1304	سنه ۱۳۰۴

Katalog 45 (Res. 57)**Kimliği** : Veli Hüseyn oğlu Ahmet Ağa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1299 H/ M 1881**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 52x27**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmuştur. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen Şeklindedir. İlk satır ile son satır yarım daire formlu silme içindedir. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Örfi Destarlı Kavuk ile nihayetlenmiştir.**Kitabe:**

Fenâdan bekâya eyledi rihlet

فنادن بقايا ایلدی ریخت

Ede Hakk kabrini ravza-i cennet

ایده هاق قابرینی روزء جنت

Veli Hüseyn oğlu Ahmet Ağa'nın ruhuna

ولي هوسین اوغلو احمد آغا روح نه

Fâtiha sene 1299

فاتحه سنه ۱۲۱۹

Katalog 46 (Res. 58)**Kimliği** : Hasan oğlu Ahmet Maħdûmu Molla Hûseyin**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1287 H/ M 1870**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : Gövde: 88x31 Baş:15x15**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmuştur. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Şahide yukardan aşağı doğru yatay silmelerle yedi satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. İlk satır yamuk bir daire içindedir. Örfi Destarlı Kavuk ile sonlanmıştır.**Kitabe:**

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Genç iken g t  cihandan

کنج ايکن کوچدي جيحاندان

Böyle bir hakk-ı halîm dilerim

بويله بر حق حاليم ديلر

Kabrimi p r n r eyleye Rabbe'l-Kerîm

قابريمي چور نور ايلييه راب الكريم

Hasan oğlu Ahmet Ağa'nın

حسن اوغلو احمد آغا نيك

Maħd mu Molla Hüseyin ruhuna

محدومي مولا حسين روحونه

Fâtiha sene 1287

فاتحه سنه ١٢٨٧

Katalog 47 (Res. 59)**Kimliği** : Şeyhali oğlu el Hacı Muhammed**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Toprak altında kalmış.**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 89x26

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Şahide yukardan aşağı doğru yatay silmelerle altı satıra ayrılmıştır. Ancak toplamı altı satırdan daha fazladır. Şahidenin alt tarafı toprak altında kaldığından kalan yazıların transkripsyonu yapılamamıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi Destarlı Kavuklu başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

El-Baki

ال باقي

Fenâdan bekâya eyledi rihlet

فناداك بقاه ايلدي رخت

Ede kabrini Hakk ravza-i cennet

ايدة قابرني حاق روزه جنت

Merhûm ve mağfrlu

مرحوم و ماغفرلو

Şeyhli oğlu El-Hacı Muhammed

شهلي اوغلو ال حاجي محمد

Ağa'nın ruhuna fâtiha

آغانك روحونه فاتيح

Katalog 48 (Res. 60)

Kimliği	: Monla Mustafa
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: Yok (Toprak altında)
Yeri	: Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: 67x23

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Dardağanlı Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Şahide aşağı doğru yatay silmelerle altı satıra ayrılmıştır. Ancak toplamı muhtemelen yedi satırdır. Şahidenin alt tarafı toprak altında kaldığından ölüm tarihi ile ilgili satırın transkripsyonu yapılamamıştır. Kitabesi sülüstür. Dardağanlı Başlık başlık sonlanmıştır.

Kitabe:

El-Bâkî

Nûcevânım gitti cennet başına

Fîrâkı kaldı ve dini

Çaşalı Abdullah Ağa

Monla Mustafa ruhuna

Fâtîha

ال باقى

نو جونم گتي جنت باغنه

فیراقی قالدی و دینی

چاشالی عبدالله آغا

مونلا مصطفي روحونه

فاتیهه

Katalog 49 (Res. 61)**Kimliği** : Ümmü Gülsüm Hatun**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1234 H/M 1818**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 60x35**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Tek parçadan müteşekkildir. Üçgen formlu olup, yukardan aşağı doğru incelmektedir. Şahide üstten alta doğru yatay silmelerle altı satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. İlk satır ve son satır yazıları yamuk şekilli bir form içindedir. Kalan silmeler ise düz yataydır. Üçgen tepelik ile son bulmuştur.**Kitabe:**

Ah min el-mevt

آه من الموت

Okuyalar fâtiha ey rahmete'l-âlemîn

اوقويالار فاتيهه اى راحمتل علمين

Dürrâcım cennet ola fî makamının

دوراجم جنت اوله في ماقامينك

Merhûme ve mağfûr leha Balcı

مرحومه و ماغفورليجه بالجي

Kerîmesi Ümmü Gülsüm Hatun ruhuna

گريمسي اومي كولسوم حاتون روحونه

Fâtiha sene 1234

فاتيهه سنه ۱۲۳۴

Katalog 50 (Res. 62)**Kimliği** : Hacı Şeyh Ali oğlu.....**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 65x20

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Şahide aşağı doğru yatay silmelerle beş satıra ayrılmıştır. Ancak toplamı daha fazladır. Şahidenin alt tarafı toprak altında kaldığından kalan kısımların transkripsyonu yapılamamıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi Destarlı Kavuklu başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Ziyaretten murat duadır

زيارتن مورد دوعدر

Bugün bana ise yarın sanadır

بوكون باه ايسه يارين سانادير

Hacı Şeyhli oğlunun

هاجى سخلى اوغلونك

Merhûm Balcı

مرحوم بالجى

.....

Katalog 51 (Res. 63)**Kimliği** : Kara Muhammedin kerîmesi Ayşe Monla**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1223M /M 1808**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** :58x26

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Tepelik' in sol tarafı kırıktır. Boyun kısmı erkeklerinkine oranla daha uzundur. Şahide üstten alta doğru incelmektedir. Şahide aşağı doğru yatay silmelerle beş satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Uzun boylu Hanım başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Kara Muhammed'in Kerîmesi

قاره محمديك كريمسي

Merhûme ve mağfûre

مرحومه و ماغفورہ

Ayşe Monla'nın

عئشه مونلانك

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1223

سنه ١٢٢٣

Katalog 52 (Res. 64)**Kimliği** : Ayşe Hatun**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1229 H /M 1814**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** :61.5x31

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Tek parçadan müteşekkildir. Üçgen formlu olup, üstten aşağı doğru incelmektedir. Şahide üstten alta doğru yatay silmelerle altı satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. İlk satır alem motifine benzer bir form içinde verilmiştir. Kalan silmeler düz yataydır. Üçgen başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

El-Bâkî

ال باقى

Abdullah Ağa'nın ehli

عبدولله آغا نك اهلي

Cennet mekân Firdevs aşiyân

جنت مكان فيردوس اشى

Merhûm Ayşe Hatun

مرحوم عئيشه حاتون

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1229

سنه ١٢٢

Katalog 53 (Res. 65)**Kimliği** : Hatice Kadın**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1191 H/ M 1777**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 69x32**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Tek parçadan oluşmaktadır. Üçgen formlu olup, yukardan aşağı doğru incelmektedir. Şahide üstten alta doğru yatay silmelerle dört satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Silmeler düz yataydır. Üçgen tepelik ile son bulmuştur.**Kitabe:**

Ziyaretten murat anca duadır

Bugün bana ise yarın sanadır

Merhûm Hadice Kadın

Ruhuna fâtiha

Sene 1191

زیارتن مورات انجا دو عادییر

بوکون بانه ایسه یارین سانادییر

مرحوم حادیجه قادیین

روحونه فاتیحه

سنه ۱۱۹۱

Katalog 54 (Res. 66)

Kimliği	: Muhammed kızı Fatıma Monla
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1226 H /M 1811
Yeri	: Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: 62x24
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Tek parçadan müteşekkildir. Boyun kısmı olup, başlığı yoktur. Muhtemelen daha sonraları tepelik parçası kırılmıştır. Gövde yukardan aşağı doğru incelmektedir. Şahide üstten alta doğru yatay silmelerle dört satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Son iki satırı aralarında silme olmadan birlikte verilmiştir. Boyun kısmı ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Şeyhli oğlu	شخلي اوغلو
Muhammed kızı	موحمد قیزی
Merhûme Fatma Monla'nın	مرحومه فاطيمه مونلانك
Ruhuna fâtiha	روحونه فاتيحه
Sene 1226	سنه ۱۲۲۶

Katalog 55 (Res. 67)**Kimliği** : Hacı Hüseyin Ağa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1224 H / M 1809**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 62x24

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Şahide yukardan aşağı doğru yatay silmelerle dokuz satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi Destarlı Kavuklu başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

El-Hayy zor mahşer günkü hayat

ال هاي زور ماخشر كونكي هايات

Ne zahmetli hale oldumile

نه زاحمطلي هالاً اولدوم ... ايله

Hâşâlarıyla sana kurban edip canımı

حاشلاريله قوربان ايديپ جانيمي

Eyledim turab mesken rahmanısın ey

ايلديم توراب مسكن راحمانيسين اي

Rahmetenli asiyem afv eyle

راحمتنلي عسيم عوف ايله

Emr-i rabbâni

امر راباني

Hacı Şeyhli oğlu merhûm

حاجي شخلي اوغلو مرحوم

Hacı Hüseyin Ağa ruhuna fâtiha

حاجي حوسين آغا روحونه فاتيحه

Sene 1224

سنه ۱۲۲۴

Katalog 56 (Res. 68)**Kimliği** : Hacı Şeyh Zâde Muhammed**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1199 H / M 1784**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** :67x19

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki bölümden oluşmuştur.  stten aşağı doğru dikdörtgen formludur. Şahide alta doğru yatay silmelerle dört satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi Destarlı Kavuklu başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Merhûm Hacı Őeyhzâde Muhammed'in

مرحوم حاجي شيخ زاده موحامديك

Ömer ruhuna

عمر روحونه

El-Fâtiha sene 1199

ال فاتيحه سنه ١١٩٩

Katalog 57 (Res. 69)**Kimliği** : Yok**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Yok**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** :.....

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Kallavi başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Gövde üzerinde sadece kelime-i tevhit yazılıdır. Kitabe ile başlık arasında mezar taşları için oldukça uzun denebilecek bir mesafe vardır. Başlık ters ‘‘V’’ lerin i içe geçirilmesi ile elde edilmiştir. Kâtibi kavuklu başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

L ilhe illallah Muhammedun

Reslullah

لله اإلله محمد

رسول الله

Katalog 58 (Res. 70)**Kimliği** : El hacı Ahmet**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1191 H/ M 1777**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 83x17

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Ancak yerinden sökülüp hazire içinde bir şahide' ye yaslandırılmıştır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Şahide yukardan aşağı doğru yatay silmelerle dört satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlendirilmiştir.

Kitabe:

Merhûm ve mağfûr

مرحوم و ماغفور

El Hâcı Ahmed

ال حاجي احمد

Ruhuna fâtiha

روخونه فاتيحه

Sene 1191

سنه ۱۱۹۱

Katalog 59 (Res. 71)

Kimliği	: Ömer ağanın oğlu Molla Abdullah
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: Toprak altında
Yeri	: Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	:65x17

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Kafesi başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Şahide yukardan aşağı doğru yatay silmelerle beş satıra ayrılmıştır. Tamamı altı satırdır. Ölüm tarihinin olduğu kısım toprak altında kaldığından transkripsiyonu yapılamamıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Merhûm Hacı Şeyhli

Ali Ahmed zâde

Ömer Ağa'nın oğlu

Molla Abdullah

Ruhuna fâtiha

مرحوم حاجي شخلي

علي احمد زاده

اوامر آغا نك اوغلو

مولا عبدالله

روحونه فاتيهه

Katalog 60 (Res. 72)

Kimliği	: Hacı Ahmet'in Oğlu Ömer Ağa
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1207 H / M 1792
Yeri	: Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: 66x19
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Şahide yukardan aşağı doğru yatay silmelerle beş satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Merhûm ve mağfûr El hacı Ahmed'in	مرحوم و ماغفور ال حاجي احمدين
Oğlu Ömer	او غلو عمر
Ağa'nın ruhuna	اغانك روونه
El-Fâtiha	ال فاتيحه
Sene 1207	سنه ١٢٠٧

Katalog 61 (Res. 73)**Kimliği** : Osman Efendi oğlu Abdullah**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1213 H / M 1798**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** :51x21

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Dervif başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmuştur. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Şahide yukardan aşağı doğru yatay silmelerle  bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Merhûm Osman Efendi

مرحوم عثمان افندي

Oğlu Abdullah

اوغلو عبدالله

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيهه

Sene 1213

سنة ١٢١٣

Katalog 62 (Res. 74)

Kimliği	: Muhammed efendinin mahdûmu
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: Yok(Toprak altında)
Yeri	: Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	:50x23

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Yukardan alta doğru dikdörtgen formludur. Şahide yukardan aşağı doğru yatay silmelerle dört satıra ayrılmıştır. Ancak Şahide' nin alt kısmı toprak altında kaldığından kişinin kimliği ve ölüm tarihi tespit edilememiştir. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Eceabat kazası sabu...

اجعباط قازسي صابو...

Muhtar zâde Balyo karyesi

موختر زاده باليو قاري سي

Muhammed Efendi'nin mahdûmu

محمد افندينيك محدومي

Katalog 63 (Res. 75)

Kimliği	: Hacı Osman zâde Muhammed
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1272 H / M 1855
Yeri	: Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: 88x25
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk başlık ve gövde olmak üzere iki bölümden müteşekkildir. Gövde yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle dokuz satıra ayrılmıştır. Silmeler düz yataydır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki	هو الباقي
Çun ecel geldi ona olmaz aman	چون اجل كلدي اونه اولماز امان
Cürmümü afv eyle yâ Rabbe'l-Mennân	جورمومي عفو ايله ياراب المناك
Mağfiret kıl olmasun halim yaman	ماغفیرت قیل اولمسین حالیم یامان
Mazharı nûr-ı şefâ'at kıl her zaman	مازحار نور شفعت قیل هر زمان
Merhûm ve mağfûrlu rahmetine	مرحوم و ماغفورلو راخمتینه
El-Gafûr Hacı Osman zâde Muhammed	ال غافور حاجي عثمان زاده محمد
Efendi'nin ruhu için el-fâtiha	افندیك روحون ال فاتیحه
Sene 1272	سنه ۱۲۷۲

Katalog 64 (Res. 76)**Kimliği** : Azize molla Bint Mustafa oğlu Monla...(kırık)**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1235 H / M 1819**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** :71x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Mantar formlu başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabeye yukardan aşağı doğru yatay silmelerle yedi satıra ayrılmıştır. İsim kısmının bir harfi kırıktır. Bu nedenle kimliği tam olarak tespit edilememiştir. Kitabesi sülüstür. Mantar formlu başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

El-Bâkî

ال باقى

Bıkmadan eŐm-i basiretle

بيقمدان شم بسيريله

Mezarım taşı anlamaz halimi

مزارم تاڐى انلاماز حاليمى

Benimnice başına

بنيم.....نيجه باڐينه

Merhûme Azize Molla

مرحومه عزيزه موللا

Bint-i Mustafa oğlu

بنت مصطفى اغلو

Monla (kırık)..... ruhuna fâtiha

مونلا روحونه فاتيجه

Sene 1235

سنه ١٢٣٥

Katalog 65 (Res. 77)**Kimliği** : Seyyid Ali**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Yok(toprak altında)**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** :48x26

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Üstten alta doğru dikdörtgen formludur. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle altı bölüme ayrılmıştır. Ancak ölüm tarihinin bulunduğu bölüm toprak altında kaldığından transkripsiyonu yapılamamıştır. “ Hüve'l-bâki” yazısı yuvarlak bir form içinde verilmiştir. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkiî

هو الباقي

Uzun Hüseyin'in

اوزون حوسينك

Oğlu merhûm ve mağfûr

اوغلو مرحوم و ماغفور

Gençliğine doymayan....diye

کنچليغينه دويمايان.....ديه

Ayırmayan Es-Seyyid Ali

ايرمايان اسيد علي

Ruhu için el-Fâtîha

روحون ال فاتيهه

Katalog 66 (Res. 78)**Kimliği** : Emin oğlu el hac**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Yok(toprak altında)**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** :48x26

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. stten alta doğru dikdörtgen formludur. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle altı bölüme ayrılmıştır. Fakat Şahidenin bir kısmı toprak altında kaldığından isim ve ölüm tarihi okunamamıŐtır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Beni kıl mağfiret ey Rabb-i Yezdân

بني قيل مغفرت اي رب يزدان

Bi hakk-ı 'arş-ı a'zam nr-ı Kur'an

بحق عرش اعظم نور قرآن

Gelip kabrimi ziyaret eden ihvân

كليب قابريمي زيارت ايدن ايخوان

Edeler ruhuma bir fâtiha ihsân

ايدلر روحومه بر فاتيحه ايحسان

Emin oğlu el hac

امين اوغلو ال هاج

Katalog 67 (Res. 79)**Kimliği** : Hacı İbrahim Zâde Emin Ağanın Mahdûmu Hüseyn Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1288 H / M 1871**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdan müteşekkildir. Üstten alta doğru hafif incelmıştır. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle beş bölüme ayrılmıştır. “ Hüve’l-bâki” yazısı yuvarlak bir form içinde verilmiştir. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî

هو الباقي

Bir kuş idim uçtum cennet bağına

بر قوش ايديم اوچتوم جنت باغينه

Firâkı kaldı validenin canına

فيراقي قالدی واليدنيك جاكينه

Hacı İbrahim zâde Emin Ağa'nın

هاجي ابيراهيم زاده امين اغانيك

Mahdûmu Hüseyn Efendi'nin ruhuna

ماحدومو حوسين افندينيك روحونه

El-Fâtîha

الفاتحه

Sene 1288

سنه ١٢٨٨

Katalog 68 (Res. 80)

Kimliği	: Abdullah Ağanın Oğlu Ali Molla
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1225 H / M 1810
Yeri	: Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği
İŞlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Fakat kitabenin bazı kısımlar aşırı yosun tuttuğu için okunamamıŐtır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. stten alta doğru dikdörtgen formundadır. Kitabeye yukardan aşağı doğru yatay silmelerle yedi bölüme ayrılmıştır. “ El baki” yazısı yuvarlak bir form içinde verilmiştir. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuklu başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

El-Bak	ال باقي
Bu cihan bağında	بو جيحان باغينه
Gl idim soldum.....	كول ايديم سولدوم....
Ecel sanki cihana geldi	اجل سانكي جيھانه كلدي
Abdullah Ağa'nın	عابدولله اغانيك
Oğlu merhûm Ali Molla	اوغلو مرحوم علي مولا
Ruhuna fâtiha	روحونه فاتيحه
Sene 1225	سنة ١٢٢٥

Katalog 69 (Res. 81)**Kimliği** : Ahmet Beşer**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1193 H / M 1779**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Üstten alta doğru dikdörtgen formundadır. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle beş bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuklu başlık ile sonlandırılmıştır.**Kitabe:**

Hüve'l-Hallâku'l-Bâkî

هول خالاقول باقى

Merhûm ve mağfûr

مرحوم و ماغفور

...(aşınmış) Oğlu Ahmed

....اوغلو احمد

Beşer ruhuna fâtiha

بشر روحونه فاتيحه

Sene 1193

سنة ۱۱۹۳

Katalog 70 (Res. 82)**Kimliği** :**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :Toprak altında kalmış**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Şahidenin sağ tarafi kırıktır. Ancak yerinde durmaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. stten alta doğru dikdörtgen formludur. Kitabeye yukardan aşağı doğru yatay silmelerle altı satıra ayrılmıştır. Kitabenin tamamı daha fazladır. Alt kısmı toprak altında kaldığından yazının bütünü okunamamıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuklu başlık ile sonlandırılmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî

Emr etti Hd eyledi ferman

Erişti ecel vermedi aman

Murada ermedim dünyada heman

Cennette vere muradım Hâlık-ı Rahman

Hafız.... mahdûmu

هو الباقي

امر ايتدي خدا ايلدي فرمان

ايرشدي اجل ويرمه دي امان

مرادا ايرمه دم دنياده همان

جنتده ويره مرادم خالق رحمن

هافيز.... محدومو

Katalog 71 (Res. 83)**Kimliği** : Ömer ağanın mahdûmu.....**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Toprak altında kalmış**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki bölümden ibarettir. Şahide üstten alta doğru hafif incelmıştır. Kitabe yukardan aşağı doğru, yatay diagonal silmelerle altı bölüme ayrılmıştır. Ad ve ölüm tarihinin bulunduğu kısım toprak altında kaldığından transkripsiyonu yapılamamıştır. Kitabesi sülüstür. Kumbaracılar Aziziye fes başlık dediğimiz başlık ile sonlandırılmıştır.

Kitabe:

El-Hayy mine'l-mevt

ال های مینل موت

Nûcivânı gitti

نو جوانی کیتی

Firdevs bağına

فیردوس باغینه

Firâkı kaldı

فیراکی قالدی

Validenin canına

والیدنیک جانینه

Ömer Ağa'nın mahdûmu

عمر اغانیک ماحدومی

Katalog 72 (Res. 84)**Kimliği** :**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Toprak altında kalmış**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam fakat yarısı toprak altında kalmıştır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. stten alta doğru dikdörtgen formundadır. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle beş bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuklu başlık ile nihayetlendirilmiştir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî

Beni kıl mağfired ey Rabb-i Yezdân

Bi hakk-ı 'arş-ı a'zam nr-ı Kur'n

Gelip kabrimi ziyaret eden ihvân

Edeler ruhuma bir fâtiha ihsân

هو الباقي

بني قيل مغفرت اي رب يزدان

بحق عرش اعظم نور قرآن

كليپ قابريمي زيارت ايدن ايخوان

ايدلر روحومه بر فاتيجه ايجسان

Katalog 73 (Res. 85)**Kimliği** : Muhammed Ağanın Kerîmesi Hali Kadın**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1178 H / M 1764**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ancak başlık biraz kırıktır. Uzun boylu kadın başlık ve gövde olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ölüm yılının olduğu yere kadar dikdörtgen formlu olup, ondan sonra incelmektedir. Kitabeye yukardan aşağı doğru yatay silmelerle beş satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Uzun boylu kadın başlık ile nihayetlendirilmiştir.

Kitabe:

Tazeliğine doymayan

تازليغينه دويمايان

Muhammed Ağa'nın Kerîmesi

موحمد اغانيك كريمسي

Merhûme H l  kadın

مرحومه حالي قادين

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1178

سنه ١١٧٨

Katalog 74 (Res. 86)**Kimliği** : Muhammed Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1183 H / M 1769**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki bölümden müteşekkildir. Şahide stten alta doğru hafif incelmiŐtir. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle beş bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Kâtibi başlık ile sonlandırılmıştır.

Kitabe:

El-Hâc Hüseyin

ال هاج حسين

Zâde merhûm

زاده مرحوم

Muhammed Efendi'nin

محد افندينيك

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1183

سنة ١١٨٣

Katalog 75 (Res. 87)**Kimliği** : Talha dayının oğlu Mustafa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1232 H / M 1816**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Gövde st sağ tarafı hafif kırık ancak genel görünüm itibariyle sağlamdır. Başlık ve gövde olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. Şahide stten alta doğru dikdörtgen formludur. Kitabeye stten aşağı doğru yatay silmelerle altı bölüme ayrılmıştır. ” Ah min el-mevt ” yazısı yuvarlak bir kartuş içindedir. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuklu başlık ile sonlandırılmıştır.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Gençliğine doymayan

كنجليغينه دويمايان

Muraddan maksat

مورادان ماقساد

Talha dayının oğlu

تالحه داينيك اوغلو

Merhum Mustafa ruhuna

مرحوم مصطفى روحونه

Fâtiha sene 1232

فاتحه سنه ١٢٣٢

Katalog 76 (Res. 88)

Kimliği	: Madam Erica
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 4/331 kanunu evvel 15/915/ 26 Eylül 1915
Yeri	: Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: 43x18
Tanım	: Mermerden yapılmıştır. Dikdörtgen sanduka biçimindedir.

Mermerin parlaklığına ve neredeyse hiç yıpranmamasına bakılınca sonradan yapıldığı anlaşılır. Yatay beş dikdörtgen kartuş içine sülüs yazı yazılmıştır. Sandukanın üstünü kapatan mermer tek parçadır.

Kitabe:

İfâ-yı vazife esnasında top	ایفای وازیفه اسناسینده طوپ
Mermisiyle terk-i hayat eden	مرمسیله ترک هایات ایدن
Madam Doktor Ragıp Bey'in	مادام دوقودر راغیب بکک
Habgâhı ebediyyesi	خاب گاهی ابيیسی
4/331 kanunu evvel 15/915	۳۳۱ /۴ قانونی اول ۹۱۵/۱۵

Katalog 77 (Res. 89)**Kimliği** : Hasan oğlu İzzet**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 13 Salı 332 R/ 1917**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmıştır. Dikdörtgen biçimindedir. Tepelik kısmı yoktur. Yukardan aşağı doğru 3 satırlık sülüs yazı bulunur. Kitab yıpranmış vaziyettedir.**Kitabe:**

Şehid Bolulu

Hasan oğlu İzzet

13 Salı 332

.....

Şehid Bolulu

حسن اوغلو يزت

۱۳ سالى ۳۳۲

.....

Katalog 78 (Res. 90)**Kimliği** : Abdullah**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1249 H / M 1833**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. stten alta doğru dikdörtgen formlıdır. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle beş bölüme ayrılmıştır. “ Hüve'l-bâki” yazısı yuvarlak bir form içinde verilmiştir. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî

هو الباقي

Balcı oğlu merhûm

بالجى اوغلو مرحوم

Ve mağfrlu rahmet

و ماغفورلى راحت

El-Gafûr Abdullah

ال غافور عبدالله

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتحه

Sene 1249

سنة ١٢٤٩

Katalog 79 (Res. 91)**Kimliği** : Balcı oğlu Mustafa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1212 H / M 1797**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Őhitliđi**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki bölümden meydana gelmiştir. Yukardan alta doğru dikdörtgen formundadır. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle dört bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Merhûm ve mağfûr

مرحوم و ماغفور

Balcı oğlu

بالجى اوغلو

Mustafa ruhuna

مصطفى روحونه

El-Fâtiha

ال فاتيحه

Sene 1212

سنة ١٢١٢

Katalog 80 (Res. 92)**Kimliği** : Derviş Ali' nin ehli Rukiye Bacı**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1202 H / M 1787**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Üstten alta doğru incelmektedir. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle üç bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Üçgen bir tepelik ile son bulmuştur.**Kitabe:**

Merhûm Dede oğlu Derviş

مرحوم زاده اوغلو درویش

Ali'nin ehli Rukiye Bacı

علينيك اهلي روقيه باجی

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1202

سنه ۱۲۰۲

Katalog 81 (Res. 93)**Kimliği** : Ayşe Hatun**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1194 H / M 1780**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Üstten alta doğru incelmektedir. Tahrip olduğundan yazıları zor görülebilmektedir. Kitabe yukardan aşağı doğru yatay silmelerle dört satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Üçgen bir tepelik ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Merhûm ve mağfûr

مرحوم و ماغفور

Ayşe Hatun

عءشه ختون

Ruhuna El-Fâtiha

روحونه ال فاتيحه

Sene 1194

سنة ١١٩٤

Katalog 82 (Res. 94)**Kimliği** :**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Kırık vaziyette**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Yarısı kırık yerinden sökülmüş biçimde hazirenin doğu tarafında yere bırakılmıştır. Üstten alta doğru incelmektedir. Kitabenin “ Hüve'l-bâki” yazısı üçgen formda verilmesine karşın kalan silmeler yukardan aşağı doğru yatay biçimde beşe ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Üçgen bir tepelik ile son bulmuştur.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî

هو الباقي

Ecel geldi ona

اجل كلدي اوکه

Azaltmaz aman cürmümü

ازالماز امان جورمومي

Affet yâ Rabbi aman

عفو ايت ياربي امان

Ayrı olan oğlu

ايرى اولن اوغلو

Kırık yer

.....

Katalog 83 (Res. 95)**Kimliği** : Kırcaalili Hacı Ahmet Kerîmesi Adile Hanım**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1244 H / M 1828**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Başlık ve gövde olmak üzere iki bölümden meydana gelmiştir. Üstten alta doğru hafif incelmektedir. Kitabenin “ Ah min el-mevt” yazısı yuvarlak kartuş içine yerleştirilmiştir. Kalan kitabe yazıları yukardan aşağı doğru yatay silmelerle yedi bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Yaprak araları dalgalı biçimde verilmiş, hayat ağacına benzer bitkisel bir başlık kullanılmıştır.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Ah ile zâr kılarak tazeliğime doymadım

اه ایله زار قیلرام تازلیغیمه دویمادیم

Civân ecel peymânesi dolmuş muradımı almadım

جون اجل پیمانسی دولموش موردیم المادیم

Her tufan-ı cihanda tavl ömür sürdüm

هر توفان جیحانده طول او مرو سوردوم

Furkan takdir buymuş tâ ezelden böyleydım

فورقان تاقدر بویموش طا ازدن بویلیدیم

Kırcaalili Hacı Ahmet kerîmesi

قرجعلیلی حاجی احمد کریمسی

Adile Hanım'ın ruhuna fâtiha

عدیله حانیمیک روحونه فاتیه

1244

۱۲۴۴

Katalog 84 (Res. 96)**Kimliği** : Mustafanın Kerîmesi Atiye Hanım**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1280 H / M 1863**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Yerinden çıkarılmış gelişi güzel yere serilmiş vaziyettedir. Tek parçadan ibarettir. Üstten alta doğru hafif incelmektedir. Kitabenin “Ah min el-mevt” yazısı yuvarlak kartuş içine yerleştirilmiştir. Kalan kitabe yazıları yukardan aşağı doğru yatay silmelerle yedi bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Üst kısmı üçgen formludur.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

Emr etti hüda eyledi ferman

امر ايتي حودا ايلدي فرمان

Erişti ecel vermedi aman

اريشدي اجل ويرمدي امان

Murada doymadım dünyada heman

موردا دويماديم دونياده همان

Cennet vere muradım hâlık-ı rahman

جنت وي ره موراديم خالق راحمان

El-Hacı Abdullah oğlu Mustafa'nın

ال حاجي عبدوللاه اوغلو مصطفى نيك

Kerîmesi merhûme Atiye Hanım

كريمسي مرحومه اطييه حانيم

Ruhu için el Fatih

روحون ال فاتيه

Sene 1280

سنه ١٢٨٠

Katalog 85 (Res. 97)**Kimliği** : Muhammed Efendinin Kerîmesi Fatıma**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1284 H / M 1867**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Başlık ve gövde olmak üzere iki bölümden meydana gelmiştir. Üstten alta doğru hafif incelmektedir. Kitabenin “ Hüve’l-bâki” yazısı yuvarlak kartuş içinde verilmiştir. Kitabe yazıları sağdan sola doğru eğimli silmelerle, yedi satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Başlık, perde motifine benzer bir obje ile tasvir edilmiştir. Betimlemeli başlık ile sonlandırılmıştır.

Kitabe:

Hüve’l-Bâki

هو الباقي

Ah ile zâr kılarak tazeliğime doymadım

اه ايله زار قيلرام تازليغيمة دوياماديم

Civân ecel peymânesi dolmuş muradımı almadım

جون اجل پيمانسي دولموش موردیم المادیم

Her tufanı cihanda tavl ömür sürdürüm

هر توفان جيحانده طول او مرو سوردوم

Furkan takdir buymuş tâ ezelden böyleydım

فورقان تاقدير بويמוש طا ازلدن بويليديم

Merhûm Muhammed Efendi’nin kerîmesi

مرحوم محمد افندينيك كريمسي

Fatma Hanım ruhuna fâtiha

فاطیما حانیم روحونه فاتیحه

Sene 1284

سنه ۱۲۸۴

Katalog 86 (Res. 98)**Kimliği** : Ahmet**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1303 H / M 1885**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Tepelik bölümü kırık olduğundan tek parçadır. Yatay silmelerle Şahide  satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür.**Kitabe:**

Merhûm

مرحوم

Ahmed ruhuna

احمد روحونه

Fâtiha

فاتحه

Sene 1303

سنة ١٣٠٣

Katalog 87 (Res. 99)**Kimliği** : Molla Ali' nin ehli Ümmü Gülsüm Hoca**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1245 H / M 1829**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Üçgen formulu tek bloktan oluşmuştur. Yukardan aşağı doğru incelmektedir. Kitabe yatay silmelerle üç bölüme ayrılmıştır. Sülüs yazı stili kullanılmıştır. Üçgen başlıkla son bulmuştur.**Kitabe:**

Molla Ali' nin ehli merhûme

Ümmü Gülsüm Hoca ruhuna fâtiha

Sene 1245

موللا علينيك اهلي مرحومه

اومي كولسوم حوجا روحونه فاتيحه

سنه ١٢٤٥

Katalog 88 (Res. 100)**Kimliği** : Ali nin kerîmesi Azize Hanım**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1330 H / M 1912**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Ancak sola doğru yaslanmıştır. Yukardan aşağı doğru incelmektedir. Kitabe yatay silmelerle dört bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Üçgen başlıkla son bulmuştur.**Kitabe:**

Mustafa oğlu Molla

مصطفى اوغلو مولا

Ali'nin kerîmesi

علينيك كريمسي

Merhûme Azize Hanım

مرحومه عزيزه حانيم

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1330

سنه ۱۳۳۰

Katalog 89 (Res. 101)**Kimliği** : Hayri Ağa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1299 H / M 1881**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Yerinde durmaktadır. Ancak sol tarafı kırılmıştır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki bölümden meydana gelmektedir. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Kitabe yatay silmelerle altı bölüme ayrılmıştır.” Hüve’l-bâki” yazısı yuvarlak çember içine alınmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Hüve’l-Bâkî

هو الباقي

Fenâdan bekâya eyledi rihlet

فنadan بقايا ايلاي ريخت

Ede Hakk kabrini ravza-i cennet

ايده حق قابريني روزا جنت

(kırık)..Ağa’nın oğlu

.... اغانيك اوغلو

Hayri Ağa ruhuna fâtiha

خايري اغانيك روحونه فاتيهه

Sene 1299

سنة ١٢٩٩

Katalog 90 (Res. 102)**Kimliği** : Seydi oğlu Mustafa baş**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Yok**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki bölümden meydana gelmektedir. Yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabe yatay silmelerle altı bölüme ayrılmıştır.” Hüve’l-bâki” yazısı yuvarlak çember içine alınmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Merhûm ve mağfûr

مرحوم و ماغفور

Seydi oğlu

سیدی اوغلو

Mustafa Baş

مصطفی باش

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتحه

Katalog 91 (Res. 103)**Kimliği** : Muhammed oğlu Halim**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1306 H / M 1888**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdan müteşekkildir. Yukardan en alt silmeye kadar dikdörtgen formlu ancak devamında incelmektedir. Kitabe yatay silmelerle dört bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Merhûm ve mağfûr

مرحوم و ماغفور

Muhammed oğlu

محمد اوغلو

Halm ruhuna fâtiha

حاليم روحونه فاتيحه

Sene 1306

سنه ۱۳۰۶

Katalog 92 (Res. 104)**Kimliği** : Monla Ali**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1320 H / M 1902**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Ancak aşırı yosun tutmuş durumdadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdan ibarettir. Şahide stten alta doğru dikdörtgen formludur. Kitabe yatay silmelerle altı bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî

هو الباقي

Fenâdan bekâya eyledi rihlet

فنادان بقاي ايلدي ريخت

Ede kabrimi Hakk ravza-i cennet

ايده حق قابريني روزا جنت

Seyid oğlu merhûm

سيد اوغلو مرحوم

Monla Ali ruhuna fâtiha

موكلا علي روحونه فاتيحه

Sene 1320

سنة ۱۴۲۰

Katalog 93 (Res. 105)**Kimliği** : Ayşe Kadın**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1177 H / M 1763**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Üst kısmı kırık ama yerinde durmaktadır. Yukardan aşağı doğru incelmektedir. Kitabe yatay iki silmeyle üç bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Ucu kırık üçgen formu bir tepelikle sonlanmıştır.**Kitabe:**

Merhûme Ayşe

مرحومه عائشه

Kadın ruhuna fâtiha

قادین روحونه فاتيحه

Sene 1177

سنه ١١٧٧

Katalog 94 (Res. 106)**Kimliği** : Ayşe Kadın**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1176 H / M 1762**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Kitabe yatay üç silmeyle dört bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Üçgen formlu bir tepelikle sonlanmıştır.**Kitabe:**

Hüve'l-Hallâku'l-Bâkî

Merhûme Ayşe Kadın ruhuna fâtiha

Sene 1176

هول خالاقول باقى

مرحومه عئشه قادين روحونه فاتيحة

سنه ١١٧٦

Katalog 95 (Res. 107)**Kimliği** : İmam Mustafa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1189 H / M 1775**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide stten alta doğru dikdörtgen formudur. Kitabe yatay silmelerle dört bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Merhûm ve mağfûr

مرحوم و ماغفور

İmam Mustafa

ایمام مصطفي

Efendi ruhiçün

افندي روحچون

Fâtiha sene 1189

فاتيحه سنه ۱۱۸۹

Katalog 96 (Res. 108)**Kimliği** : ırpanlı Ali Zeynel Abidin**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 333 R / 1917 M**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Şahidenin sağ kenarının orta kısmı kırılmıştır. Fakat yerinde durmaktadır. Fes başlık ve gövde olmak üzere iki bölümdür. Şahidenin alt kısmı toprak içinde olmayıp, içi oyuk bir taş kaide içine yerleştirilmiştir. Gövdenin sağına ve soluna baklava dilimli geometrik motifler işlenmiştir. Şahide stten alta doğru dikdörtgen formludur. Kitabe yatay silmelerle dokuz bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Azizi Fes başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

On dördüncü

اون دوردوگچي

Kolordu istihkm

قولوردو ايستيجكم

Kumandanı Binbaşı

قومانداني بيكباشي

ırpanlı Ali

يرپاکلي علي

Zeynel Abidin

زينل عبيديک

Bey'in ruhuna

بکين روحونه

Fâtiha

فاتيهه

Sene 333

سنه ۳۳۱

Katalog 97 (Res. 109)**Kimliği** : Osman oğlu Ali**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1132 H / M 1719**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Örfi destarlı kavuk ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide stten alta doğru dikdörtgen formudur. Kitabe yatay silmelerle altı bölüme ayrılmıştır. En alt iki satırı tek kartuş içinde verilmiştir. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Ah min el-mevt

آه من الموت

EŐimden ayrıldım oldum avare

اشيمن ايريلديم اولدوم اواره

Sinem üstünde açıldı bir yöre

سينم اوستونده اچيلدي بر ياره

Cihanı devr ettim olmadı are

جیحان دور ایتیم اولمادی چاره

Makamım ‘arş dayandı önlemez yre

ماقامیم عرش دایاندی اوکلمز یاره

Gt Osman oğlu Ali

کوچدو عثمان اوغلو علی

Ruhiçün fâtiha

روحون فاتیهه

Sene 1132

سنه ۱۱۳۲

Katalog 98 (Res. 110)

- Kimliği** : Deli İbrahim Oğlu Muhammed Ağanın Kerîmesi Eşhan
İnceleme Tarihi : 2010
Tarih : Yok
Yeri : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği
İşlenişi : Alçak kabartma
Yazı : Sülüs
Boyutları : 43x18
Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Yatay silmeler halinde kitabe yukarıdan aşağıya doğru beş satırlık silmelerle birbirinden ayrılmaktadır. En üst silme kare formundadır. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Mantar formulu bir başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Nazmiyemiz gitti cennet bağına
 Firâkı kaldı validenin canına
 Deli İbrahim oğlu Muhammed
 Ağa'nın kerîmesi merhûme
 Eşhân ruhuna fâtiha

نازميميز كيتي جنت باغينه
 فيراقى قالدي واليدنيك جانينه
 دلي ابيراحيم اوغلو محمد
 اغانيك كريمسي مرحومه
 اشخان روحونه فاتيهه

Katalog 99 (Res. 111)**Kimliği** : Muhammed Ağanın Kerîmesi Ayşe Hanım**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1257 H / M 1841**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru yedi satırlık bölüme ayrılmaktadır. En üst silme yuvarlak formludur. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Mantar formlu bir başlık ile sonlandırılmıştır.**Kitabe:**

Hüve'l-Bâkî

هو الباقي

Nûcivânım uçtu cennet bağına

نو جوانيم اوچتو جنت باغينه

Firâkı kaldı validenin canına

فیراقي قالدي واليدنيك جانينه

Deli İbrahim'in oğlu

دلي ايبراهيم اوغلو

Muhammed Ağa'nın kerîmesi

محمد اغانيك کریمسي

Merhûme Ayşe Hanım'ın ruhuna

مرحومه عائشه حانيمين روحونه

El-Fâtiha sene 1257

ال فاتيحه سنه ۱۲۵۷

Katalog 100 (Res. 112)

- Kimliği** : akır oğlu Muhammed ağanın Kerimesi Rahime Hanım
- İnceleme Tarihi** : 2010
- Tarih** : 1252 H / M 1836
- Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği
- İŞlenişi** : Alçak kabartma
- Yazı** : Sülüs
- Boyutları** : 43x18
- Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Kitabe yatay silmelerle altı bölüme ayrılmıştır. ” Hüve’l-bâki” yazısı yuvarlak bir form içindedir. Şahide yukardan aşağı doğru incelmektedir. Kitabesi sülüstür. Üçgen formlu bir tepelikle sonlanmıştır.

Kitabe:

Hüve’l-Bâkî	هو الباقي
Beni kıl mağfired ey Rabb-i Yezdân	بني قيل مغفرت اي رب يزدان
Gelip kabrimi ziyaret eden ihvân	گليب قابريمي زيارت ايدن ايخوان
Edeler ruhuma bir fâtiha ihsân	ايدلو روحومه بر فاتيحه ايحسان
akır oğlu Muhammed Ağa’nın	چاقير اوغلو محمد اغانيك
Kerimesi merhûme Rahime Hanım	كريمسي مرحومه راحيمه حانيم
Ruhu için el-fâtiha	روحون ال فاتيحه
Sene 1252	سنة ۱۲۵۲

Katalog 101(Res. 113)**Kimliği** : Ömer Oğlu Ahmet Beşir**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1206 H / M 1791**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki bölümdür. Kitabe yatay silmelerle beş bölüme ayrılmıştır. En alt satır yuvarlak bir form içinde verilmiştir. Şahide en alt satıra kadar dikdörtgen formunda olup devamında incelmektedir. Kitabesi sülüstür. Örfî destarlı kavuk başlık ile son bulmaktadır.

Kitabe:

Mezarına açıla yâr-ı cennet

Refîki ola ona ashâb-ı cennet

Ömer oğlu merhûm

Ahmed Beşir ruhuna

fâtîha sene 1206

مزارینا اچیله یار ج

رفیقی اوله اونه اسحاب جنت

عمر اوغلو مرحوم

احمد بشر روونه

فاتیه سنه ۱۲۰۶

Katalog 102 (Res. 114)**Kimliği** : Çocuk oğlu Ali Ağa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1227 H / M 1812**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Kitabe sağdan sola doğru eğimli yedi silme ile sekiz satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile son bulmaktadır.**Kitabe:**

Hüve'l-Hayyu'l-Bâkî

هو الحي البا

Kimse bâki değildir çünkü dehr-i şühd

کیمسه باقی دکدر چون که دهر ش

Gel oku hâle bir salât u fâtiha etme sükût

کل اوقو حاله بر صلات و فاتحه ایتمه سکوت

Gel nazır eyle bu savta kabrine al sen ibret

کل نازیر ایله بو صوطه قابرینه ال سن ایبر

Çocuk oğlu Ali Ağa'nın

چوچوق اوغلو علی آغان

Ruhu için fâtiha

روحیچون فاتح

Sene 1227

سنه ۱۲۲۷

Katalog 103 (Res. 115)**Kimliği** : Haniş**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1132 H / M 1719**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Şahide' nin üzerinde dikine bir çatlak meydana gemleştir. Fakat yerinde bulunmaktadır. Kitabeye yatay silmelerle üç bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru incelmektedir. Kitabesi sülüstür. Üçgen formlu bir tepelikle sonlanmıştır.

Kitabe:

Merhûm Hniş

مرحوم حانیř

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1132

سنة ۱۱۳۲

Katalog 104 (Res. 116)**Kimliği** : Anadolu Ali' nin Oğlu İbrahim**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1266 H / M 1849**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır Sağa doğru eđilmiŐ vaziyette yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Kitabe sağdan sola doğru eğimli altı silme ile yedi satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile son bulmaktadır.**Kitabe:**

Ah min el-mevt

آه من الموت

Ncivanım uçtu cennet bağına

بو جوانيم اوچطو جنت باغينه

Firk kaldı validenin canına

فيراقي قالدي واليدنيك جانينه

Anadolulu Ali' nin oğlu

اناطولولي علينيك اوغلو

Cennet mekân merhûm İbrahim

جنت مكان مرحوم ايبراهيم

Ruhu için El-Fâtiha

روحون ال فاتيحه

Sene 1266

سنه ١٢٦٦

Katalog 105 (Res. 117)**Kimliği** : Uzun Hazerli Osman Kerîmesi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Toprak altında kalmıştır.**Yeri** : Eceabat Yalova Köyü Mezarlığı ve Şehitliği**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. İsim ve ölüm tarihinin toprak altında kalması sebebiyle yazıların tamamı okunamamıştır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Kitabe sağdan sola düz silmelerle beş bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Mantar formlu kadın başlığıyla son bulmaktadır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâki

هو الباقي

Emr etti hüdâ eyledi ferman

امر ايتي حوده ايلدي فرمان

Erişti ecel vermedi aman

اريشتي اجل ويرمدي امان

Uzun Hazerli Osman

اوزون هازرلي عثمان

... Kerîmesi

... كرىمسي

Katalog 106 (Res. 118)**Kimliği** : Hacı Mustafa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1285 H / M 1868**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Kitabe sağdan sola doğru eğimli yedi kartuşa ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile son bulmaktadır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî

هو الباقي

Bakıp geçme ricam odur ey Muhammed ümmeti

باقیب كجمه ریجام اودور ای محمد اومتی

Mevtânın diriden hemân bir fâtihadır minneti

موتانیك دیریده همان بر فاتیحادیر مینتی

Kabrimi ziyaret eden ey Muhammed ümmeti

قابریمی زیارت ایدن ای موحامد اوم

Bize bir fâtiha ihsân eden bulur cenneti

بیزه بر فاتیحه ایحسان ایدن بولور

İmam El-Hac Hafız Efendi

ایمام ال حاج حافیز افندی

Bin Hacı Mustafa sene 1285

بن حاجی مصطفی سنه ۱۲۸۵

Katalog 107 (Res. 119)**Kimliği** : Mustafa Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1243 H / M 1827**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Kitabe sağdan sola doğru eğimli yedi satıra ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür. Kâtibi başlık ile son bulmaktadır.**Kitabe:**

Hüve'l-Bâkî

هو الباقي

Fenâdan bekâya eyledi rihlet

فنadan بقايا ايدي ريخت

Bi hakk-ı 'arş-ı a'zam nûr-ı Kur'an

بحق عرش اعظم نور قرآن

Hacı Halil Ağa zâde

هاجي حالييل اغا زاده

Merhûm ve mağfûrl ehu El-Hac

مرحوم و ماغفورلحو ال حاج

Mustafa Efendi ruhuna fâtiha

مصطفى افندي روحونه فاتيهه

Sene 1243

سنة ١٢٤٣

Katalog 108 (Res.120)**Kimliği** : Hacı Mehmet Ağa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : Toprak altında kalmıştır.**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde olmakla beraber alt tarafı toprağa gömülü vaziyettedir. Bu nedenle transkripsiyonun tamamı yapılamamıştır. Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru üç satırlık bölüme ayrılmaktadır. Kitabe sülüs yazıyla yazılmıştır. Örfi destarlı kavuk başlık ile son bulmuştur.**Kitabe:**

Merhûm Hacı Veli oğlu

مرحوم حاجي ولي اوغلو

Hacı Mehmet Ağa

حاجي محمد اغا

Ruhu için fâtiha

روحو ايچون فاتيهه

Katalog 109 (Res. 121)

Kimliği	: Dördüncü Bölük Süvari Mülazımı Ali Rıza Efendi
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1331 H / M 1913
Yeri	: Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve ayaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Yatay silmeler halinde şahide yukarıdan aşağıya doğru on iki satırlık bölüme ayrılmıştır. En üst silme sivri kemer formundadır. Kemerin sağında ve solunda bir ay motifi içine iki tane yıldız yerleştirilmiştir. Kuvvetle muhtemeldir ki bu motifler rütbe armalarıdır. Kitabe rika yazıyla yazılmıştır. Aziziye fes başlık ile nihayetlendirilmiştir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî	هو الباقي
Arıburnu muharebesi	اري بورنو موچاربسي
Halid Rıza tepesinin bi'l-hücum	علي ريزه تپسينيك بيل هوجوم
İstirdâdında ihrâz-ı rütbe-i	ايسطيردادينده ايخرازه روطب
Şehadet eden üçüncü kol	شهادت ايدن اوچكجي قول
Ordu müretteb alay dördüncü	اوردو مورتب الي دوردوكجي
Süvari mülâzım evveli	سواري مولازيم اولي
Amasyalı Halid ve onbeşinci alay	اماسيالى حاليدي و اوکبشيني جي الى
Dördüncü bölük süvari mülâzımı sânisî	دوردوكجي بولوك سواري مولازيمي ثانيي
Ali Rıza Efendiler'in	علي ريزه افنديليري ك
Ruhlarına fâtiha	روخلارينه فاتيهه
17 Mayıs 1331	۱۷ مایس ۱۳۳۱

Katalog 110 (Res. 122)**Kimliği** : Seyyid Mehmed**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1151 H / M 1738**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Şahide yerinden sökülmiş ve başlığı kırık vaziyette yerde durmaktadır. Başlık ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Kitabe yukarıdan aşağıya doğru onbir satırlık bölüme ayrılmaktadır. Fakat aralarında silme bulunmamaktadır. Derviş başlığı veya molla başlığı denilen başlıkla sonlandırılmıştır.

Kitabe:

Emr-i Hakla temâm

امر حقلا تمام

Olmuş vadesi

اولموش وادسي

Kaldı hasretle

قالدي حاسرت ايله

Pederi hem validesi

پدری هم واليدسي

Ziyaretten murat

زيارتن مورات

Olan duadır

اولن دو عادر

Bugün bana ise

بوگون بانه ايسه

Yarın sanadır

يارين ساكادير

Merhûm Seyyid Mehmed

مرحوم سيد محمد

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1151

سنه ۱۱۵۱

Katalog 111 (Res. 123)**Kimliği** : Ayşe**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1153 H / M 1740**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Tepelik ve alt kısmı kırılmıştır. Yerinde olmayıp yerde serili vaziyette durmaktadır. Kitabe yukarıdan aşağıya doğru beş satırlık bölüme ayrılmaktadır. Fakat aralarında silme bulunmamaktadır. Kitabesi sülüstür.**Kitabe:**

El-Fâtiha

ال فاتيحه

Merhûme Ayşe ruhuna

مرحومه عائشه روحونه

Fâtiha

فاتيحه

Sene 1153

سنه ١١٥٣

Katalog 112 (Res. 124)**Kimliği** : Saffet Hacı Hüseyin**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1235 H / M 1820**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki bölümden meydana gelmektedir. Kitabe düz yatay silmelerle yukardan aşağı doğru dört satıra ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile sonlanmıştır.**Kitabe:**

Merhûm ve mağfûr leha

مرحوم و ماغفور ليهه

Saffet Hacı Hüseyin

صافت حاجي حسين

Ruhu için fâtiha

روحون فاتيحه

Sen 1235

سنه ۱۲۳۵

Katalog 113 (Res. 125)**Kimliği** : Osman**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1159 H / M 1746**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Alt tarafı kırıktır. Yeri belli olmayıp gelişi güzel yere serilmiştir. Tepelik bölümü silindirik formludur. Oldukça yıpranmış vaziyettedir.**Kitabe:**

El-Fâtiha

ال فاتحه

Merhûm Osman

مرحوم عثمان

Ruhu için

روحیچون

Sene 1159

سنه ۱۱۵۹

Katalog 114 (Res. 126)**Kimliği** : Ali**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :Kırık**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Yıpranmış biçimde yerinde durmaktadır. Silindirik formlu bir başlık ve gövdeden meydana gelmektedir. Fatıha yazısı alt satırda yer almayı en üst satırda verilmiştir. Yazılar sadece gövde üzerinde değildir. Aynı zamanda tepelik kısmında da yer almaktadır. Kitabesi sülüstür. Silindirik başlıklıdır.

Kitabe:

El-Fâtiha

ال فاتحه

Merhûm

مرحوم

Ali ruhiçün

علي روحچون

Sene 11...

سنه ۱۱....

Katalog 115 (Res. 127)

Kimliği	: Halil Ağa kerîmesi Rahime Hoca
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1277 H /M 1860
Yeri	: Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: 43x18
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Üçgen formlu tek parçadan ibarettir. Kitabe sağdan sola doğru yedi silme ile sekiz satıra ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür. Kemer formlu başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Ah min el-mevt	آه من الموت
Emr etti Hüdâ eyledi ferman	امر ايتي هودا ايلدي فرمان
Erişti ecel vermedi aman	ارشدي اجل ويرمدي امان
Murada ermedim dünyada hemân	موراده ايرمديم دونياده همان
Cennette vere muradın hâlık-ı rahman	جنته ويره خالقي راخمان
El-Hac Halil Ağa'nın kerîmesi	ال حاج حاليل اغاني كريمسي
Rahime Hoca ruhuna fâtiha	راحيمه هوجا روحونه فاتيحه
Sene 1277	سنه ١٢٧٧

Katalog 116 (Res. 128)**Kimliği** : Salih oğlu Mustafa Ağa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. şahide yatay silmelerle dikdörtgen altı kartuşa ayrılmıştır. şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür. Mantar formlu kadın başlığı ile son bulmuştur.

Kitabe:

Genç iken gt cihandan

گنج ايکن کوچدي جیحانندان

Böyle bir hâlık-ı halîm dilerim

بويله بر خالق حاليم ديلرم

Kabirini pr nr eyleye rab

قابريني پور نور ايليہ راب

El-Kerim Hacı Salih oğlu

ال كريم حاجي صالح اوغلو

Mustafa Ağa'nın kerîmesi

مصطفي اغانيك كريمسي

şerife Hanım ruhuna

شريفه خانيم روحونه

Katalog 117 (Res. 129)**Kimliği** : Mustafa Beşir**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :**Yeri** : Eceabat Büyük ve Kk Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. şahidenin yarısı toprağa gömülü vaziyette yerinde durmaktadır. Gövde ve boyunlu olmak zre iki parçadan ibarettir. Tepelik kısmı kırılmıştır. Kitabe düz yatay silmelerle iki kısma ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür.**Kitabe:**

Merhûm Mustafa

مرحوم مصطفى

Beşir ruhiçün

بشر روحچون

Katalog 118 (Res. 130)**Kimliği** : Fatıma**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1178 H / M 1764**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Şahidenin yarısı yoktur.

Taş yerinden sökük şekilde başka bir mezar taşına yaslandırılmıştır. Küçük ebatlıdır. Bu ölçülerle küçük çocuk mezar taşı olduğunu söyleyebiliriz. Kitabe üç satırdan meydana gelmiş olup aralarında silme yoktur. Kitabesi sülüstür. Üçgen tepelik ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Merhûme Fatma

مرحومه فاطيمه

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1178

سنه ١١٧٨

Katalog 119 (Res. 131)**Kimliği** : Derviş Selim**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1205 H / M 1790**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide yatay silmelerle yedi satıra ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Kitabesi sülüstür. Sumbülü veya Bektaşî denen başlık ile son bulmuştur.**Kitabe:**

Hüve'l-Hallâku'l-Bâkî

هول خاللاقول باقى

Merhûm ve mağfûr lehu

مرحوم و ماغفورلهو

Serturnai Hafiz

سر تورناء حافيز

İsmail Ağa zâde

ايسمال اغا زاده

Derviş Selim

درويش سليم

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1205

سنه ۱۲۰۵

Katalog 120 (Res. 132)**Kimliği** :**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :Yok**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Yerinden çıkarılmış şekilde yerde durmaktadır. Gövdenin yarısı yoktur. Bu nedenle transkripsiyonun tamamı yapılamamıştır. Üçgen tepelik içerisine bir çiçek motifi işlenmiştir.**Kitabe:**

Lâilâhe illâllâh

Muhammedun Resulallâh

لا اله الا الله

محمد رسول الله

Katalog 121 (Res. 133)**Kimliği** : Hafız Ahmet Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1267 H / M 1851**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide sağdan sola eğimli silmelerle yedi satıra ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür Örfi destarlı kavuk başlık ile sonlanmıştır.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî

هو الباقي

Fenâdan bekâya eyledi rihlet

فنادن بقايا ايلاي ريخت

Ede kabrini Hakk ravza-i cennet

ايده حق قابريني روزاً جنت

Merhûm ve mağfûr El-Hâc

مرحوم و ماغفور ال حاج

Hafız Ahmet Efendi'nin

حافيز احمد افندينيك

Ruhîçün fâtiha

روحچون فاتيهه

Sene 1267

سنه ١٢٦٧

Katalog 122 (Res. 134)**Kimliği** : El Hac Mustafa Dede**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1205 H / M 1790**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Ancak bir de şahideden ayrı alt tarafına yerleştirilmiş bir niş bulunmaktadır. Nişin içinde mumlar yakılmaktadır. Muhtemelen böylece dilekte bulunuluyor. Şahide yatay silmelerle dikdörtgen dört bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Kitabesi sülüstür. Askerlerin savaşta kafalarına taktıkları miğfer gibi bir tepelik ile son bulmuştur.

Kitabe:

Hüve'l-Hallâku'l-Bâkî

هول خاللاقول باقي

Merhûm ve mağfûr Alemdâr

مرحوم و ماغفور عالمدار

El-Hâc Mustafa Dede

ال حاج مصطفى ده ده

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1205

سنه ۱۲۰۵

Katalog 123 (Res. 135)**Kimliği** : Nuri Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Yerinde durmaktadır ancak gövde ve başlık kırılmıştır. Kitabesi sülüstür. Boyunluk ile son bulmaktadır.**Kitabe:**

Merhûm

Ve mağfûr lehu

Nuri Efendi

مرحوم

و ماغفور لهو

نوري افندي

Katalog 124 (Res.136)**Kimliği** :**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Şahide sağlam ve yerinde durmaktadır. Ancak kitabe yıpranmıştır. Bu nedenle transkripsiyonu tam yapılamamıştır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide düz yatay silmelerle dikdörtgen altı bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür. Kâtibi başlık ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Gençliğine doymayan

.....ayırmayan

.....El-Hac oğlu

گنجلیغینه دویمایان

ایرمیان.....

ال حاج اوغلو.....

Katalog 125 (Res. 137)**Kimliği** :**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Şahide sağlam ve yerinde durmaktadır. Ancak kitabeaşırı yosun tutmuş olup, yıpranmıştır. Bu nedenle transkripsiyonu tam yapılamamıştır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide düz yatay silmelerle dikdörtgen beş bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk ile nihayetlenmiştir.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî

هو الباقي

Ziyaretten minnet

زيارتن مينت

Bir duadır bugün

بر دوعدير بوكون

bana ise yarın sanadır

بانه ايسه يارين ساكادير

.....ruhiçün fâtiha

.....روحون فاتيحه

Katalog 126 (Res. 138)**Kimliği** :**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1306 H / M 1888**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Yerinden çıkarılmış şekilde yerde durmaktadır. Gövdenin yarısı yoktur. Bu nedenle transkripsiyonun tamamı yapılamamıştır.**Kitabe:**

Ruhuna fâtiha

Sene 1306

روحونه فاتيحه

سنه ١٣٠٦

Katalog 127 (Res. 139)**Kimliği** : Molla Ali**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1184 H / M 1770**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ancak yerinden çıkarılmış yerde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide yatay silmelerle dört bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile son bulmuştur.**Kitabe:**

Emr-i Hakla tamam oldu vadesi

امري حقلا تمام اولدو وادسي

Hasret kaldı onun validesi

حاسرت قالدى اونوك واليدسي

Merhûm Molla Ali

مرحوم موللا علي

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيهه

Sene 1184

سنه ۱۱۸۴

Katalog 128 (Res. 140)**Kimliği** : Osman Ağa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Şahidenin tepelik kısmı ile sol alt tarafı kırılmıştır. Fakat yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide yatay silmelerle dört bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür.

Kitabe:

Hüve'l-Hallâku'l-Bâkî

هول خاللاقول باقي

Merhûm ve mağfûr

مرحوم و ماغفور

İla rahmeten El-Gafûr

ايلا راحمتن ال غافور

El-Hac Osman Ağa'nın

ال حاج عثمان اغانيك

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Rebbül ula

ربيل اوله

Fi 27

في ٢٧

Katalog 129 (Res. 141)

Kimliği	: Muhammed oğlu Tahir Ömer
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1253 Muharrem 10 H / M 15 Haziran 1837
Yeri	: Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: 43x18
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ancak yerinden çıkarılmış Taş bir bloka dayandırılmıştır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide yatay silmelerle yedi bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Kitabesi sülüstür. Örfî destarlı kavuk başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî	هو الباقي
Cihana doymadı canım	جیحانه دویمدی جانیم
Ecel aldı garibanım	اجل الدی کاریبانیم
Veba zahmına düçâr oldum böyle	وبا زاحمینه دوشار اولدوم بویله
Emr etti seccanım İmam Ali Monla	امر ایتمی سجانیم ایمام علی موکلا
Zâde müezzin Monla Muhammed oğlu	زاده مؤزین موکلا محمد اوغلو
Merhûm Tahir Ömer ruhiçün fâtiha	مرحوم تاحیر عمر روحوچون فاتیحه
Sene 1253	سنه ۱۲۵۳
Fi 10 Muharrem	فی ۱۰ محارم

Katalog 130 (Res. 142)**Kimliği** : Kara Hacı**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1247 H / M 1831**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ancak yerinden çıkarılmış olup yerde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki bölümdür. Kitabe yatay silmelerle beş kartuşa ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formundadır. Kitabesi sülüstür. Örfî destarlı kavuk başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Eyledi adem-i bekâya

ایلدي ادمء بقایا

Rehli ey diyârı

رحلي ای دیاری

Muhammed ...merhûm

محمد... مرحوم

Kara Hacı ruhuna fâtiha

قارا حاجي روحونه فاتیهه

Sene 1247

سنه ۱۲۴۷

Katalog 131 (Res. 143)**Kimliği** : Arapgir Şeyhi Veli efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1224 H / M 1809**Yeri** : Eceabat Büyük ve Kk Anafartalar köyü mezarlığı**İŞlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılıŐ mezar baş taşıdır. Sağlam fakat yerinden sökülmüş Şekilde yerde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide yatay silmelerle dört bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan ölüm tarihinin yer aldığı satıra kadar dikdörtgen formludur. Kalan parça ise incelmektedir. Kitabesi sülüstür. Katibi kavuk başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

Merhûm ve mağfûr lehu

مرحوم و ماغفور

Arapgir Şeyhi

ارابكیر شیخ

Veli Efendi ruhiçün

ولي افندي روحچون

El-Fâtiha sene 1224

ال فاتحه سنه ١٢٢٤

Katalog 132 (Res. 144)

Kimliği	: Ömer ağanın kerîmesi Arife monla
İnceleme Tarihi	: 2010
Tarih	: 1144 H / M 1731
Yeri	: Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı
İşlenişi	: Alçak kabartma
Yazı	: Sülüs
Boyutları	: 43x18
Tanım	: Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerindedir. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide yatay silmelerle sekiz bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Kitabesi sülüstür. Mantar formu kadın başlığı ile son bulmuştur.

Kitabe:

Hüve'l-Bâkî	هو الباقي
Genç iken göçtü cihandan	کنج ايکن کوچدو جیحانندن
Böyle bir Hâlık-ı halîm dilerim	بويله بر خالق حاليم ديلريم
Kabrini pür nûr eylesin El-Kerim	قابريني پور نور ايلسين ال كريم
Dalyan oğlu El-Hâc	داليان اوغلو ال حاج
Ömer Ağa'nın kerîmesi merhûme	عمر اغانيك كريمسي مرحومه
Arife Monla ruhuna lillahil	عريفه موکلا روحونه الله
Fâtiha sene 1144	فاتحه سنه ۱۱۴۴

Katalog 133 (Res. 145)**Kimliği** : Ali ağa**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1197 H / M 1782**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerindedir. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide yatay silmelerle altı bölüme ayrılmasına rağmen kimlik kısmı okuna bilmiştir. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile son bulmuştur.

Kitabe:

El-Gafûr Ali Ağa

Ruhuna El-Fâtîha

Sene 1197

ال غافور علي اءا

روحونه ال فاتيحه

سنة ١١٩٧

Katalog 134 (Res. 146)**Kimliği** : Arife**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1176 H / M 1762**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Deniz kumu taşına benzer bir taş malzemeye yapılmıştır. Sağlam ve yerinde durmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki parçadan meydana gelmiştir. Gövde yatay silmelerle dört satıra bölünmüştür. Kitabesi süslüdür. Uzun boylu kadın başlığı kullanılmıştır.

Kitabe:

Merhûme

مرحومه

Arife

عريفه

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتيحه

Sene 1176

سنه ١١٧٦

Katalog 135 (Res. 147)**Kimliği** : Ömer**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1120 H / M 1708**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ancak yerinden sökülmüş şekilde yerde bulunmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide yatay silmelerle üç bölüme ayrılmıştır. Kitabesi sülüstür. Örfî destarlı kavuk başlık ile son bulmuştur.**Kitabe:**

..... oğlu Ahmed bin

... اوغلو احمد بن

Oğlu merhûm Ömer

اوغلو مرحوم عمر

Ruhuna fâtiha

روحونه فاتحه

Sene 1120

سنه ١٢١٠

Katalog 136 (Res. 148)**Kimliği** : Molla muhammed**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1111 H / M 1699**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam fakat yerinden sökülmüş şekilde başka bir mezar taşına yaslandırılmıştır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide yatay silmelerle dört bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile son bulmuştur.**Kitabe:**

Hatem'in oğlu

حاتميك اوغلو

Merhûm Molla Muhammed

مرحوم موكلا موحد

Ruhiçün fâtiha

روحون فاتيحه

Sen 1111

سنه ۱۱۱۱

Katalog 137 (Res. 149)**Kimliği** : Osman oğlu halilesi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1227 H / M 1812**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Kitabeye yıpranmış olmasına rağmen şahide sağlam ve yerinde durmaktadır. Üçgen tepelik ve kitabeye kısmı tek parça halindedir. şahide yatay silmelerle beş bölüme ayrılmıştır.. Kitabesi sülüstür. Üçgen tepelik ile nihayetlenmiştir.**Kitabe:**

El-Bâkî

ال بقى

Hacı Osman oğlu

حاجى عثمان اوغلو

Osman oğlu halilesi

عثمان اوغلو حاليلس

Merhûme ve mağfûre

مرحومه و ماغفورہ....

Hatun ruhuna

حاتون روحون

El-Fâtiha sene 1227

ال فاتيحه سنه ١٢٢٧

Katalog 138 (Res. 150)**Kimliği** : Koca Mustafa Efendi**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** :**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18**Tanım** : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde bulunmaktadır. Tepelik ve gövde olmak üzere iki kısımdır. Şahide düz yatay silmelerle yedi bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formudur. Kitabesi sülüstür. Örfi destarlı kavuk başlık ile son bulmuştur.**Kitabe:**

Merhûm Büyük Anafartalar

مرحوم بويوك اكاڤرطالر

Hatibi ve Küçük Anafartalar

خاتيبى و كوچوك اكاڤرطالر

Kör şeyhi

كور شخى

Musa Hoca olan Koca Mustafa

موصه اولن قوجا مصطفى

Efendi'nin ruhiçün fâtiha

افندينيك روحوچون ال فاتيحة

Sene 11..

سنه ۱۱..

Katalog 139 (Res. 151)**Kimliği** : Nefise**İnceleme Tarihi** : 2010**Tarih** : 1931 M**Yeri** : Eceabat Büyük ve Küçük Anafartalar köyü mezarlığı**İşlenişi** : Alçak kabartma**Yazı** : Sülüs**Boyutları** : 43x18

Tanım : Mermerden yapılmış mezar baş taşıdır. Sağlam ve yerinde bulunmaktadır. Sadece gövdeden ibarettir. Gövdenin üst kısmı iç içe geçmiş basık kemer motifile bezenmiştir. Şahide düz yatay silmelerle yedi bölüme ayrılmıştır. Şahide yukardan aşağı doğru dikdörtgen formludur. Kitabesi sülüstür.

Kitabe:

Babamın annemin

بابامك آنميك

Bir dânesi idim

بر دانسيديم

Hastalık erdi

خسته لق ايردي

Annemden babamdan ayırdı

انمدن بابامدن آيردي

Hacı kerîmesi

حاجي كريمسي

Nefise ruhuna Fatiha

نفيسه روحونه فاتيحة

1931

١٩٤١

4. ECEABAT VE ÇEVRESİNDEKİ MEZAR TAŞLARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

Eceabat çevresindeki mezar taşları genellikle mermerden yapılmışlardır. Bir tanesi hariç(Kat. 14) 18. 19 ve 20. yy ilk çeyreğine tarihlenmektedirler. Örneklerin tümü Şahide tarzı mezar taşlarıdır. Form özellikleri açısından şahide bazılarında yukardan aşağıya doğru incelmektedir. Bazılarında da dikdörtgen formludur. Celi ve sülüs yazı stili kullanılmıştır. Yazılar genelde bir bordür içerisinde verilmişlerdir. Yazı kartuşları düz yatay oldukları gibi soldan sağa doğru eğimli olarak da verilmişlerdir. Süslemeler bitkisel, nesneli ve geometriktir. Kadın ve erkek mezar taşlarına göre başlıklar değişiklik arz etmektedirler.

4.1. Tipoloji

Mezar taşlarının tipolojisi başlıklarına göre yapılabilmektedir. Mezar taşı başlıkları mezarların adeta kimlikleridir. Erkek veya kadına mı ait mezar taşı olduğunu başlıklardan rahatlıkla öğrenebiliriz. Aynı zamanda şahsın sosyal statüsü ve mesleği hakkında önemli ipuçları verirler. Temelde kadın ve erkek mezar taşı başlıkları olmak üzere kendi aralarında da birçok tiplere ayrılırlar.

4.1.1. Erkek Mezar Taşları

Erkek mezar taşı kitabelerinde mevtanın sosyal hayattaki statüsünü yansıtan, başlıklar ve semboller mezar taşı kitabelerine işlenmiştir. Dünya üzerinde pek az toplum, mezar taşlarını usta işi bezemeler, laleler, sümbüller gibi birçok nebatat ile süsleyip mezarlıklarını Osmanlılar kadar şenlendirebilmiştir. Şüphesiz erkek mezar taşlarının en dikkat çeken kısmı başlıklardır (Berk 2008: 28). Osmanlı devri erkek mezar taşları başlık biçimleri açısından zengin bir çeşitlilik ortaya konmaktadır (Şek. 2). Ancak silindirik formlu mezar taşları başlıksız olup erkek mezar taşlarına aittirler (Kat. 17, 45; Res.154) Silindirik form dışında kalan başlıksız mezar taşları ise hanım mezarlarına aittirler.

Şekil. 2. Osmanlı devrine ait bazı baş giyecekleri (serpuşları) (XV - XVIII),
(Atsal ve Semerci 2005: 24)

1- Perişan destarlı kavuk 2- Simidi (torlagi destarlı kavuk - Haseki) 3- Kallavi (vezir kavuğu) 4- Selimi 5- Mücevveze 6- Örf 7- Horasani 8- Kâtibi (kalafat) 9- Kâtibi 10- Arakiye düz sarık 11- Oniki terkli bektâşi tacı 12- Hüseyini destarlı ve terkli bektâşi tacı 13- Kafes destarlı kubbeli kalafat tac 14- lamelif destarlı arakiye kavuk 15- Destarlı sikke (mevlevi şeyhi) 16- Mevlevi sikkesi 17- seyfi tac 18- Hüseyini destarlı Kadiri tacı 19- Dal arakiye (Derviş) 20- Kalensuva 21- Barata 22- Düz destarlı kavuk 23- Nizamı cedid 24- Mahmudiye fes (İşlemeli)

Araştırmamızda ele alınan erkek mezar taşları, Beş tip içerisinde değerlendirilmiş olup aşağıdaki gibidir:

Tip I: Kâtibî Kavuk

Tip II: Örfî Destarlı Kavuk

Tip III: Kumbaracılar Azizi fes başlık

Tip IV: Hamidi Fes Başlık

Tip V: Münferit Tiplerdir. Bunlar da kendi aralarında şekil açısından alt bölümlere ayrılmaktadırlar.

Tip I: Kâtibi kavuk başlıklılar, bunların üç alt tipi bulunmaktadır(Şekil 2). Bu kavuk başlıklı tiplere Adana’ da Özkan (2007), Kastamonu’ da Gündoğdu (2007), Edirne’de Arslan (2007), Bolu’da Çal (2007), İstanbul’ da Laqueur (1997) da rastlanmaktadır.

Tip Ia: “Başlığın büyük kısmı görülür. Alt tarafı yanlara taşkın olarak düz kumaşla sarılıdır. Bu kısım önden ters u şeklinde bir boşluk bırakacak ve buradan dilimli başlık görünecek şekilde sarılmıştır. Üstteki başlık yan yana düşey çubuklar halinde yapılmıştır” (Res. 4; Kat. 107, 131, 124). (Çal 2007: 305).

Tip Ib: Bu tipte kavuğun üzerindeki sarığın üst kısmı V biçiminde bir boşluk oluşturulacak şekilde sarılırken, alın bölümü de ters U oluşturarak, baş aşağı çevrilmiş yürek görüntüsü verecek biçimde iki yana doğru genişler (Laqueur 1997: 149-150). Elimizde bulunan iki örnekten biri tam olarak bu tanıma uymaktadır. Diğer başlık örneğinde U oluşturulmamıştır. Sadece bu yönüyle farklılık göstermekte olup temelde aynı alt tip örneğidir (Res.4; Kat. 74).

Tip Ic: Kavuğun üzerindeki sarığın üst kısmında iç içe geçmiş V biçimindeki kavuklardır (Res. 4; Kat.56).

Tip Tip II: Örfî destarlı kavuk başlıklılar, bunun beş alt tipi bulunmaktadır(Şekil 2). Bu kavuk başlıklı tiplere Adana’ da Özkan(2007), Kastamonu’ da Gündoğdu (2007), Edirne’de Arslan (2007) Bolu’da Çal (2007) ve İstanbul’ da Laqueur (1997) da rastlanmaktadır.

Tip Ila: Bu tipe giren 4 örnek, ayrıntılarda farklılıklar gösterir. Başa giyilen silindirik başlığın yaklaşık yarısı üstte görülür. Alt yarısı, iri dilimler halinde sarılmıştır. Sarılı kısmın sağ yarısında dilimler sol-sağ, sol yarısında sağ-sol şeklinde çapraz eğimlidirler (Res. 5; Kat. 59, 101, 127). (Çal 2007: 304).

Tip Iib: Başlık tamamen iri kumaş dilimleriyle sarılmıştır. Başlık bütün olarak yatay karakterdedir. Önden bakıldığında sağ alt köşeden çıkan bir dilim, başlığın üst kenarı boyunca uzanarak sol aşağı gelir. Diğer dilimler bu sınır içinde soldan sağ üst köşeye doğru eğimlidirler (Res. 5; Kat. 56, 60, 68).

Tip Iic: Bu alt başlık tipini Iib tipinden ayıran tarafı üst kısmın daha yatsı olmasıdır. Genel hatlarıyla aynı özellikleri gösterir (Res. 6; Kat. 69, 79).

Tip Iid: Takke sağdan sola doğru hafif eğimli, enli kalın dilimlerle sarılmıştır. Bazılarında bu eğimli olmayıp düz olabilirler (Res. 6; Kat. 45, 56, 67, 75).

Tip Iie: Diğer alt tiplerinden sarılı kısmın önden çapraz iki eğimli olmasıyla ayrılır. Sağdan sol alta, soldan da sağ alta doğru iki eğimli olarak sarılmıştır (Res. 7; Kat. 17, 63, 78).

Tip Tip III: Kumbaracılar azizi fes başlık, tek tip olup alt başlıkları yoktur (Şekil 2; Res. 8). Üst tarafı dar alt tarafı geniş olan fes türüne denir. Sağ tarafında püskülü vardır. Sultan Abdülaziz' in böyle bir fes taktığı söylenmektedir. Özellikle Hamidiye fes türünden biraz uzun olmasıyla ayırt edilir (Res. 8; Kat. 3, 4, 8; Şek. 2). Bu fes başlıklı tip'e Adana' da Özkan (2007), Kastamonu' da Gündoğdu (2007), Edirne'de Arslan (2007) Bolu'da Çal (2007) ve İstanbul' da Laqueur (1997) da rastlanmaktadır.

Tip IV: Hamidi fes başlık, tek tiptir. Üst tarafı dar alt tarafı geniş olan fes türüne denir. III. Tipten daha küçük boyutlu olmasıyla ayırt edilir (Res. 9; Kat. 12, 13, 16; Şek. 2). Bu fes başlıklı tip'e Adana' da Özkan (2007), Kastamonu' da Gündoğdu (2007), Edirne'de Arslan (2007) Bolu'da Çal (2007) ve İstanbul' da Laqueur (1997) da rastlanmaktadır.

Tip V: Münferit başlıklar altı tiptir. Münferit tip diye ayırmamızdaki sebep çalışma alanımızda bulunan tek örnek oluşlarıdır. Aksi halde bunları ayrı tip başlık adı altında tanımlanabilirlerdi (Res. 10; Şek. 2). Bunlar:

Bektaşî veya Sünbülü tacı: Benzer başlık Süleyman BERK' in Zamanı Aşan Taşlar adlı eserinde Sünbülü mezar başlığı diye tanımlanmıştır (Berk 2008: 29). Ancak Bektaşî başlığına da benzemektedir (Kat. 129; Şek. 2).

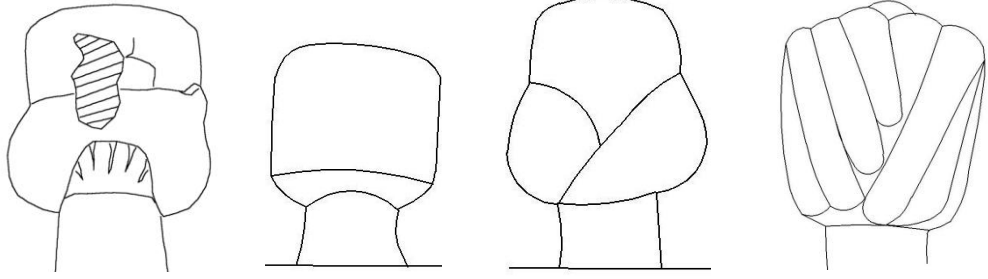
Miğferli Başlık: Başka kaynaklarda bahsedilmeyen bir erkek mezar başlığıdır. Şekil itibariyle askerlerin kafalarına giydikleri miğfer' e benzediği için miğferli başlık tanımı uygun görülmüştür (Kat. 122; Şek. 2).

Burma Sarıklı Kavuk: Bu tip, başa giyilen başlığın etrafına dikine ve kalın dilimler halinde, az çapraz olarak sarılmasına denir(Res. 10; Şek. 2) Bu tip' e Adana' da Özkan (2007), Kastamonu' da Gündoğdu (2007), Edirne'de Arslan (2007) Bolu'da Çal (2007) ve İstanbul' da Laqueur (1997) da rastlanmaktadır.

Örfî Destarlı Kavuk: Tip II içerisinde de değindiğimiz bir başlık türüdür. Ayrı değerlendirilmesinin sebebi, orta alt tarafı sadece sarılı olup orta üst tarafı tamamen boş bırakılmış olmasıdır (Res. 10; Kat. 14).

Sarıklı Başlık: Başa giyilen başlığın etrafı yatay olarak yukarıya doğru tekrarlanarak sarılmasıyla oluşan tiptir (Res. 10; Kat. 125).

Dardağanlı Başlık: Bu tip, başa giyilen başlık ile etrafına dilimler halinde sarılan kumaştan ibarettir. Başlığın üstte sadece ucu görünür. Aşağıdan yukarı doğru daralan başlıkta kumaş iri dilimler haline getirilerek başlığın etrafına sarılmıştır. Önden bakıldığında, sol sol üst köşeden başlayıp kavisli olarak sağ alt köşeye gelen iri bir dilimin üstündeki diğer dilimler buna paralel, altındakiler ise çapraz olarak düzenlenmiştir (Res. 10; Kat. 48). (Çal 2007: 304). tip'e Bolu'da Çal (2007) ve İstanbul' da Laqueur (1997) da rastlanmaktadır.

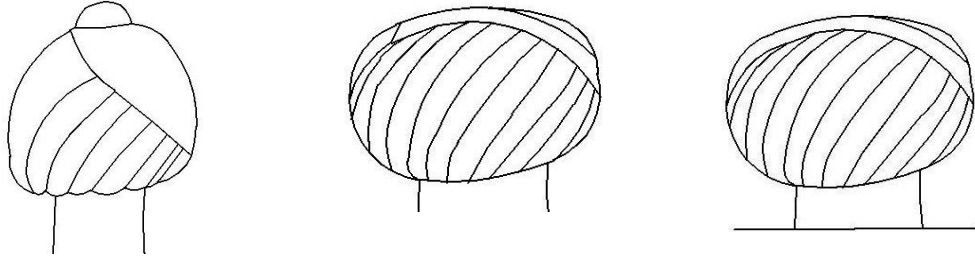
Tip. Ia

Tip. Ia

Tip. Ib

Tip. Ic

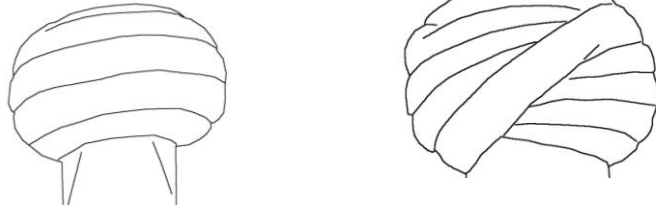
Tip I. Kâtibi kavuk başlıklılar

Tip. IIa

Tip. IIb

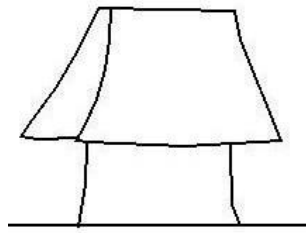
Tip. IIc

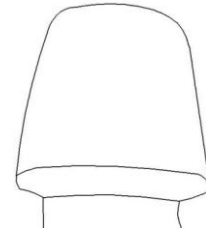
Tip. IIc

Tip. IIe

Tip II. Örfî destarlı kavuk başlıklılar

Tip IV. Hamidi Fes Başlık

Tip III. Kumbaracılar Azizi Fes Başlık

Şek. 3- Erkek başlık tiplerini gösteren çizimler

Tip. Ia' ya ait Kâtibî Kavuk başlıklılar.

Tip. Ib' ye ait Kâtibî Kavuk başlıklılar

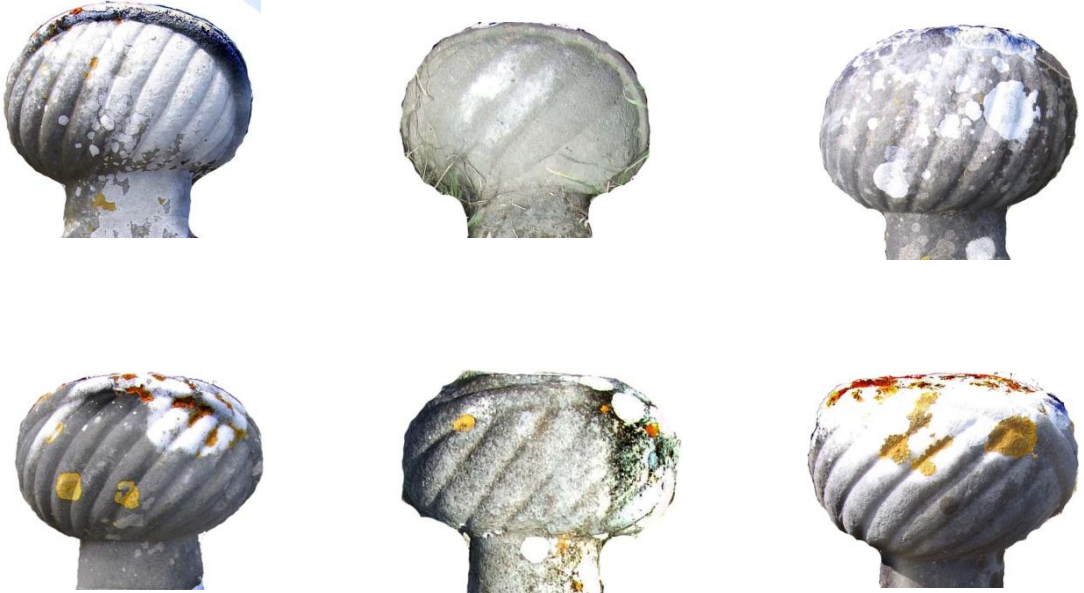

Tip. Ic' ye ait Kâtibî Kavuk başlıklılar.

Res 4 - Tip I'e ait Kâtibî Kavuk başlıkları.

Tip IIa' ya ait Örfi Destarlı Kavuk başlıklılar.

Tip IIb' ye ait Örfi Destarlı Kavuk başlıklılar.

Res 5- Tip II' ye ait Örfi Destarlı Kavuk başlıklılar.

Tip IIc' ye ait Örfi Destarlı Kavuk başlıklılar.

Tip II'd' ye ait Örfi Destarlı Kavuk başlıklılar.

Res 6 - Tip II'e ait Örfi Destarlı Kavuk başlıkları

Tip IId' ye ait Örfi Destarlı Kavuk başlıklılar

Tip IIe' ye ait Örfi Destarlı Kavuk başlıklılar

Res 7 - Tip II'e ait Örfi Destarlı Kavuk başlıkları

Res 8- Tip III'e ait, Kumbaracılar Azizi Fes başlıkları

Res 9- Tip IV'e ait. Hamidi Fes başlıkları

Bektaşi veya Sünbülü tacı

Miğferli Başlık

Burma Sarıklı Kavuk

Örfi Destarlı Kavuk

Sarıklı Başlık

Dardağanlı Başlık

Res 10 –Tip V. Münferit başlıklar

4.1.2. Kadın Mezar Taşları

Araştırmamızda ele alınan kadın mezar taşları, beş tip içerisinde değerlendirilmiş olup aşağıdaki gibidir:

Tip I: Mantar formlu başlık.

Tip II: Uzun Boylu Hanım Başlığı.

Tip III: Hotoz veya Soğan başlık.

Tip IV: Bitkisel Motifli Başlık.

Tip V: Bayrak Motifli Kadın Başlığı olmak üzere toplam 5 tiptir. Ancak başlığı olmayan şahideler de kadın mezar taşlarına aittir. Bunlar özellikle üçgen, sivri kemer ve atnalı kemer formlu şahidelerdir (Kat. 12, 35, 37, 49, 52, 53, 84, 85, 139).

Tip I: Mantar formlu başlık: Bu tip, Aşağıdan yukarıya doğru inceler. En dikkat çekici özelliği başlığın yumuşak geçişli üç kademeli olmasıdır (Res.11; Kat. 36, 98, 99, 105; Şek. 4). Bu tip'e Adana' da Özkan (2007), Kastamonu' da Gündoğdu (2007), Edirne'de Arslan (2007) Bolu'da Çal (2007) ve İstanbul' da Laqueur (1997) da rastlanmaktadır.

Tip II: Uzun Boylu Hanım Başlığı: Boyun kısmından sonra yanlara ve yukarı doğru genişleyerek devam eden başlık bölümü, üstü hafif kavisli bir tabla kısmıyla son bulur (Res. 11; Kat. 51, 73, 134; Şek. 4), (Tezcan 1999: 56; Çal 2007: 308).

Tip III: Hotoz veya Soğan başlık: Soğan veya bir bardağı andırır şekilde alttaki parçası geniş, üstteki dar iki bölümden oluşur (Res. 11; Kat. 42, 42a, 64). Bu tip'e "Göynük (Bolu) Şehri Türk Mezar Taşları"nda Çal (2007) ve İstanbul' da Laqueur (1997) da rastlanmaktadır.

Tip IV: Bitkisel Motifli Başlık: Bu tip, Sıkça karşımıza çıkan bir türdür. Bitkisel motiflerle bezenmiş başlıktır. Bitki süslemeli başlıklar çoğu zaman stilize edilmiş şekilde verilir. Bazen de tepelik kısmında kâse içerisinde meyve motifi görülür (Kat. 1, 3, 6, 7, 25, 26, 27, 28, 33, 83; Res. 12, 153, 163, 164; Şek. 3) Bu tiplere Adana' da Özkan (2007),

Kastamonu' da Gündoğdu (2007), Edirne'de Arslan (2007) Bolu'da al (2007) ve İstanbul' da Laqueur (1997) da rastlanmaktadır.

Tip V: Bayrak Motifli başlık: Bu başlık kadın başlığı olarak karşımıza çıkan başka bir türüdür. Bayrak vatanın simgesidir (Şeyban: 2007:141). Türk olduğunu simgeler. Aynı zamanda 19. yy sonlarında beliren yerli bir modayı simgelemektedir (Uysal 2005:309-329). (Res. 12; Kat. 5; Şek. 3).

Tip I'e ait Mantar formlu başlıklar.

Tip II'ye ait Uzun Boylu Hanım Başlıkları

Tip III'e ait Hotoz veya Soğan başlıkları

*Res 11. Tip I'e ait Mantar formlu başlıklar.
Tip II'ye ait Uzun Boylu Hanım Başlıkları.
Tip III'e ait Hotoz veya Soğan başlıkları.*

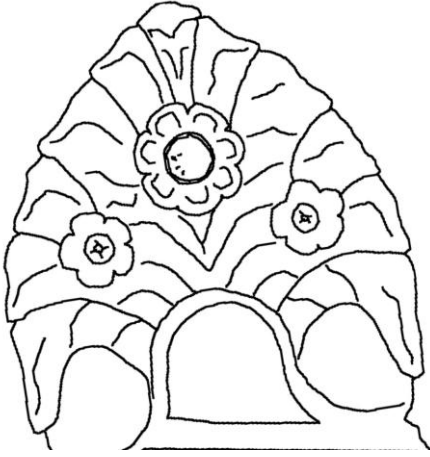
Tip V'e ait Bayrak motifli başlık.

Res 12 - Tip IV'e ait Bitkisel Motifli başlıklar.

Tip V'e ait Bayrak motifli başlık.

Bitkisel süslemeli başlıklar.

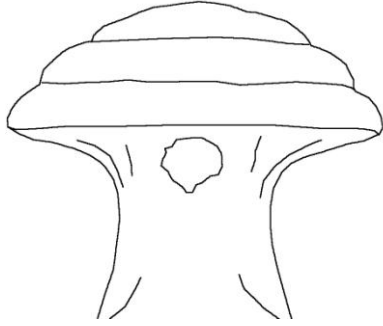
Bitkisel süslemeli başlık.

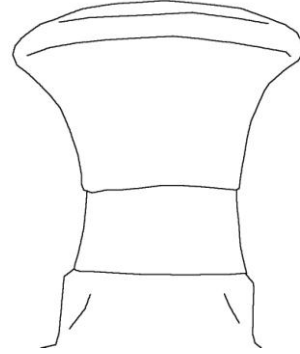
Bayrak Motifli başlık.

Şek.4- Bitkisel süslemeli başlıkları gösteren çizimler

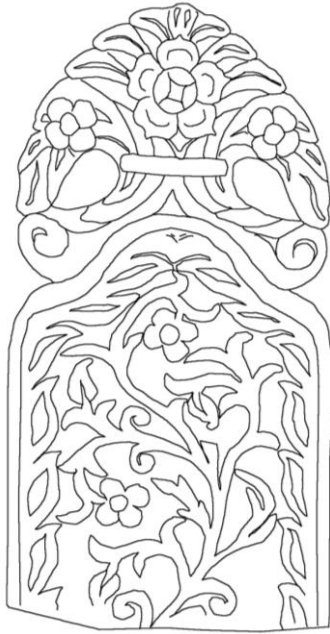
Bayrak Motifli başlığı gösteren çizim

Tip I' e ait Mantar formu kadın başlığı

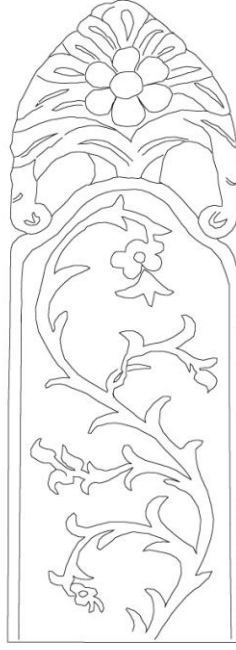

Tip II' ye ait Uzun boylu kadın başlığı

Bitkisel süslemeli ayak taşlarını gösteren çizimler.

*Şek. 5 - Tip I' e ait Mantar formu kadın başlığını gösteren çizim.
Tip II' ye ait Uzun boylu kadın başlığını gösteren çizim.
Bitkisel süslemeli ayak taşlarını gösteren çizimler.*

Şek. 5 -Bitkisel süslemeli Ayak taşlarını gösteren çizimler.

4.2. Süsleme

Eceabat ilçesinde ele aldığımız dört merkezdeki mezar taşı süslemeleri genelde ayak taşında yer almaktadır. Fakat bazen Mezar baş taşında olduğu gibi, her ikisinde de görülebilmektedir. Mezar taşlarında bitkisel, nesneli, geometrik ve yazı türü bezeme olmak üzere dört grup dikkat çekmektedir. Süslemeyi oluşturan yazı motifi hariç hemen hepsinde yüksek kabartma tekniği ile yapılmıştır. Ancak kitabeyi oluşturan yazılar ise alçak kabartmayla işlenmiştir. Bitkisel bezemenin başında barok tarzı bitki motifleri gelir. Servi, Hayat ağacı ve lale bitkisel süslemeler içerisinde değerlendirilmiştir. Nar, Üzüm ve Hurma meyve tasvirli süsleme içerisinde belirtilmiştir. Mühr-i Süleyman ise geometrik süsleme içerisinde değerlendirilmiştir. Bu motifler aynı zamanda sembolik ifade içerirler.

4.2.1. Süsleme Teknikleri

Mezar taşı süsleme motifleri oluşturulurken yaygın olarak Oyma, Kabartma, Kazıma ve Boyama olmak üzere dört farklı teknik uygulanmaktadır. Oluşturulmak istenen motife göre tek bir süsleme tekniği uygulandığı gibi birden fazla teknik de bir arada kullanılabilir.

4.2.1.1. Oyma

Bu teknikte işlenecek malzemenin yüzeyleri özel aletlerle oyarak, şekillendirilmektedir. Bu keskin sivri uçlu bir alet ve aletin üzerini de vurmak için matranka veya madırğa denilen, ağır ve kısa saplı tokmak kullanılır. Çelik uçlu aletle biçim verilecek malzemenin üzerinden parçalar koparılarak, oyarak veya yontarak yüzey üzerinde çukur oluşturmak ve verilecek şeklin ortaya çıkmasını sağlamak biçiminde olmaktadır (Biçici 2004: 32). Kazıma tekniği ile yapılan Res. 153, 156 ve yazısız-bezemesiz Res. 176, 177, 179, 183, 184 ve 186 mezar taşları hariç araştırma konusu olan taşların kitabeleri ve süsleme öğelerinin tümü oyma tekniği ile yapılmıştır.

4.2.1.2. Kabartma

Motifin zemin üzerine kabartılmış olarak yapılan veya oyma sonucu zemin çevresinden üstte oluşan, çıkıntılı biçime kabartma adı verilir. Bu oymanın verdiği bir neticedir. Kabarıklığı az olanlara alçak kabartma, çok yüksek olanlara da yüksek kabartma denir. Yüksek kabartmalar yüzeyden taşkın vaziyettedir (Biçici 2004: 32). Kabartma oymanın verdiği bir netice olduğu için Res. 153, 156 176, 177, 179, 183, 184 ve 186 no' lular hariç tümünde kabartma tekniği uygulanmıştır.

4.2.1.3. Kazıma

İşlenecek mermerin yüzeyini belirli, belirsiz ince bir tabaka halinde ortaya çıkarılmasıdır. Yüzey oyulmaz, aletle çizgisel, şematik olarak verilir. Bu sert, keskin bir aletle malzemenin yüzeyine vurularak, çizilerek yapılır (Res. 153, 156); (Biçici 2004: 32). Ancak Res. 153' ün tepelik bölümü oyma tekniği olup gövde üzerindeki motif kazıma tekniği ile yapılmıştır.

4.2.1.4. Boyama

Doğal (kök veya toprak) ve yapay boyalarla, şekillerin üzerinin renklendirilmesi veya boyama yoluyla süsleme yapılmasıdır. Boyama tekniğiyle yapılardaki çeşitli unsurların boyanması Osmanlı Döneminde XVII. Ve XVIII. yy. da kapı ve minberlere çokgen, üçgen, yıldız şekilleri boyama şeklinde ele alınmış, XVIII. yy. dan sonra çoğu Avrupa menşeli çiçek, meyve gibi tasvirler sivil ahşap unsurları bezemede kullanılmıştır (Biçici 2004: 32; Türkoğlu 1995: 67). Araştırma konumuz içerisinde yıldız şeklinde boyalı tek örneği mevcuttur (Res. 158). Ancak bu mezar taşının orjinalinde mi yoksa daha sonra mı boyandığı belli değildir.

4.2.2. Süsleme Türleri

İnceleme konusu olan mezar taşlarında bitkisel, meyve motifi, nesneli ve geometrik bezeme olmak üzere dört ana grup içerisinde değerlendirilmektedirler. Ancak bunlar da kendi aralarında isim olarak birkaç türe ayrılabilirler. Tarihlerine bakıldığında daha çok 19.yy' a denk gelmekte olup, incelendiğinde süsleme açısından kendi dönem özelliği olan barok tarzı batı süsleme özellikleriyle paralellik göstermektedirler. Bitki motifleri, daha çok stilize edilmiş biçimde verilmişlerdir. Burada “ C ve S” kıvrımları dikkati çekmektedir. Motifler sadece dekoratif amaçlı olmayıp aynı zamanda sembolik manalar içerirler.

4.2.2.1 Bitkisel Süsleme

Selvi (servi) motifi, selviler bilindiği üzere mezar ve ölümlle bağlı olan geleneksel mezarlık ağacıdır (Laqueur 1984: 265). Ölüm ve fânîliğin sembolü olarak kullanılan "servi ağacı" mezar taşlarında en çok rastlanan motiflerdendir. Kendine has bir kokusu olan ve yaz-kış yeşil kalan servi vahdeti, yani birliği sembolize eder. Allah lafzının ilk harfi olan Elife de benzetilen servinin, rüzgârda sallanırken çıkardığı "Hû" sesiyle Allah'ı zikrettiğine inanılır. Servinin dalları başka cins ağaçlardaki gibi rüzgârda kolay kolay sallanmaz. Ayrıca Allah'ın birliğini de sembolize etmektedir. Servinin dik ve doğru duruşu doğruluğu ve dürüstlüğü simgelemektedir (Uğurluel 2004: 120; Şeyban 2007: 146). Servinin en üst dalının eğri durması yaratanın karşısında boynu bükük kalmayı, acziyeti ifade eder. Mezar taşlarında görülen boynu bükük servi, yitirilenin ardından boynu bükük kalmayı ve sabretmek gerektiğini de hatırlatır. Bunun yanında, servinin yeşil kısımlarının zamanla görünüş farklılıklarına uğraması bu ağacın dikkati çeken başka bir özelliğidir. Genç servinin yeşilliği yere yakın ve gövdesinin görülen kısmı ise daha kısadır. Yaşlı servide yeşil kısmın zamanla yerden yukarıya doğru uzaklaştığı, yeşilliksiz gövde kısmının da daha uzun bir manzara gösterdiği göze çarpar (Kat. 7a), (Şeyban 2007: 147).

Hayat ağacı, mezar taşlarında en yaygın kullanılan ağaç sembollerinden biri “Hayat Ağacı” motifidir. Bolluğu bereketi simgeler. Meyveli ağaç ise insan-ı kâmilî temsil etmektedir (Kat. 7, 44a; Res. 160), (Şeyban 2007: 12). Anadolu hayat ağacı tasvirlerinde stil bakımından olduğu gibi fikir ve sembol bakımından da Orta Asya etkisi açıktır. Orta Asya Şaman kaynaklarından öğrendiğimize göre hayat ağacı dünyanın merkezi olarak kabul edilir ve aynı zamanda Samana yeraltı veya gökyüzü seyahatinde merdiven vazifesi görür (Öney 1968: 34).

Palmet ve Rumi motifi, Eski Mısır ve Mezopotamya yörelerinin kurak ve sıcak olması dolayısıyla vahalarda karşılaştığımız sazlık, palmiye ve hurma ağaçlarının şeklen taklit edilmeye başlanmasıyla plastik sanatlarda görülmeye başlanmıştır (Arseven 1983: 1587-1588). Bir doğulu motif olarak ortaya çıkan ve Eski Dünya'nın çeşitli yörelerinde sevilerek kullanılan palmet ve rûmîler, kullanım zenginliği bakımından mimari bezemenin yanı sıra, mezar taşlarındaki süslemenin de en önemli kolunu meydana getirirler (Gündoğdu1993: 197). Simetrik yaprağın stilize edilmiş süsleme biçimidir. Mezopotamya'da, Mısır da kullanımının yanında, Selçuklu ve Osmanlı dönemi eserlerinde çokça görülmektedir. Selçuklu bitkisel süslemelerinde ana motif üç dilimli palmet yapraklarıdır (Biçici 2004: 777).

Lotüs motifi, asıl vatanı Mısır olan bir çiçeğin adıdır. Bu çiçek formundan yararlanılarak geliştirilen süsleme motifine lotüs denir. Genelde palmetlerle beraber kullanılır. Mezar taşlarında sıkça rastlanan bezeme öğelerinden bir tanesidir (Kat. 1, 83), (Atsal ve Semerci 2005: 15). Lotus ve palmetin evrensel evrensel motifler olarak yoğun bir şekilde karşımıza çıkmasında estetik özelliklerinin yanında sembolik anlamlarında önemli rolü vardır. Lotus ve palmet, güneş ve ay, ateş ve su, yaşam ve ölümü simgelemektedir. Ancak kültürlere göre de farklılık göstermektedir. Örneğin budizmde Buda'nın çiçeği lotustur ve Budha'nın özelliklerinden bilgeliği, masumiyeti, saflığı ve temizliği simgelemektedir. Tüm kültürlerde ortak anlam ise ölümden sonra yaşamı sembolize etmesidir (Çoruhlu 1989: 107-127; Küçük 200: 253-258).

Çiçek ve Gül motifleri, 12. Yüzyıldan itibaren çokça kullanılan "Lâle" motifi, vahdet-i vücûdu yani, Allah'ı sembolize etmektedir. Zira Allah ismindeki harfler ile lâle kelimesinin yazılışındaki harflerin ebcet hesabına göre sayı değerleri aynıdır. Hilâl kelimesinin de bu cümledendir. Lâle ile gülün bir arada kullanıldığı örnekler de mevcuttur. Gül' ün süsleme sanatlarında ve özellikle mezar taşları üzerinde görülmesinin sebebi, ilahî güzelliği sembolize etmesi ve Hz. Muhammed'in remzi/simgesi olmasından kaynaklanmaktadır. Bu yüzden, "verd-i Muhammedî" veya "gül-i Muhammedî" isimleri de verilen gülün kokusunun, Hz. Muhammed'in kokusu olduğuna inanılır (Kat. 18, 37, 38, 39, 152, 153, 164, 165, 167, 168), (Şeyban 2007: 148). Ancak Prof. Dr. Halit ÇAL gül' ün simgesi ile ilgili bu görüşe katılmamaktadır. Peygamberin sembolü olmaktan çok hayatın kısalığını temsil etmektedir (Çal 2007: 308) Res. 158 nın tepelik bölümü güneş rozeti şeklindedir. Çiçek ve gül motifleri gövde üzerinde yer almaktadır. Aynı şekilde Res. 171 no' lu taş gövdeden ince bir silme ile ikiye ayrılmaktadır. Gül rozeti üst kısımda bulunmakta iken alt kısımda kandil motifi bulunur. Bunların yanında yüksek kabartma tekniği ile yapılmış bir adet çiçekli natürmort bulunmaktadır (Res. 165).

Meyve motifi, meyve ölümsüzlük sembolüdür. Müslüman için hayatın meyvesi cennettir. Bu sebeple, meyve sembol olarak Allah'a dönüşü ifade eder. Zira meyve geleceğin tohumunu içinde taşır, çünkü o özdür. Eski toplumlar da da çiçek ve meyveleri verimlilik, üreme ve berekete ulaşmak için adak olarak kullanılmışlardır. Mezar taşlarındaki meyve tabağı içinde yer alan "nar, armut, üzüm, erik, kayısı, kavun, karpuz, ceviz, limon, hurma, incir" gibi meyve örnekleri hayat, bereket ve bolluk sembolü sayılmaktadır. Nar, incir ve hurma Kur'an'da cennet meyvesi olarak anılmaktadır (Kat. 22a; Res. 156, 157, 162), (Cooper 1998:119; Çoruhlu 1998:124).

4.2.2.2. Nesneli Süsleme

Kandil motifi: Bu motif, ölünün yolunu aydınlatıcı bir mana ile yüklüdür ve bazı örneklerde kandilin gövde kısmında 'Allah" yazdığı için "Yaratıcı" yı sembolize eder. Nur Suresi'nin 35. âyetinde: "Allah, göklerin ve yerin nuru' dur. O' nun nurunun misali tıpkı içinde lamba bulunan bir kandillik gibidir. O lamba kristal bir fanus içindedir, o fanus da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir ki, doğuya da batıya da nispet edilemeyen mübarek bir ağaçtan, yani zeytinden (çıkan yağdan) tutuşturulur. Onun yağı neredeyse kendisine ateş değmese dahi ışık verir. (Bu) nur üstüne nurdur. Allah, dilediği kimseyi nuruna eriştirir." buyrulmaktadır. Anadolu'da ilk örneklerinin Selçuklular döneminde görüldüğü kandil motifi, günümüze kadar değişik kompozisyon ve biçimlerde sevilerek kullanılmış bir motiftir. Mezarda yatan kişinin kabrini aydınlattığına, onu karanlıklardan yani bilinmeyen tehlike ve felâketlerden koruyacağına inanılır (Res. 171), (Karamağaralı 1992: 59-72; Çal 2007: 310; Uğurluel 2004: 120).

Bunların yanı sıra Kılıç, gücün, hâkimiyetin, adaletin, cesaretin ve yiğitliğin, ihtiyat ve yok etmenin sembolüdür. Bıçak'ta olduğu gibi herhangi bir şeyi bölme ve ayırmaya (beden ve ruhun, cennet ve yerin, insanın cennetten ayrılması vs.) erkeklige, aklın etki gücüne, doğaüstü güçlere hükmetme ve şeytanlara (kötü varlıklara) karşı başarı kazanmayı ifade eder. O bir yandan eski toplumlarda kurban olayıyla ilişkilidir. Bu arada İslamiyet'te insanın kendi nefesine (veya şeytana) ve kâfirlere karşı yürüttüğü kutsal savaşın (cihat) sembolünün de kılıç olması dikkate değer kişinin kılıç kullandığını yani yiğitlik yaptığını, ay yıldız, Türk olduğunu vatanını milletini bayrağını sevdiğini, aynı zamanda 19. yy sonlarında beliren yerli bir modayı simgelemektedir (Uysal 2005:309-329). Top motifi asker olduğunu sembolize eder (Kat. 5, 12, 16), (Atsal ve Semerci 2005: 13; Çoruhlu 1993: 65). Bazı mezar taşlarının tepelikleri güneş şeklinde rozetler olup ışınlar dışa doğru genişlemektedir (Kat. 7a; Res. 158). Bazılarında ise gövde üzerinde stilize edilmiş mühr-i süleyman' a benzer motifler dikkati çekmektedir (Res. 167, 171).

4.2.2.3. Geometrik Süsleme

Müher-i Süleyman motifi, bolluk, bereket ve güç sembolü olarak kullanılır. İç içe geçmiş iki üçgenden oluşan altıgen yıldız şeklindeki motifin, Süleyman Peygamber'in yüzüğünden mülhem olduğu ve üzerinde İsm-i A'zam'ın yazılı olduğu rivayet edilir. İsm-i A'zam ise, Allah'ın en büyük adıdır. Yahudiler bu motifi meydana getiren üçgenlerdeki her açığa İbrahim, İshak, Yakub, Musa, Harun ve Davud peygamberi isnat ederler. Yüzüğün üzerindeki üçgenler tılsımlı kabul edilir. Bir inanışa göre, üçgen stilize edilmiş bir gözdür. Bu açıdan ele alınca üçgenleri her yöne bakan gözler olarak da kabul etmek mümkündür (Şeyban 2007: 152). Müher-i Süleyman diğer rozetler geometrik süslemeler içinde de değerlendirilebilir (Res. 167, 171).

4.2.2.4. Yazı

Mezar taşlarında yazı esas olarak kitabeyi oluşturur. Burada temel amaç, mezarda yatan kişinin belgelenmesidir. Ancak, genel olarak İslam sanatında yazı bir bezeme unsuru olarak değer taşır. Bu durum mezar taşları için de geçerlidir. Bizim incelediğimiz mezar taşlarında “Celi, Sülüs, Ta'lik ve Rik'a” türü yazılar görülmektedir. Ta'lik yazı (Kat. 1, 4, 6, 7, 9, 12, 15, 18, 22, 24, 26, 32, 44) Rik'a yazı (Kat. 40). Yazı türleri görülürken geri kalan mezar taşı kitabeleri Celi-Sülüs yazı ile yazılmışlardır. Celi ve Sülüs yazı türlerinin ayırımını yapmak zor olduğu için birlikte verilmişlerdir. Bunun yanında yazı satırları genel olarak kartuş şeklinde verilmiştir. Bu yazı satırları bazen düz olduğu gibi sağdan sola doğru eğimli şekilde de verilmişlerdir.

5. SONUÇ

Araştırmaya konu olan toplam dört tane merkez vardır. Bir tanesi Eceabat Kilitbahir köyünde olup Cahidi Sultan cami haziresinde yer almaktadır. Kalan merkezler Eceabat Yalova köy köyüdür, mezarlık köyün hemen çıkışındadır. Yalova köyü kabristanlığı olarak geçer. Yalova Subay Şehitliği de bu kabristanlığın içerisinde. Üçüncü merkez, Büyük Anafartalar köyüdür. Mezarlık eski ve bakımsız olup Yalova köy şehitliğinin yanındadır. Mezarlığın ortasından iki yöne yol geçtiğinden üç alana bölünmüştür. Dördüncü merkez Küçük Anafartalar köyüdür. Mezarlık köyün girişindedir. Buradaki mezarlığın da içinden yol geçtiğinden kuzey ve güney yönünden ikiye ayrılmıştır.

Mezar taşlarında genellikle malzeme olarak mermer kullanılmıştır. Ancak (Kat. 134) deniz kumu taşına benzemektedir. Kilitbahir Cahidi sultan cami haziresindeki taşlar diğer merkezler oranla daha sağlam olup, kalan üç merkezdeki taşlar çok fazla yıpranmışlardır. Özellikle Küçük Anafartalar ve Büyük Anafartalardaki Osmanlı dönemi mezar taşları yerinden sökükle vaziyette durmaktadırlar. İklim şartları nedeniyle gün geçtikçe tarihi vesika değerinde olan mezar taşları daha da yıpranmaktadırlar.

Mermerden yapılan Osmanlı dönemi Türk mezar taşları yanında devşirme malzemenin de mezar taşı olarak kullanıldığı görülmektedir (Res. 184, 185). Bunun yanında işlenmemiş taş bloklarda şahide olarak kullanılmışlardır (Res. 183, 186).

Çalışma konusu olan dört merkezdeki mezar taşları, iki örnek hariç olmak üzere 18.yy ile 20.yy' in ilk çeyreği arasına tarihlenmektedirler. Mezar taşlarının en erken 1644-3 (1053 H) tarihli örneği Ali Âdem efendiye aittir (Kat. 14). Ali Âdem Efendi aynı zamanda Cahidiye usulünü devam ettiren zattır (Şimşek 2007: 251-310). Taşların en geç tarihli 1931 Nefise isimli bir bayana aittir (Kat. 139). Cumhuriyet dönemine denk gelmesine rağmen Osmanlı dönemi mezar taşı özelliği göstermektedir. Geç tarihli olmasına karşın fazla yıpranmıştır. Bu durum iklim şartlarının yanında düşük kaliteli bir mermerin kullanılmasından da kaynaklanmaktadır. Bu iki uç örneği dışında kalan diğer

mezar taşları, yukarıda da belirtildiği gibi 18. yy ile 20.yy' ın ilk çeyreği arasına aittirler. Tarihlerine bakıldığında daha çok 19. yy' a denk gelmektedirler. Çanakkale' nin Ilgardere ve Pazarlı köylerindeki mezar taşlarına bakıldığında tipoloji aynı olduğu gibi tarihleri de aynı döneme denk gelmektedir (Res. 187 Ilgardere köyü molla Ahmet' e ait mezar taşı H. 1206/ M. 1791, 190 Pazarlı köyü İbrahim' e ait mezar taşı H. 1300/ m. 1882) Bu bakımdan incelendiğinde süsleme açısından kendi dönem özelliği olan barok tarzı batı süsleme özellikleriyle paralellik göstermektedirler. Süslemeler genellikle ayak taşında yer aldığı gibi her ikisinde de bezemeler görülebiliyor. Motifler, daha çok stilize edilmiş bitkilerdir. Burada “ C ve S” kıvrımları dikkati çekmektedirler. Bunun yanında nesneli bezeme içerisinde değerlendirilen, kılıç, top, ay yıldızlı bayrak gibi öğeler de görülür. Devrin mezar taşı bezemeciliğinde dikkati çeken natürmort süslemeler olan kâse içinde meyve motiflere burada rastlanmaz. Ancak bir tane çiçekli natürmort dikkati çeker (Res. 165).

Mezar taşlarınının 49 tanesi bayan 90 tanesi ise erkek mezar taşlarıdır. Bunun yanında katalog olarak verilmeyen 44 tane daha mezar taşı vardır. Bunlardan Ilgardere ve Pazarlı köylerinde yer alanlar hariç (Res. 187, 188, 189, 190,191, 192, 193, 194, 195) baş taşı bulunmayan mezarlara ait ayak taşlarıdır. Bunlardan da 19 tanesi bitkisel ve betimsel taşlardır. 4 tanesinde Kelime-i tevhid yazısı yer alıp başka da bilgi mevcut olmayan taşlardır. Kelime-i tevhid yazılı ve silindirik formlu mezar taşına Çanakkalenin Ilgardere köyünde de rastlanmaktadır (Res. 194) 4 tanesi silindirik formlu olup kitabesiz ve süslemesiz taşlardır. 3 tanesi üçgen formlu sade bezemesiz mezar ayak taşlarıdır. 1 Tanesi kırık sanduka şeklindeki mezar taşıdır. 4 tanesi ise daha öne bahsettiğimiz şipolyen malzeme taşlardır. Bunların yanında araştırma konumuz içerisinde yer almayıp karşılaştırmak amacıyla Ilgardere köyünden 7 tane (Res. 187, 188, 189, 191, 192, 194, 195). Pazarlı köyünden 2 tane (Res. 190,193) mezar taşı eklenmiştir. Devşirme malzemeye araştırma merkezlerimizde rastlanıldığı gibi aynı formda mezar taşına adı geçen köylerde de rastlanmaktadır (Res. 195).

Fakat kadın mezar taşlarını tasnif ederken Kat. 76 dikkati çekmektedir. Bu mezar Yalova köy Subay şehitliği içerisinde yar alır. Burada Ragıp beyin Alman asıllı eşi Erica' nın yattığı belirtilmiştir (Çakır 2008: 133-142). Ancak mezar taşını okuduğumuzda Madam Ragıp Bey diye yazılmıştır. Fransızcada evli kadınlara verilen sıfat olması sebebiyle bir yanlışlık olduğu görülmektedir. Yalova köy Subay şehitliğindeki bu mezarın

mermerlerinin yeni olması ve bu mezarlıkta sandukalı mezar olmamasına rağmen Kat. 76' nin sanduka şeklinde olması, sonradan yapıldığını göstermektedir. Mermerlerin yeni olması da düşüncemizi desteklemektedir. Muhtemelen böyle bir yanlışlık sonradan yeni mezar taşı yaptırılırken yapılmıştır. Bu nedenle Kat. 76'yı bayan mezar taşları içerisinde belirttik. Konumuzu oluşturan taşların kitabeleri alçak kabartma tekniğiyle yapılmışken süsleme öğeleri yüksek kabartma tekniği ile yapılmıştır.

İncelenen 183 mezar taşında formlar değişiklik arz etmektedir. Bunlar silindirik, dikdörtgen, kare, üçgen ve sütunce şeklinde beş formda değerlendirilmiştir. Sütunce formlular hariç (Kat. 57, 110, 113; Res. 173, 174, 180) katalog kısmının “ Tanım ” bölümünde formları belirtildiğinden burada resim örneklerini belirtmeye gerek görülmemiştir.

Araştırmamızda ele alınan erkek mezar taşları, Beş tip içerisinde değerlendirilmiştir. Tip I: Kâtibî Kavuk, Tip II: Örfî Destarlı Kavuk, Tip III: Kumbaracılar Azizi fes başlık, Tip IV: Hamidi Fes Başlık, Tip V: Münferit Tiplerdir. Bunlar da kendi aralarında şekil açısından alt bölümlere ayrılmaktadırlar. Bu tiplere Çanakkalenin köyleri olan Ilgardere ve Pazarlıda da rastlanılmaktadır (Res.187, 188, 189, 190, 194) Bununla birlikte kadın mezar taşları da beş tip içerisinde değerlendirilmiştir. Tip I: Mantar formlu başlık, Tip II: Uzun Boylu Hanım Başlığı, Tip III: Hotoz veya Soğan başlık, Tip IV: Bitkisel Motifli Başlık, Tip V: Bayrak Motifli Kadın Başlıktır. Aynı şekilde bahsi geçen köylerde uzun boylu hanım başlıklı (Res. 192) üçgen başlıklı (Res. 191) ve mantar formlu (Res. 193) olmak üzere üç tane mezar taşı bulunmaktadır

Kilitbahir Cahidi Sultan Cami haziresindeki mezarlar genelde askeri erkâna ait taşlardır. Bunlar Bahri sefid topçu alayı mensupları ve Kilitbahir kalesinde görevli olan askerlerdir. Kalan diğer üç merkezdeki mezar taşları halktan kimselere aittir. Her dört merkezdeki bazı mezarlarda ölenlerin vilayetleri belirtilmiştir. Vilayetler arasında Kosova, Asitane, Cezayir, Amasya, Kumkale, Arapgir, Anadolu gibi isimlerle belirtilmiştir. Bunun yanında meslekleri veya lakapları da yazılmıştır. Kadınlar için, Monla, kadın, hatun ve ehli gibi sıfatlar kullanılmışken erkekler için, binbaşı, yüzbaşı, kaymakam, kolağası, mir alayı, ağa, şeyh, molla, imam gibi meslek isimleri ve sıfatları kullanılmıştır.

Mezar taşlarının kitabelerine bakıldığında daha çok kalıplaşmış yazılar bulunur. Bunlardan özellikle, Beni kıl mağfiret ey rabb-i Yezdân, Ede ruhuma bir fâtiha ihsân, Gelip kabrimi ziyaret eden ihvân, Bi hakk-ı ‘arş-ı a’zam nûr-ı Kur’an, Nûcevânım uçtu cennet bağına, Firâkı kaldı valideynin canına, Bir kuş idim uçtum bu diyardan, Ecel ayırdı beni anadan babadan gibi kalıp yazılardır.

Annesinden ve babasından önce meydana gelen ölümlere vakitsiz ölüm denir. Vakitsiz ölümler daha da dramatize edilerek verilmişlerdir. Şöyle ki: “Dâr-ı dünyada civân iken gezerdim bir zaman, Nâgehân erdi ecel etti yerim bağ-ı cinân, Vâlidine sabırlar vere rahîm-i rahmân, Henüz kadîm bastım yirmi yaşına hemân, Dünyada murat almadan cinâna oldum revân, Azrâil gelip çöktü sineme vermedi aman” şeklinde verilmiştir. Bazı mezar taşı kitabelerinde hayatta olanlardan istekler yer alır. “Bakıp geçme ricam odur ey Muhammed ümmeti, Mevtânın dirilerden bir fâtihadır minneti, Bize bir fâtiha ihsân eden bulur cenneti, Kabrimi ziyaret eden ey Resulün ümmeti” Bazı kitabelerde ise ölüme neden olan hastalık ismi verilerek kitabe yazılmıştır. “ Bir tıfl idim henüz girdim yedi yaşına, Ecel yetişip mektepte rahle başına, Taşımı okuyanlar unutmasın beni fâtihadan, Can acısıyla sarardım döndüm zâra, Doymadım dünyama uçtum şu fenâdan, Tifo hastalığına tutulup geldim ağûş-ı mâdırâ veya babamın annemin bir tanesi idim, hastalık erdi, annemden babamdan ayırdı ” şeklinde ifade edilmiştir.

Büyük Anafartalar köyünde bulunan (Kat. 122) no’ lu resimdeki mezar taşı, başlık ve içerisine mumların konulup yakıldığı bölümüyle dikkat çekmektedir. Başlığı daha önce karşılaşılmayan bir başlık tipidir. Form itibariyle miğferli asker başlığına benzemektedir. Alt tarafına bitişik mumların yakılması için metal kapaklı bir bölüm bulunmaktadır. Muhtemelen dilek kutusudur. Dilek tutulup içerisinde mumlar yakılıyor olmalıdır. Aslında Hıristiyanlık inancında bu durum karşımıza daha fazla çıkmaktadır. Fakat Müslümanlar arasında da türbe gibi yerlerde dilek tutulup mumların yakıldığı görülmektedir.

Tarihi vesika niteliği taşıyan kültür unsurları içerisinde değerlendirilen mezar taşları, insanların duygu ve düşüncelerini yansıtır. Türk mezar taşları estetik değeri yüksek bir o kadar da derin anlam ifade ederler. Batılı anlamda heykelcilik yapımı hoş karşılanmadığından mezar taşlarında heykelcilik bir nevi farklı şekilde tezahür etmiştir. Bir

tarafından İslam referanslı kültürün mirasçıları olmaları, diğer yandan İslam öncesi inançların etkisi ve İslam kültürünün batı kültürüyle tanışması tedrici bir şekilde sanat anlayışında farklılıkları meydana getirmiştir. Bu hususları, şahidelerin insan silüetini andıran genel formlarında ve batı etkili bezemelerinde görebilmekteyiz.

Orta Asya' dan başlayıp Anadolu'nun en ücra köşesine kadar mezar taşlarına bakarak göç yollarını takip edebildiğimiz gibi, yüzyıllar içerisinde meydana gelen estetik değer yargılarını, kullanılan yazı stillerini, önemli şahsiyetleri, Moda isimleri veya kullanılan isim sıfatlarını, ziynet eşyalarını, giyimine kadar daha bir çok konuda mezar taşları sayesinde rahatlıkla fikir sahibi olabiliriz. Böylece tarihi yolculuğa çıkmış oluruz demek yanlış olmasa gerek. Bu açıdan Eceabat yöresindeki mezar taşları, yörenin tarihine ve kültürüne ışık tutan arkeolojik ve sanatsal öğeler olarak değer taşırırlar.

KAYNAKÇA

- Acioğlu, Yusuf. “Kilitbahir Cahidi Sultan Cami Haziresi” *Uluslar arası Türk Sanatı ve Arkeolojisi sempozyumu: Prof. Dr. Oluş Arık ve Prof. Dr. Rüçhan Arık’a Armağan*, Mayıs 2007(Konya Kitabı X)H. Karpuz ve O. Eravşar(derl) 25-42.
- Akar, Azade.’’Eski Türk Mezar Taşı Süslemelerine Dair’’, *Sanat Dünyamız*, II. Ankara 1974, 12-24.
- Akar, Azade. “Tezyin Sanatımızda Vazo Motifleri’’ *Vakıflar Dergisi*, VIII, Ankara 1969, 267-272.
- Arbaş, Hamit “Divan Edebiyatı Müzesindeki Bir Grup Mezar Taşı.” *Sanat Tarihi Dergisi* 2001,11: 1–12.
- Arbaş, Hamit “Çanakkale Yalı Camii Haziresi Mezar Taşları”. *Sanat Tarihi Dergisi* XII., 2002, 16–35.
- Arık, Mehmet Oluş. "Erken Devir Anadolu-Türk Mimarisinde Türbe Biçimleri". *Anatolia(Anadolu)*, II. Ankara 1969, 57-119.
- Arseven, Celal Esad. *Türk Sanatı*, Cem Yayınevi, İstanbul 1970.
- Arseven, Celal Esat. “Mezarlar ve Türbeler’’, *Türk Sanatı Tarihi*, II., 1956,453-459.
- Arslan, Ayşegül. *Edirne Üç Serefeli Camii Haziresi Mezar Tasları*(Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2007.
- Atsal, Metin; Mehmet Ozan Semerci. *İzmir’in Osmanlı Eserleri I Hazireler*, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, İzmir 2005.
- Barışta, H. Örcün. “Eyüpte Bazı Çocuk Mezar Taşları’’, *I. Eyüp Sultan Sempozyumu, Tebliğler*, İstanbul 1997, 172-180.
- Barışta, H. Örcün. “Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Türk Mezar Taslarından Bazı Takı Tasvirleri’’, *XIII. Türk Tarih Kongresi, Kongreye Sunulan Bildiriler*, Ankara 1999, 1309-1313.
- Baş, Emine. *Edirne Beylerbeyi Camii Haziresi ’nde Bulunan Mezar Taşları* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Edirne 2007
- Başkan, Seyfi. *Karaman Oğulları Dönemi Konya Mezar Tasları*, Ankara 1996.

- Baykara, Tuncer. “Asya Türk Kültürünün Bir Unsuru Olarak Mezar Taşı”, *X.Vakıf Haftası Kitabı*, Ankara 1993, 127-133.
- Berk, Süleyman. *Zamanı Aşan Taşlar*, Zeytinburnu Kültür Yayınları 7, İstanbul 2008.
- Beyhan, Karamağaralı. “Sivas ve Tokat’taki Figürlü Mezar Taşlarının Mahiyeti Hakkında”, *Selçuklu Araştırma Dergisi,II.*, Ankara 1971, 75-109.
- Biçici, Hür Kamil. “*Manisa Gördes’te Bulunan Osmanlı Dönemi Süslemeli Mezar Taşları*”(Basılmamış doktora tezi), Ankara 2004.
- Biçici, H. Kamil. “Safranbolu Yörük Köyü Mezarlığında Bulunan Süslemeli Mezar Taşları”, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 8., 2008, 297-324.
- Cenkmen, Emin. *Osmanlı Sarayı ve Kıyafetleri*, Ankara 1948.
- Cooper, J. C. *An Illustrated Encyclophedia of Traditional Symbols*. London 1992.
- Çakar, Gülşen. *Bursa Emir Sultan Mezarlığındaki 18. ve 19. Yüzyıl Mezar Tasları*(Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2007.
- Çakır, Ömer. Çanakkale’de İhmal Edilmiş Bir Şehitlik: “Yalova Zâbitan Meşhedi”, *Çanakkale İli Değerleri Sempozyumları*” , Çanakkale 2008, 133-144.
- Çal, Halit. “Göynük(Bolu) Şehri Türk Mezar Taşları” *Vakıflar Dergisi* 2007, 295-382.
- Anonim: Çanakkale Turizm Envanteri, T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çanakkale 1983.
- Çobanoğlu, Ahmet Vefa. “Selçuklu Mezar Anıtları”, *Théma Larousse*, VI, 1993, 248-249.
- Çoruhlu, Yaşar. “Eyüp ve Çevresindeki Mezar taşlarında görülen kâse içinde meyve tasvirlerinin Sembolizmi” *Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla II. Eyüp Sultan Sempozyumu*, İstanbul 1998, 118-127.
- Çoruhlu, Yaşar. *Türk Sanatının ABC’si*, İstanbul 1993.
- Anonim. *Daha Çağdaş bir Eceabat, Eceabat Belediyesi, Çağdaş Matbaacılık*, 3
- Demir, Mustafa. “Anadolu’da Mezarlıkların İlk Türk Şehirleşmesindeki Rolü”, *Geçmişten Günümüze Mezarlık Kültürü ve İnsan Hayatına Etkileri Sempozyumu*, İstanbul 1999, 471-477.
- Demiriz, Yıldız. *Osmanlı Kitap Sanatında Natüralist Üslupta Çiçekler*, İstanbul 1986.
- Diyarbakırlı, Nejat. *Hun Sanatı*, İstanbul 1972.
- Doğan, Ahmat. *Osmanlıca Türkçe Sözlük*, Ankara 2005.

Eren, Naci. “Antalya Müzesinde Bulunan Eski Türk Mezar Taşları” *Türk Etnoğrafya Dergisi*, XVII. Ankara 1982, 115-134.

Ertuğ, Necdet. “Osmanlı Mezar Taşları” *Osmanlı 9 Kültür ve Sanat*, Ankara 1999, 223-237.

Eyice, Semavi. “Mezarlıklar ve Hazireler”, *İslam Dünyasında Mezarlıklar ve Defin Gelenekleri*, C.I. Ankara 1996, 123-134.

Gündoğdu, Bengü. *Kastamonu Ferhat Paşa Camisi Haziresi Mezar Taşları* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2007

Gündoğdu, Hamza. “İkonografik Açından Türk Sanatında Rûmî ve Palmetler”, *Sanat Tarihinde İkonografik Arastırmalar, Güler inal’a Armağan*, Ankara 1993, 197-211.

Hanoğlu, Canan. *Erzurum merkez’de Cami Hazirelerinde Bulunan Xviii.-Xix. yy. Mezar Taşları* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum 2006.

Haseki, Metin. *Plastik Açından Türk Mezar Tasları*, İstanbul 1976.

İkonografi: Karamağaralı, Beyhan. “Kültür Tarihimiz Bakımından Mezar Taşlarının Önemi ve İkonografisi”, *Geçmişten Günümüze Mezarlık Kültürü ve İnsan Hayatına Etkileri Sempozyumu*, İstanbul 1999, 33-47

İşcan, Nejat. *Anadolu Mezar Süslemeciliği*, Eskişehir 1980.

Kafesoğlu, İbrahim. *Eski Türk Dini*, Ankara 1980.

Karaçağ, Demet. *Bursa’daki 14.-15. yüzyıl Mezar Tasları*, Ankara 1994

Karamağaralı, Beyhan. *Ahlat Mezar Taşları*, Ankara 1972.

Kayalı, Mihrican. *Mezar Taşları Bibliyografyası* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2009.

Kuban, Doğan. *100 Soruda Türkiye Sanatı Tarihi*, Gerçek Yayınevi, İstanbul 2000.

Kumbaracılar, İzzet. *Serpuşlar*, İstanbul (Tarihsiz)

Kuşoğlu, Mehmet Zeki. *Mezar Taşlarında Hüve’l baki*, İstanbul 1984.

Küçük, Sevgi Kutluay. “Sanat Tarihi Terminolojisinde Lotus ve Palmet” *Celal Esad Arseven Anısına S.T. Semineri*, İstanbul 2000, 253-258.

Laqueur, Hans Peter. *Hüve’el-Baki, İstanbul’da Osmanlı Mezarlıkları ve Mezar Taşları*, İstanbul 1997.

Mutlu, Mehmet. *Siirt Mezar Taşları*, (Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi), Van 2006.

- Pektaş, Kadir. *Bitlis Tarihi Mezarlıkları, Mezar Taşları*, Ankara 2001.
- Sarıoğlu Araslan, Aslı. *Kayseri Zamantı Irmağı Çevresindeki Bezemeli Mazartaşları* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kayseri 2003.
- Sazcı, Göksel. “Tarih Öncesi Dönemlerde Antik Çağ Sonuna Kadar Eceabat” *Çanakkale İli Değerleri Sempozyumları*, 27 Ağustos 2008, 1-6
- Seyirci, Musa. *Afyonkarahisar Yöresi Mezar Taşları*, İstanbul 1983.
- Şen, Korkmaz. “ Kilitbahir Cahidi Sultan Haziresi Mezar Taşlarında Sembolizm” *Çanakkale İli Değerleri Sempozyumları*, 27 Ağustos 2008, 97-119.
- Şeyban, Lütfi. *Osmanlı Dönemi Taraklı Mezar Taşları ve Kitabeleri*, Adapazarı 2007.
- Şimşek, Selami. “Avrupa ile Asya Arasında Önemli Bir Geçiş Noktası Gelibolu’da Tarikatlar ve Tekkeler” *Türk araştırmaları dergisi*, 2007, 251-310.
- Tunçel, Gül. *Batı Anadolu Bölgesi’nde Camii Tasvirli Mezar Taşları*, Ankara 1989.
- Türkoğlu, Sabahattin. “ Ağaç Sanatı”, *Geleneksel Türk Sanatları*, Ankara 1995, 45-73
- Oğuz, Burhan. *Mezar Taşlarında Simgeleşen İnançlar*, İstanbul 1983.
- Öney, Gönül. “Anadolu Selçuklu Sanatında Hayat Ağacı Motifi”, *Bellekten*, C. XXXII, Ocak, 1968, 25-50.
- Öney, Gönül. *Anadolu Selçuklu Süslemesi ve El Sanatları*, Ankara 1992.
- Özkan, Serap. *Geç Dönem Osmanlı Adana Mezar Taşları (18-20. yy.)*(Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya 2007.
- Uğurluel, Talha. “Eyüp sultan sempozyumu VIII” İstanbul 2004, 116-121.
- Uysal, Ali Osman. “Gelibolu Türbeleri”, *Uluslararası Sanat Tarihi Sempozyumu*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İzmir 2002, 567-578.
- .
- Uysal, Zekiye. “ Yeşil Yurt Köyü Camii” *Sanat Tarihi dergisi XIV*, 2005, 309-329.
- Ülker, Necmi. “Ege Bölgesi Osmanlı Devri Mezar Taşları”, *Osmanlı, C.IX.*, Ankara 1999, 230-237.
- .

TABLÖLAR

TABLO 1: GENEL DEĞERLENDİRME

KATALOG SIRA NO:	TARİH		MEZAR TAŞININ KİME AİT OLDUĞU		YAPIM TEKNİĞİ			TÜRÜ		BUGÜNKÜ DURUMU				
	Hicri	Miladi	Kadın	Erkek	Yüksek Kabartma	Alçak Kabartma	Oyma	Baş taşı	Ayak taşı	Sağlam Yerinde	Yerinden Sökük bir Nesneye Dayalı	Yerde	Kısmen	
1	1327	1911	X			X	X	X		X				
2, 2a	1325	1907	X			X	X	X	X	X			X	
3	1293	1876		X		X	X	X			X			
4	1297	1879		X		X	X	X			X			
5	1335	1916	X			X	X	X		X				
6	1314	1896	X			X	X	X		X				
7, 7a	1307	1889	X			X	X	X	X	X				
8	1307	1889		X		X	X	X		X				
9	-----	-----		X		X	X	X		X				
10	-----	-----	X			X	X	X		X				
11,11a	1291	1874		X		X	X	X	X	X				
12	1285	1868		X		X	X	X		X				
13	1284	1867		X		X	X	X		X				
14	1053	1643		X		X	X	X		X				
15	1324	1906		X		X	X	X		X				
16	1296	1878		X		X	X	X		X				
17	-----	-----		X		X	X	X		X				
18	1304	1886	X			X	X	X		X				
19	-----	-----		X		X	X	X		X				
20	1283	1866		X		X	X	X		X				
21,21a	1292	1875		X		X	X	X	X	X				
22	1314	1896		X		X	X	X		X				
23	1291	1874		X		X	X	X			X			
24	1303	1885		X		X	X	X		X				
25	1303	1886	X			X	X	X		X				
26	1295	1878	X			X	X	X		X			X	
27	1293	1876	X			X	X	X				X		
28	1307	1890	X			X	X	X		X				
29, 29a	1303	1885		X		X	X	X	X	X				
30	-----	-----	X			X	X	X		X			X	
31	1315	1898		X		X	X	X		X				
32	1315	1898		X		X	X	X		X				
33,33a	1308	1891	X			X	X	X		X				

TABLO 1: GENEL DEĞERLENDİRME

KATALOG SIRA NO:	TARİH		MEZAR TAŞININ KİME AİT OLDUĞU		YAPIM TEKNİĞİ			TÜRÜ		BUGÜNKÜ DURUMU				
	Hicri	Miladi	Kadın	Erkek	Yüksek Kabartma	Alçak Kabartma	Oyma	Baş taşı	Ayak taşı	Sağlam Yerinde	Yerinden Sökük bir Nesneye Dayalı	Yerde	Kısmen Tahrip	
34	1304	1886	X			X	X	X		X				
35	1251	1835	X			X	X	X		X				
36,36a	1252	1836	X			X	X	X	X	X				
37	1257	1841	X			X	X	X		X				
38	1324	1906		X		X	X	X			X			
39	1304	1886		X		X	X	X		X				
40	1313	1895		X		X	X	X		X				
41	1297	1880		X		X	X	X		X				
42,42a	-----	-----	X			X	X	X	X	X				
43	1208	1793		X		X	X	X		X			X	
44	1304	1886		X		X	X	X	X	X				
45	1299	1881		X		X	X	X		X				
46	1287	1870		X		X	X	X		X				
47	-----	-----		X		X	X	X		X				
48	-----	-----		X		X	X	X		X				
49	1234	1818	X			X	X	X		X				
50	-----	-----		X		X	X	X		X				
51	1223	1808	X			X	X	X		X				
52	1229	1814	X			X	X	X		X				
53	1191	1777	X			X	X	X		X				
54	1226	1811	X			X	X	X		X				
55	1224	1809		X		X	X	X		X				
56	1199	1784		X		X	X	X		X				
57	-----	-----		X		X	X	X		X				
58	1191	1777		X		X	X	X		X				
59	-----	-----		X		X	X	X		X				
60	1207	1792		X		X	X	X		X				
61	1213	1798		X		X	X	X		X				
62	-----	-----		X		X	X	X		X				
63	1272	1855		X		X	X	X		X				
64	1235	1819		X		X	X	X		X			X	
65	-----	-----		X		X	X	X		X				
66	-----	-----		X		X	X	X		X				

TABLO 1: GENEL DEĞERLENDİRME

KATALOG SIRA NO:	TARİH		MEZAR TAŞININ KİME AİT OLDUĞU		YAPIM TEKNİĞİ			TÜRÜ		BUGÜNKÜ DURUMU				
	Hicri	Miladi	Kadın	Erkek	Yüksek Kabartma	Alçak Kabartma	Oyma	Baş taşı	Ayak taşı	Sağlam Yerinde	Yerinden Sökük bir Nesneye Düzeltilmiş	Yerde	Kısmen Tahrir	
67	1288	1871		X		X	X	X		X				
68	1225	1810		X		X	X	X		X				
69	1193	1779		X		X	X	X		X				
70	-----	-----		X		X	X	X					X	
71	-----	-----		X		X	X	X		X				
72	-----	-----		X		X	X	X		X				
73	1178	1764	X			X	X	X					X	
74	1183	1769		X		X	X	X		X				
75	1232	1816		X		X	X	X					X	
76	331R	1915	X			X				X				
77	332R	1917		X		X	X	X					X	
78	1249	1833		X		X	X	X		X				
79	1212	1797		X		X	X	X		X				
80	1202	1787	X			X	X	X		X				
81	1194	1780	X			X	X	X		X				
82	-----	-----	X			X	X	X				X	X	
83	1244	1828	X			X	X	X		X				
84	1280	1860	X			X	X	X				X		
85	1284	1867	X			X	X	X		X				
86	1303	1885		X		X	X	X					X	
87	1245	1829	X			X	X	X		X				
88	1330	1912	X			X	X	X		X				
89	1299	1881		X		X	X	X					X	
90	-----	-----		X		X	X	X		X				
91	1306	1888		X		X	X	X		X				
92	1320	1902		X		X	X	X		X				
93	1177	1763	X			X	X	X					X	
94	1176	1762	X			X	X	X		X				
95	1189	1775		X		X	X	X		X				
96	333R	1917		X		X	X	X					X	
97	1132	1719		X		X	X	X		X				
98	-----	-----	X			X	X	X		X				
99	1257	1841	X			X	X	X		X				

TABLO 1: GENEL DEĞERLENDİRME

KATALOG SIRA NO:	TARİH		MEZAR TAŞININ KİME AİT OLDUĞU		YAPIM TEKNİĞİ			TÜRÜ		BUGÜNKÜ DURUMU				
	Hicri	Miladi	Kadın	Erkek	Yüksek Kabartma	Alçak Kabartma	Oyma	Baş taşı	Ayak taşı	Sağlam Yerinde	Yerinden Sökük bir Nesneye Düzeltilmiş	Yerde	Kısmen Tahrir	
100	1252	1836	X			X	X	X		X				
101	1206	1791		X		X	X	X		X				
102	1227	1812		X		X	X	X		X				
103	1132	1719	X			X	X	X					X	
104	1266	1849		X		X	X	X		X				
105	-----	-----	X			X	X	X		X				
106	1285	1868		X		X	X	X		X				
107	1243	1827		X		X	X	X		X				
108	-----	-----		X		X	X	X		X				
109	1331	1913		X		X	X	X		X				
110	1151	1738		X		X	X	X				X	X	
111	1153	1740	X			X	X	X						
112	1235	1820		X		X	X	X		X		X	X	
113	1159	1746		X		X	X	X				X	X	
114	-----	-----		X		X	X	X					X	
115	1277	1860	X			X	X	X		X				
116	-----	-----	X			X	X	X		X				
117	-----	-----		X		X	X	X		X				
118	1178	1764	X			X	X	X					X	
119	1205	1790		X		X	X	X		X				
120	-----	-----	X			X	X	X				X	X	
121	1267	1851		X		X	X	X		X				
122	1205	1790		X		X	X	X		X				
123	-----	-----		X		X	X	X					X	
124	-----	-----		X		X	X	X		X				
125	-----	-----		X		X	X	X		X				
126	1306	1888	-----	-----		X	X	X				X	X	
127	1184	1770		X		X	X	X				X		
128	-----	-----		X		X	X	X					X	
129	1253	1837		X		X	X	X			X			
130	1247	1831		X		X	X	X				X		
131	1224	1809		X		X	X	X				X		
132	1144	1731	X			X	X	X		X				
133	1197	1782		X		X	X	X		X				
134	1176	1762	X			X	X	X		X				
135	1120	1708		X		X	X	X				X		
136	1112	1700		X		X	X	X			X			
137	1227	1812	X			X	X	X		X			X	
138	-----	-----		X		X	X	X		X				
139	-----	1931	X			X	X	X		X				

TABLO 2: GENEL DEĞERLENDİRME

KATALOG SIRA NO:	İSİM	LAKAP VE MESLEĞİ		YAZI TÜRÜ			MEMLEKETİ
		ERKEK	BAYAN	CELİ SÜLÜS	TALİK	RIKA	
1	Fatıma Nazmiye		Hanım		X		
2	Fatma		Hanım	X			
3	Ahmet	Ağa-Yüzbaşı		X			Kum Kaleli
4	Ali	Bey			X		Kilit Bahirli
5	Fetnat		Hanım	X			Kosova
6	Hafize		Hanım		X		
7	Hatice		Hanım		X		(Eşi Amasyalı)
8	Muhammet	Ağa-Yüzbaşı		X			
9	Muhammet	Seyit-Ağa			X		
10	-----	Yüzbaşı		X			Kum kaleli
11	Mustafa	Kol Ağası		X			Usturumcalı
12	Hüseyin	Bey			X		
13	Mustafa	Efendi		X			
14	Ali Adem	Efendi		X			
15	Ahmet Nurettin	Efendi			X		
16	Muhammet	Ağa-Yüzbaşı		X			
17	Muhammet	Efendi-Hafız		X			
18	Fatıma		Hanım		X		
19	İsmail Hayreddin	Efendi		X			
20	Mustafa	Efendi		X			
21	Nasrallah Vasıf	Efendi-Topçu Kol Ağası		X			
22	Kadri	Ağa			X		
23	Mustafa			X			
24	Mehmet Kemalettin	Efendi			X		
25	-----		El- Hac	X			
26	Şerife		Hanım		X		
27	Emine Şerife		Hanım	X			
28	Hatice		Hanım	X			
29	Yusuf	Efendi		X			
30	Hatice		-----	X			
31	Hüsameddin	Efendi		X			
32	İsmail	Yüzbaşı			X		
33	Fatıma Ezzehra		Hanım	X			
34	Hüsniyye		Hanım	X			
35	Zeynep		Hatun	X			
36	Hatice		Hanım	X			
37	İsmet		El- Hac	X			
38	Lütfi	Bey		X			

		Kaymakam					
39	İsmail Hakkı	-----		X			
40	İbrahim	-----				X	
41	Osman	Efendi		X			
42	Şerife Hatice		-----	X			Asitaneli
43	Nazmi	Efendi		X			
44	Hüseyin	Bey Kaymakam			X		
45	Ahmet	Ağa		X			
46	Hüseyin	Molla		X			
47	Muhammet	El-Hac-Ağa		X			
48	Mustafa	Monla		X			Caşalı (Başalı)
49	Ümmü Gülsüm		Hatun	X			
50	-----			X			
51	Ayşe		Monla	X			
52	Ayşe		Hatun	X			
53	Hatice		Kadın	X			
54	Fatıma		Monla	X			
55	Hüseyin	Hacı-Ağa		X			
56	Muhammet	Hacı-Şeyh		X			
57	-----	-----	-----	X			
58	Ahmet	El-Hac		X			
59	Abdullah	Molla		X			
60	Ömer	Ağa		X			
61	Abdullah	-----		X			
62	Muhammed Efendinin Oğlu	-----		X			Eceabat Kazası Balyo Karyesi
63	Muhammet	Efendi-El Hac		X			
64	-----		Monla	X			
65	Ali	Seyyid		X			
66	Emin Oğlu---	El-Hac		X			
67	Hüseyin	Efendi		X			
68	Ali	Molla		X			
69	Ahmet	Beşer		X			
70	-----	Hafız		X			
71	Ömer Ağanın Mahdumu	-----		X			
72	-----	-----		X			
73	Hali		Kadın	X			
74	Muhammet	Efendi		X			
75	Mustafa			X			
76	Erika		Madam	X			
77	İzzet	-----		X			Bolulu
78	Abdullah	-----		X			

79	Mustafa	-----		X			
80	Rukiye		Bacı	X			
81	Ayşe		Hatun	X			
82	-----			X			
83	Adile		Hanım	X			Kırcaali
84	Atiye		Hanım	X			
85	Fatıma		Hanım	X			
86	Amet	-----		X			
87	Ümmü Gülsüm		Hoca	X			
88	Azize		Hanım	X			
89	Hayri	Ağa		X			
90	Mustafa	Baş		X			
91	Halim			X			
92	Ali	Monla		X			
93	Ayşe		Kadın	X			
94	Ayşe		Kadın	X			
95	Mustafa	İmam-Efendi		X			
96	Ali Zeynel Abidin	Bey		X			Çırpanlı
97	Ali	-----		X			
98	Eşhan		-----	X			
99	Ayşe		Hanım	X			
100	Rahime		Hanım	X			
101	Ahmet	Beşir		X			
102	Ali	Ağa		X			
103	Haniş		-----	X			
104	İbrahim	-----		X			Anadolulu
105	-----		-----	X			Hazerli(Eşi)
106	Mustafa	Hacı		X			
107	Mustafa	Efendi		X			
108	Mehmet	Ağa-Hacı		X			
109	Ali Rıza	Süvari Mülazımı- Efendi		X			
110	Muhammet	Seyit		X			
111	Ayşe		-----	X			
112	Hüseyin	Hacı		X			
113	Osman	-----		X			
114	Ali	-----		X			
115	Rahime		Hoca	X			
116	Şerife		Hanım	X			
117	Mustafa	Beşir		X			
118	Fatıma		-----	X			
119	Selim	Derviş		X			
120	-----			X			
121	Ahmet	Efendi-Hafız		X			

122	Mustafa	Dede-El-Hac- Alemdar		X			
123	Nuri	Efendi		X			
124	-----	-----		X			
125	-----	-----		X			
126	-----			X			
127	Ali	Molla		X			
128	Osman	Ağa		X			
129	Tahir Ömer	-----		X			
130	Hacı	Kara		X			
131	Veli	Efendi-Şeyh		X			Arapgir
132	Arife		Monla	X			
133	Ali	Ağa		X			
134	Arife		-----	X			
135	Ömer	-----		X			
136	Muhammet	Molla		X			
137	-----		Hatun	X			
138	Mustafa	Kör şeyh Hoca-Efendi- Hatip		X			(Büyük ve Küçük Anafartalar köyü Hatibi)
139	Nefise		-----	X			

KATALOG NO:	BİTKİSEL SÜSLEME					NESNELİ SÜSLEME					GEOMETRİK SÜSLEME
	Servi (selvi)	Hayat Ağacı	Palmet ve Rumi	Gül ve cicek	Üzüm, Nar, Hurma .Zeytin. v.b	Kandil	Kılıç	Ay Yıldız	Rozet	Top Motifi	Mühr-i Süleyman
Levha 40-148		X									
Levha 40-149				X							
Levha 40-150					X						
Levha 40-151				X							
Levha 41-152				X							
Levha 41-153				X							
Levha 41-154							X				
Levha 41-155								X			X
Levha 42-156		X									
Levha 42-159								X			X
Levha 44-166								X			

RESİMLER

Res. 13

Res 14

Res. 14a

Res. 15

Res. 16

Res. 17

Res. 18

Res. 19

Res. 19a

Res. 20

Res. 21

Res. 22

Res. 23

Res. 23a

Res. 24

Res. 25

Res. 26

Res. 27

Res. 27a

Res.28

Res. 29

Res. 30

Res. 31

Res. 32

Res. 33

Res 33a

Res. 34

Res. 35

Res. 36

Res. 37

Res. 38

Res. 39

Res. 40

Res. 41

Res. 41a

Res. 42

Res. 43

Res. 44

Res. 45

Res. 45a

Res. 46

Res. 47

Res. 48

Res. 49

Res. 50

Res. 51

Res. 52

Res. 53

Res.54

Res. 54a

Res. 55

Res. 56

Res. 56a

Res. 57

Res. 58

Res. 59

Res. 60

Res. 61

Res. 62

Res. 63

Res. 64

Res. 65

Res. 66

Res. 67

Res. 68

Res. 69

Res. 70

Res. 71

Res. 72

Res. 73

Res. 74

Res. 75

Res. 76

Res. 77

Res. 78

Res. 79

Res. 80

Res. 81

Res. 82

Res. 83

Res. 84

Res. 85

Res. 86

Res. 87

Res. 88

Res. 89

Res. 90

Res. 91

Res.92

Res. 93

Res. 94

Res. 95

Res. 96

Res. 97

Res. 98

Res. 99

Res. 100

Res. 101

Res. 102

Res. 103

Res. 104

Res. 105

Res. 106

Res. 107

Res. 108

Res. 109

Res. 110

Res. 111

Res 112

Res. 113

Res. 114

Res. 115

Res. 116

Res. 117

Res. 118

Res. 119

Res. 120

m 104

Res. 121

Res. 122

Res. 123

Res. 124

Res. 125

08

Res. 126

Res. 127

Res. 128

Res. 129

Res. 130

Res. 131

Res. 132

Res. 133

Res. 134

Res. 135

Res. 136

Res. 137

Res. 138

Res. 139

Res. 140

Res. 141

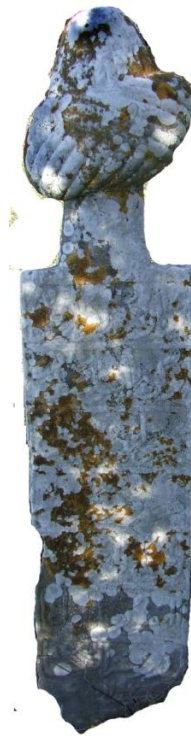
Res. 142

Res. 143

Res. 144

Res. 145

Res. 146

Res. 147

Res. 148

Res. 149

Res. 150

Res. 151

Res. 152

Res. 153

Res. 154

Res. 155

Res. 156

Res. 157

Res. 158

Res. 159

Res. 160

Res. 161

Res. 162

Res. 163

Res. 164

Res. 165

Res. 166

Res. 167

Res. 168

Res. 169

Res. 170

Res. 171

Res. 172

Res. 173

Res. 174

Res. 175

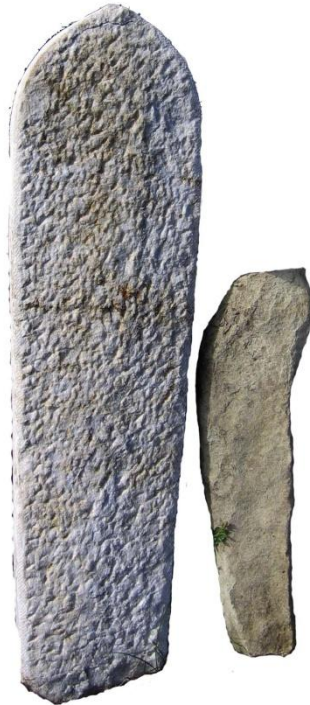
Res. 176

Res. 177

Res. 178

Res. 179

Res. 180

Res. 181

Res. 182

Res. 183

Res. 184

Res. 185

Res. 186

Res. 187

Res. 188

Res. 189

Res. 190

Res. 191

Res. 192

Res. 193

Res. 194

Res. 195